

www.e-rara.ch

Argumenta omnium, tam Veteris quam Novi Testamenti, capitum

Gwalther, Rudolf

Tiguri, anno [15]43

Zentralbibliothek Zürich

Shelf Mark: 18.1951

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-1810>

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

St.

B. F. 252

Ex libris Caspari Billeteri.

1711.

Ex libris ~~C. F.~~ Chr. B. Billeteri.

1719.

Johannes Christophorus
Billeteri

XVIII

1. Rud. 298. Kal. 12. 78. es

2. Catalogus [55] N. 70. Kal. 9. 78. es

ARGV MEN
TA OMNIVM, TAM

VETERIS QVAM NOVI

Testamenti, Caput: Elegiaco Carmine

conscripta: authore RODOL-

PHO GVALTHERO

TIGVRINO.

*Ex libris Caspari
Dilligari Tigvrini
2.6.29*

IESVS

ECCE agnus ille Dei, qui tollit peccatum mundi.

Ioan. 1.

TIGVRI EXCVDEBAT

Froschouerus. Anno XLIII.

W. D

BEATI COMITIS DON-

garenſis Theologi & Medici exhortatio
ad ſacras literas.

QVI cupis egelidos flagranti corde liquores,
Castaliog; æstus fonte leuare tuos:
Hæc properanter adi, nec te ratio ulla moretur:
Pegaseum curſu uincere oportet equum.
Hic sunt intus aquæ dulces, sunt pura fluenta,
Tollere Tantaleam, quæ putæ, poſſe ſitim.
Limpidus hinc claro decurrit flumine fons, qui
Mortifugas omni tempore ructat aquas.
Ergo hic ambrosias humor ſuperauerit omnes,
Hæc longe Hybleos uicerit unda fauos,
Qua qui proluerit cupidus ſua pectora, nunquam
Ardores dura ſentiet ille ſitis.
Cetera sunt limus, sunt ſordes flumina tantum.
O nimis immunda balnea digna ſue.

CLARISSIMO VIRO

D. THEODORO BIBLIANDRO

fideliſſimo in Tigurina Eccleſia ſacræ Theologiæ

Doctori, præceptori ſuo colendiſſ. R. O=

DOLPHVS GVALTHERVS

TIGVRINVS S.

C I O equidem, non defuturos eſſe, qui hunc laborem noſtrū minus benigne ſuſcipiant, uir clarisſ. iniquum eſſe putantes rem tantam & tam ſanctam tam breuibus numeris deſcribi, quemadmodū à me factum eſſe uidebunt. Putabunt alij nulla uenia dignum eſſe, uel ſacras literas ad poëſis modulos reuocare, uel hoſ in illas inferere. Iudicabūt alij ſatis imprudenter rem tantam à me eſſe ſuceptam, qui non ignorem quàm curta ſit mihi domi meæ ſuppellex. Cæterum ſi quis huiuſmodi lectorū calumnias hoc noſtro ſæculo uitare uoluerit, omnino, ut è mundo exeat, oportet. Ut enim ſuum cuiq; pulchrū eſt, ita omnia aliena diſplacent. Nam quemadmodū Philautiæ malum ceu hæreditario iure à primo illo parente noſtro accepimus, ita etiam odij quendam fomitem pectori inluſum geſtamus, qui minus dextre aliorum labores etiam ſumma laude dignos ſuſcipit. Vnde ferè fieri ſolet, ut nō modo charitate Chriſtiana, ſed omni etiā humanitate neglecta, inuſemus immeritos, proſcindamus indignos, & culpā ſuā agnoſcētes ueniamq; orantes tractemus inhumanius. Quæ oīa uere à me dicta eſſe

EPISTOLA

nemo negabit, qui affectibus animi sui positus propriam sui ipsius ingenij naturã inspexerit. Posset aut huic malo longe pestilentissimo, quo nimirũ omnis iudicij nostri uirtus lumenq; excæcatur, hoc unũ mereri remedium, si hoc sibi faciendum esse singuli putarent, ut non tam authorem operis, quã ipsum opus inspicerent: quod incorruptissimos illos Atheniensium Areopagitas factitasse legimus. Viderent sanè tunc homines illi satis rigidi alienorum operum censors, non tam inique de multis iudicandum esse, quæ hodie non alio quã solius auctoris nomine suspecta sunt. Quod si ab omnibus impetrari posset, breui omnes similitates, rixas, iurgia, factiones, omnes deniq; discordiarum scintillas sopitas uideremus: nec etiam tot opus esset præfationibus ad illorũ excusationem, quæ pio animi zelo nec etiã sine omni scientiã à multis nostri sæculi scriptoribus in lucem emittuntur. Ipsa enim res, proprio tuta testimonio, ipsum etiam authorem commendaret. Cum autem secus fieri conspiciamus, non inutile, imò necessarium esse duxi, ut & ipse huius laboris nostri rationẽ redderem: idq; apud te potissimum, præstantissime THEODORE, quoniam ut te eruditione uaria & pietate non fucata instructum nemo non agnoscit, ita ipse mihi de te persuasum habeo, quod omni affectuposito, de omnibus nos admoniturus sis in hoc nostro opere, quorũ nos admonendos esse duxeris.

CVM itaq; omnes nos, quotquot Christum profitemur, in hoc intēros esse deceat, ut Domini nostri, qui Rex est iustitiæ & pacis, cognitionem plenã cõsequamur

N V N C V P A T O R I A .

quamur, & in uolūtaſis ſuæ myſteria penetremus pe-
 nitius, decet certe ut ſacrarū literarū ſtudiū omnibus
 nobis imprimis cōmmendatū ſit, qua ſola uia ad tan-
 ti myſterij cognitionem perſingere licet. Poſtulāt hæc
 autē indefeſſam ingenij noſtri diligentiam, animum
 omnibus alijs curis liberū & operā indefinentem. Vt
 enim Deus toto corde uult diligi, nec pietatis officio
 fungitur, qui animū uarijs amoribus diſtractum ad
 Dominum attulerit: ita nec ille ſacrarū literarū ſtudio
 ſus dici poteſt, qui alijs curis animū obrutū geſtās, ſa-
 cras literas cū indignis ſe ſtudijs cōiungere conatur.
 Neq; etiam hic bene cœpiſſe ſufficit, niſi curſu ſcælici
 & continuo ad metam uſq; contendamus. Quemad-
 modum enim omnes ferè arteis non niſi iugi ſtudio
 & exercitatione perdiſcuntur & in memoria retinen-
 tur: ita etiā pietatis & fidei longe ſplendidiffima pro-
 feſſio ſine indefinenti exercitatione non conſiſtit. Ob-
 errat enim aduerſarius noſter ceu Leo rugiēs, queritq;
 quem deuoret Prædam aut̄ facilius nō parabit, quan-
 ſi pietatis ſtudiū humanę menti excutiat. S E D quā-
 tā, proh dolor, in re tā neceſſaria & ſalubri oſcitantia
 & dormitacionē uidere licet? Quotus enim quiſq; eſt,
 qui hunc ſtudiorū ſuorū ſcopum præfixum teneat &
 ſpectet? Singuli enim, quæ nobis, imò carnis libidini
 arrident ſequimur, neglecto interim opulentiffimo
 illo theſauro, quo CHRISTVS & ſalus per illū par-
 ta continetur. Mauult enim alius quæſtuofa Iuris uo-
 lumina euoluere: alius Medicinę præceptis potius im-
 morari, imò immori: alius Mathematicorū ſpinofiſ
 argutijs inuigilare: alius dicendi & linguarū ſtudijs

EPISTOLA

insudare potius concupiscit, quàm ut hūc omnis eru-
 ditionis, scientiæ & sapientiæ fontem adeat aquis sca-
 tentē saluberrimis. Vt interim de illis taceam, quorū
 nimiū multi sunt, qui Theologiam nomine professi,
 re ipsa nihil minus quàm Theologiæ studiū sequuntur:
 sed postquā rotos annos omnemq; ferè uiram studijs
 minus utilibus dedicauerunt, uix unum diem uel in-
 uitis sacrosancta sacræ scripturæ religio extorquet.
 Queruntur enim de illius sterilitate & salebrosis uer-
 borum cōpositionibus, maluntq; fœcūdos artū hor-
 tos inuisere lateq; uirentia prata, quàm pallido illo,
 seuero, tristi et terrico (ut dicere solent) studio cruciari,
 cuius prouentū non aliū quàm crucem, infamiam &
 persecutionem esse experiātur. Sed urinam illi peni-
 tius inspexissent huius studij penetralia, uiderēt utiq;
 heic omnibus ingenijs campum patere amplissimū,
 in quo se libere exercere possint nō sine splendidissi-
 mo brauiō, quotquot uel has uel illas artibus fuerint
 secuti. Viderent deniq; sua illa aliarum artium ac fa-
 cultatum (ut illi uocant) studia prorsus ieiuna, frigi-
 da, inutilia, imò pernitiōsa esse, nisi Theologiæ studio
 condiātur. Vt enim omnes cibos sale condiri necesse
 est: ita omnium studiorum sua uissimū condimentū
 est pietas ac religio, quæ secundū Paulum ad omnia
 est utilis. Quæ si defuerit, talē hominis & animæ sta-
 tum efficit, qualis anima absente corporis solet esse
 conditio. Tum enim homo Nabal esse solet uerus,
 truncus nimirū, cui omnis uegetatiua uis et succus na-
 turalis libidinum & uanæ concupiscentiæ flammis
 consumptus est. Quid autē mihi hæc monenti euen-
 turum

N V N C V P A T O R I A .

turum sit, nō ignoro. Clamabunt enim me artiū inimicum esse, linguarum osorem, qui omnes ad Theologicum illud supercilium & anxium superstitionis (sic enim illi uocant ardentius scripturæ studiū) reuocare uelim, ignorans interim non minus & Medicos ualitudinis defensores & sacrarum Legum antistites esse oportere. Sunt enim ex illorum numero, qui studijs suis ita addicuntur, ut nefas esse putent si quicquā sacrarū literarū illis admisceant, ne scilicet illorū professio precarium aliquid habere uideatur. Sed quā inique sententiā nostram interpretentur facile uidere licet. Non enim in hoc sum, ut omnibus abiectis studijs solas sacras literas tractemus easq; nudas, uerum ut singuli illarū scopū suis studijs præfixū teneant & ad has oīa sua ceu ad Lydium lapidem studeant probare. Quæ mea sententia tantum abest, ut artes & linguas tollat, ut confirmet potius & exorner. Quanta enim iuris Ciuilis maiestas foret, si cum diuinis illis legibus & politia Domini conueniret? Quanta Medicinæ laus cum animarum salute coniunctæ? Quanta omniū artium gloria, si omniū artium fontē & præfidem, spiritū sanctū agnoscerent? Sed unde hæc illis cognitio? nisi ex sacræ scripturæ oraculis decerpatur? Quod ut faciant, cum nemo ab illis imperare possit, multos uidemus qui omni ætate in legibus ediscēdis consumpra, regiā illā legē Christi nimir, animarū nostrarū salutē & uerum hoīs officiū præscribentē adhuc ignorant. Alios etiā medicas arteis multo sudore didicisse, corporis sanitatē secutos cū summo animarū & ueræ salutis dispendio. Qui si huc incubuissent ut

EPISTOLA

sacræ scripturæ scopo sibi proposito humaniores lite-
 ras tractauissent, accepissent studiorũ suorum fructus
 minime pœnitendos. Sed quemadmodũ illos errare
 uidemus, ita alij nõ pauci sunt, qui in alterã erroris se-
 mitã declinent. Adeo difficile est humani ingenij ha-
 benas moderari, ut modũ & uiam mediã retineat: &
 ferè euenire solet, ut dum uitent stulti uiria in contra-
 ria currant. Sunt enim quidã nimiũ quoq; Theologi
 (si modo quis nimum Theologus uocari potest:) in
 hoc certe nimij sunt, qđ nudas easq; solas scripturas
 legendas esse clamitent, utpote in quibus omnis eru-
 ditio, philosophia, eloquẽtia, omnes deniq; artes con-
 tineãtur: impiumq; esse iudicant, religionis oforem,
 iuuentutis pestẽ, si quis alias quoq; artes aliaq; studia
 cum his coniunxerit. Sed nõ uident hi homines aliã
 boni et simplices cũ Theologia nõ pugnare artes re-
 liquas, quin potius hanc esse sponsam illã per se qui-
 dem formosissimã, quæ tñ omnia in se possit procorũ
 suorũ ornamẽta recipere, quemadmodũ in ueteris il-
 lius Tabernaculi constructione uarij generis materia
 & aurũ quoq; Aegyptiacũ adhibebatur. Non enim
 quisq; est, qui nõ egregie possit omniũ artium & studio-
 rum suorum fructus in illius expositione ostentare et
 exercere nõ sine magna gloria. Cõmodissimũ igitur,
 meo iudicio, uidebitur, si reliqua studia cũ sacris literis
 coniungantur, & his quoq; reliquarum artium orna-
 tus accedat. Si enim ueteres illi animaduertentur phi-
 losophiam suam omniũ artium cognitionem conti-
 nere, quam etiã propterea Cyclopædiam uocauerũt:
 non decet ut nos Christianæ religionis cognitionem
adeo

N V N C V P A T O R I A .

adeo sterilem putemus, cū argumentis certissimis cō-
 probetur et omnium rerum thesaurū in se contineat. Si
 enim hoc modo oīa inter se mutuo misceantur, ut ad
 unum pietatis studium oīa contendāt, eueniet omni-
 no ut cōmodissima quædam & nunq̄ satis laudanda
 pietatis & eruditionis temperatura exoriat, in qua
 singule penē artes reliquarū asperitatē & salebrosam
 difficultatem suo lepore mulcētes, studiū pietatis tale
 efficiant, qđ uel ipsis osoribus admirationi sit. Neq̄
 hic indignū esse iudicemus, aut sacris literis iniuriam
 fieri, si prophana (ut illi uocant) studia cum illis mi-
 sceātur. Ut em̄ nihil à Deo profectū per se prophanū
 est, nisi forte impio hominū abusu prophanetur: ita
 nullæ artis, quas certissima erga nos diuinæ bonita-
 tis argumēta esse constat, prophanæ iudicandæ sunt,
 nisi nos easdē ab omni religione abalienatas prop-
 has reddiderimus, quę si rursus cum pietate uera per
 fidem incontaminatam coniungantur (ut in Mose,
 Daniele, Solomone alijsq̄ quā plurimis factum
 fuisse legimus) non minus sanctæ sunt, quā san-
 ctissima alia diuinæ maiestatis munera. Cum autem
 in omni demonstratione non tanta argumentorum
 quanta exemplorum uis sit, quibus ceu oculis ui-
 dendum proponitur, quod probare uolumus: pos-
 sem sanē multorum hic exempla referre, qui in pri-
 mitiua illa Ecclesia cum Christianæ religionis studio
 etiā gentiliū scriptorū lectiōne coniunxerūt: cuius rei
 manifesta uestigia in ipso etiam gentiū doctore Pau-
 lo apostolo uidere licet, ut interim de alijs taceā, Hie-
 ronymo nimirum, Augustino, Cypriano, Ambrosio

EPISTOLA

& reliquis qui cum pietate summa summā etiam eru-
 ditionem eāq; tersam, puram & exactā coniunxerūt.
 Non autē ignoramus quid nam illud sit, quod omnium
 maxime à sacrarū literarū studio absterret. Sunt enim
 delicatuli quidā qui simplex illud, durū, asperū mini-
 meq; fucātū dicendi genus, quo illæ utuntur, horrere
 solent: cū illis nimirū nihil omnino aridere possit,
 nisi quod Cicerones, Cæsares, Hortēsius & Vergilius
 redoleat. Ceterū nō uident homines stultissimi, quan-
 tum in illa simplicitate decus, quanta in sterilitate hac
 copia, quanti deniq; sub rudi illo solo thesauri lateāt.
 Sed optime nunc etiā huiusmodi ingenijs prospexerūt
 Tigurinae ecclesiae fratres & symmystæ, imprimis
 autē L E O noster piæ memorię, & tu colendis. Theo-
 dore, qui multis sudoribus multisq; uigilijs hoc esse-
 cistis ut dictiōis sacræ asperitas Latini sermonis orna-
 tu, quantum fieri potuit, leniretūr. Quo uestro labore
 duas ineptissimorū hominū à Theologiæ studio ca-
 lumnias depulistis, ipsa nimirū re docētes nec sacris
 literis suā deesse dicendi copiā, nec easdem Latini ser-
 monis elegantiam respuere. Quanta autē fœlicitate hoc
 à uobis factū sit, equus Lector facile iudicabit. Quod
 equidē institutū uestrum etiā nobis huius laboris no-
 stri ansam præbuit. Cū enim honestissimo labori nō
 deesse uellē, nec tamē satis fore existimarē, si alios tan-
 tummodo ut studijs suis sacras literas coniungerent,
 adhortarer, nisi etiā exēplo, quā facile hoc fieri posset,
 edocerem, Poësin etiā, quæ omnibus quā longissime
 à Theologorū studijs abhorrere uideretur, quantum per
 nos fieri licuit, sacrosancto Theologię studio accom-
modare

N V N C V P A T O R I A .

modare uoluim⁹, ut uel hoc specimine probarem⁹, nullā artem, nullū studiū (saltem honestū) tale esse, à quo sacræ literæ abhorreant. Ne quis aut̄ hoc finistre de nobis interpretetur, testamur nos hoc fecisse multorū exemplo tam ueterū quàm nostri temporis scriptorū, qui hac re summā sibi laudē meruerunt. Quis enim Iuueni, Sedulij & facundissimi Prudentij pios labores ignorat? Quos etiā hodie multos non infelicit̄ imitari imò etiā superare uidemus. Quid enim de Eobano nostro Hesso dicā (cuius sine summo dolore nunquā recordor propter amicā & iucundissimā quę mihi cū illo fuit familiaritatē) qui Psalterij & Pro uerbiorū Solomonis interpretatione, quā Elegiaco carmine complexus est, hoc præstitit ut hac mea præfatione omnino nō opus esse uideretur, nisi multorum mihi nota improbitas impelleret? Quis uero te ignorat, facundissime Polli, totius Vuestphalię decus, qui Musas ita cū pietate iunxisti, ut nihil his coniunctius uideri possit? Quid aut̄ de te scribam, suauissime Suingeli? cui ob nouos illos nobilitatis honores, quibus te donatū esse nuper accepimus, nunquā non gratulor. Meruit enim hos candor ille tuus & sincera peetoris in amicitijs retinendis constantia, tū Musæ ille tuæ, non spurcæ, nō Theoninæ, non lasciuæ: sed graues & religiosæ. Taceo de reliquis, quos iam hic noster albus habet, ne mihi tēpus citius quā nominum huiusmodi copia deficiat. His igitur me omnino adiungendum esse duxi, nō quod meā infantiam cum illorum facundissima uena conferendam esse existimem: sed quod satius esse putarem sanctū illū cœtū

EPISTOLA

uel lēto gradu sequi potius, quā inania aliorū studia securus, omnes illos multis parasangis præcurrere.

Diu autem mihi scribēdi materiā & dignam & necessariam inquirenti: hic mihi se tandē labor obtulit, ut scilicet singulorū, tam Veteris quā noui Testamenti, capitū argumenta breuissimo carmine comprehenderem. Quod meum institutū licet difficile, arduum multisq; in locis impossibile fore uideretur: nō tamē absterri potui, & utilitatē hinc emanaturā, et difficilem quidem, iucundā tamen, ingenij exercitationem considerans: maxime uero, quod neminē adhuc uidere licuisset, à quo opus hoc plenissime esset absolutum. Licet enim multi sint qui integros Sacræ scripturæ libros carmine reddiderint, uel qui aliquot eiusdē historias breuibus simul et doctissimis numeris complexi sint, omnes tamen ferē à Legis & prophetarum scriptis abhorruisse uidentur, quorū allegorizæ, uisiones & enigmata uix carminis copiosissimi nedū tam breuis leges recipiunt. Subij igitur laborē hunc, non nostro fretus ingenio, quod quā exiguum sit mihi, satis noui, sed amīcorum et fratrū precibus impulsus, qui maiora sibi de me, quā ipse poterā sperare, promittebāt: inter quos primus erat **CONRADVS PELLICANVS**, præceptor noster colēdis. qui nunquā rogare desistit, ut & opus inciperē, & inceptum, cū non omnino infœliciter succedere uideret, ad finē etiā fœlicissimum deducerē. Factum est igitur hoc Dijs (ut spero) bene fortunantibus. Quanquam nolim asserere cōtumacius, nos nunquā omnino uel errauisse uel errare potuisse. Homo enim cū sim, nihil

hu-

N V N C V P A T O R I A .

humani à me alienum esse puto. At quid nã perinde humanũ est, atq; labi & errare, cum idem etiam maximis uiris, de religiõẽ simul & literarũ studio optime meritis contigisse uideamus? Deinde quæ nam materia quæso erat, in qua & errare facilius sit & errorem deprehendere difficilius, quã in tãto mysteriorũ Dei pelago? In hoc enim prudentissimos quosq; nõnunquã errauisse cernimus. Ea enim est mentis humanæ natura, ut nunquã non tenebras offundat meliori illi naturæ nobis à Deo concessæ. Vnde euenire uidemus, ut nonnunquã bonus etiã dormitet Homerus.

Quod autem Carminis uenam attinet, non negamus hanc multis in locis asperiores esse & delicatis nonnullorum auribus uix tolerabilem: culpam autem propter causas, ut puto, non leues deprecamur. Quis enim nescit multorum nominum duriores sonum (qualia multa in Hebræorum literis sunt) carmen quoque durius reddere? Accedebat huc ingens ipsarum rerum moles & tanta uerborũ breuitas, quæ nonnunquam coacta tantum argumenti pondus sustinebat. Si enim hæc delicatius simul & dilucidius tractare uoluissẽ, iam pluribus etiã opus erat uersibus: sic uero non argumentũ, sed iustam rerum tractationem scribere fuissẽ uisus. Quare breuitati studuimus per omnia, quæ & ipsa cõpulis nos crebrius Penthemimeris cæsurae licentia uti, cum scilicet sensus obscuritati alio modo subuenire non possemus. Imprimis autem Tetrastichis usi sumus, quod horum termini mediocritatem quandam referrent, quæ rerum magnitudini simul & sensus breuitati posset suf

EPISTOLA

ficere. Quoties tamē fieri licuit Distichis omnē summam comprehendimus, ut nimirum iuniorum memoriæ (quibus hunc laborem non infrugiferum fore speramus.) subueniremus. Rarissime tamen Hexasticha posuimus suprema quodammodo necessitate impulsī: cum nimirū tanta in uno capite rerum esset uarietas, ut quatuor uersibus comprehendi non posset. Ceterū Solomonis Prouerbia integra omisimus. Talia enim pleraq; horum capita sunt, ut certum illis argumentum præfigi nequeat, singulis nimirū membris singulas easq; diuersas sententias absoluentibus. Si tamen hunc laborem nostrum benigne à sacrarū literarum studiosis susceptum uiderimus, fortassis & illa & alia quædam ab hoc studio nostro non aliena & plenius dabimus & copiosius.

Ut uero summarim dicamus omnia: ita hūc laborem accipi uolumus, ut qui pietatis et communis utilitatis studio susceptus sit, quo scilicet omne illud, quod diuina concessit bonitas, ad Ecclesiæ cōmodum proferremus, & ut alijs meliora meditandi esset occasio. Si enim propriam hic laudem uenari libuisset, alia erant argumenta eaq; quàm plurima, in quibus commodius multo, facilius simul & fœlicius hoc præstare licuisset. Verum hisce nostris etiam aliorum animos excitare uolumus. Non enim me latet, multos esse nō in Germania modo sed & Gallia & Italia clari nominis Poëtas, quibus Musæ faciliores sunt, qui ipsi, si modo libuisset, hoc opus & suscepissent & absoluissent multo fœlicius. Verum hoc illos impedire solet, quod maximis quibusuis ingenijs officit: quæ dum
sibiipsis

N V N C V P A T O R I A .

sibiipsis nunquam satisfaciūt & ad summam quan-
 dam in omni studio perfectionem contendunt, inte-
 rea uel alijs negotijs impediti, uel immaturo prærepti
 fato, maximi ingenij fructus aut nullos aut exiguos
 aut imperfectos relinquūt, quod quotidiana nos do-
 cet experientia. Cum ergo hi, quorum modo memi-
 nimus, moras trahant molestissimas, et nos cupidissi-
 mos ingeniorum suorū fructibus fraudent, non opi-
 nor mihi uitio uertent, qui scribendi uelocitate ipsos
 præuerterim. Nec enim hæc mea æditio illorū cona-
 tibus obstabit, quin potius clarior illorum erudi-
 tio et fœlicitas, si nos & alios in hoc argumēto supera-
 rint. Vt enim solis splendor quantus sit hinc colligi-
 tur, quod aliorum syderum radios obscuret: ita illo-
 rum fama tanto erit clarior, quanto plures sed infe-
 riores sui imitatores habuerint. Tantum enim abest,
 ut hoc meo opere illorū conatus impedire cupiam,
 aut hanc mihi materiam ceu propriam uendicare: ut
 magis uelim et optem multos indies accedere, qui idē
 hoc argumentū & melius tractent & doctius. Non
 em̄ illis modo gloria maior, sed & mihi fructus ube-
 rior proueniet: pulchreꝝ hoc mihi negotiū fœnera-
 tum uidebitur, si alios ut cōmodiora his proferā, pro-
 uocarit. Nec em̄ adeo angustus est sacrę scripturę cam-
 pus ut paucos in se operarios recipiat, sed omniū lon-
 ge paten tissimus, in quē si uel uniuersus mūdus om-
 nes suos labores contulerit, nunq̄, quod omnes isti
 agant, deerit. Habet enim hic (ut initio monuimus)
 quod spectet et in quo se exerceat, quisquis Iuris leges
 amplectitur. Habet hic cōsiderādi materiā Medicus.

EPIST. NVNCVP.

Habet hic meditandi causam Mathematicus. Non deerit sua Rhetori materia. Nō suam Poëta copiam desyderabit. Nemo deniq; erit, qui nō ingenij sui uires in hac palæstra summo cum fructu & uoluptate uera exercere possit. Interim uero, si quid in hisce nostris desyderatū fuerit, culpā deprecamur in argumento tā uasto & difficili. Quanto enim labore hoc mihi opus constitierit, hi demū iudicare possunt, qui idem illud fuerint aggressi.

Omne uero hoc studium, omnem laborē, omnes uigilias tibi dedicatas esse uolumus, præceptor semper obseruande: & merito. Quis enim magis dignus nunc erat, cui sacræ scripturæ compendiū cōmendarem, præter illū, à quo omnem, quem habeo, scripturę sensum accepi? Qualem te esse & agnosco libens, & agnoscere non desinam, utpote qui rudē adhuc, publice ac priuatim multis iam annis erudieris. Te igitur oro, ut hæc ingenij nostri, perquā exilis, monumenta facilis suscipias: non quod hanc pro tuis in me meritis gratiam sufficientem esse, aut hoc nomine censerim uelim, sed ut animi grati & amoris mutui inter nos testimonium sit sempiternum, Deus Opt. Max. faxit ut & hos & alios factus nostros in nominis sui gloriam & Ecclesiæ cōmodum ædidisse experiar. Vale uir clariss. quem Deus suæ Ecclesiæ quā diutissime seruet incolumem. Tiguri. X. Cal. Mart. Anno saluæ humanæ M. D. XLIII. *anno abn*

1

A R G V M E N T A I N

L I B R V M G E N E S E O S .

In Caput primum.

Condidit è nihilo **DOMINVS** mare, sydera, terrã
Et certis fecit legibus ire uices.

Hinc hominem formans illi benedicit, & huius
Imperium pariter cuncta timere iubet.

Cap. 2.

Septima lux **DOMINVM** uidit petiisse quietem,
Hæc igitur nobis rite colenda dies.

Atq; uiro è terra, formata ex ossibus Eua,
Connubio iunctos hortus amœnus habet.

Cap. 3.

Falluntur primi serpentis fraude parentes
Et mortale trahit crimina dira genus.

Pellitur infœlix misera cum coniuge Adamus,
Polliciti q; **DEVS** tristia damna leuat.

Cap. 4.

Primus Abel insons fraterno cæditur ense,
Increpuit fratris tam fera facta **DEVS**,

Coniuge qui ducta terris noua moenia condit,
Seth rursum Eua parit, nascitur hinc & Enos.

Cap. 5.

A prima primi numerantur stirpe nepotes
Ad Noah, qui genuit, Sem, Iaphet atq; Chama.

B

LIBER

Cap. 6.

Mox genus humanum seducit cæca libido,
Iustitiæ titulum cum Noah solus habet.
Præsidio hunc arcæ dum mundum perdat iniquum
Instituit DOMINVS surripuisse malis.

Cap. 7.

Coelitus immixtis pluuijs perit undiq; tellus,
Auxilio Domini non perit ipse Noah.

Cap. 8.

Flumina subsidunt, saluam Noah deserit arcam
Sacrificans summo munera sancta DEO.
Pœnitet inde DEVM, nec porrò perdere mundum
Promittit, terris pristina forma redit.

Cap. 9.

Hic mortale genus rursus sibi foedere iungit
Omnipotens, leges & pia iussa ferens.
Ebrius inde Noah sensit ludibria nati,
Sunt benedicti alij, Cham maledictus erit.

Cap. 10.

Humani generis quæ sit generatio, uel qui
Regnorum fontes principiumue docet.

Cap. 11.

Aedificant coeli scansuram nubila turrim,
Confusis linguis dissipat hosce DEVS.
Hinc qui natales, & qua sit origine natus
Nachorides Abrâm, pagina sacra docet.

Cap. 12.

Deseruit patriam diuina uoce uocatus
 Abrâm, sed terras mox premit atra fames.
 Hic uero Aegypti dum splendida regna subintrat,
 Fit Sarai Phario mœsta rapina Duci.

Cap. 13.

Loth Abrâmq; simul Chanaanæa in regna reuersi
 Mutuo pastorum iurgia crebra uident.
 Deserit illum Loth uicinaq; tecta subintrat,
 Pollicitis DOMINI denuo gaudet Abrâm.

Cap. 14.

Bella parant reges, capitur Loth, liberat Abrâm.
 Victori Salêm Rex pia dona tulit.

Cap. 15.

Semine promisso DOMINVS solatur Abrânum,
 Seminis hunc pariter fata futura docet,
 Scilicet immani cruciandos pondere seruos,
 Quos tamen è pœnis eripuisse uelit.

Cap. 16.

Sara uxor sterilis cernens incommoda uentris
 Abrâm cum famula concubuisse iubet.
 Concipit illa, suam dominam contemnit, ab illa
 Eijcitur, DOMINO præcipiente redit.

Cap. 17

Nomine mutato renouantur foedera, quorum
 Præputium sectum symbola sancta gerit.

LIBER

Venturi sancta dicuntur stirpe nepotes
Abramidae, imperium quos penes orbis erit.

Cap. 18.

Excipit humano uelatos corpore Diuos
Abrâm, qui hunc partus tempora grata docent.
Cœlitus immiſſis ruituras ignibus urbeis
Deuotis precibus surripuisse studet.

Cap. 19.

Excipit hospitio sanctus Loth numina sancta,
Conflagrant Sodomæ, Loth pius inde fugit.
At nata uetuli tentant connubia patris,
Idem auus & pater est: Hoc dedit Ebrietas.

Cap. 20.

Nachoridis coniux dum se fert esse sororem
Principis externi facta rapina dolet.
Ast hic in somnis diuino numine doctus
Raptam cum donis restituisse studet.

Cap. 21.

Sæpius à DOMINO promissus nascitur Isac,
Eijcitur famule filius ille prior.
Rex Gerares Phicholq; nouant sua pacta uidentes
Abrâm sub DOMINI uiuere præsidio.

Cap. 22.

Tentat Abrâm DOMINVS, iubet ut pia uictima fiat
Filius, hic parens iussa tremenda subit.
Illa Deo placuit pietas, noua foedera firmat,

Abrami

Abrami frater pignora nata uidet.

Cap. 23.

*Tristia defunctæ narrantur funera Saræ,
Extinctæ coniux mœsta sepulchra parat.*

Cap. 24.

*Dum pia Abrâm nato quærit connubia, seruus
Mittitur ad Bethuel, sponsa Rebecca datur.*

Cap. 25.

*Coniugibus ductis alijs noua pignora cernit
Abrâm, sed rapuit mors trepidanda senem.*

*Abramidum à prima numerantur stirpe nepotes,
Et quæ sint generis semina prima pij.*

*Isacidæ gemini nascuntur Iacob & Esau,
Esau nataleis uendit & alter emit.*

Cap. 26.

*In Gerares regnum peregrinus comitat Iſac
Et mentitæ nomen nupta sororis habet.*

*Diuitijs surgit luor, mox fœdera fiunt,
Externis Esau gaudet inesse thoris.*

Cap. 27.

*Consilio charæ matris benedictus Iacob
Cernitur, est fratri facta repulsa grauis.*

*Insidias Esau meditatur, iustus Iacob
Consilio matris damna parata fugit.*

Cap. 28.

Mittitur ad Laban Iacob, noua somnia cernit

LIBER

Fœdus init DOMINVS, hic pia uota uouet.

Cap. 29.

**Appulit in Charan Iacob, pro coniuge seruit,
Sed non quæ meruit dona laboris habet.
Denuo dum socero seruit, datur inde secunda
Coniux, mox natos, pignora chara, uidet.**

Cap. 30.

**Nascitur è sterili diuinus coniuge Ioseph
Fallaci à socero Iacob abire parat.
Fraudibus in generum cum Laban utitur, illum
Quo magis opprimitur fata secunda iuuant.**

Cap. 31.

**A Laban Iacob discedit, mox focer illum
Dum sequitur furti clamitat esse reum.
Fœdera cum tandem post iurgia multa parantur,
Ad patrios tendit lætus uterq; lares.**

Cap. 32.

**Solicitus fratri famulos præmittit Iacob
Dum timet irati ne cadat ille manu.
Sustinet angelicam luctam uictorq; uocatur,
Dicitur Israël, qui modo Iacob erat.**

Cap. 33.

**Pectore sollicito germanum conuenit Esau
Iacob, & à fratre gratia parta bona est.
Fœderibus factis Esau sua tecta reuisit,
Deuenit in Sichem Iacob ibiq; manet.**

Cap.

Cap. 34.

Perdita uirginei narratur uincla pudoris,
Sichem pro stupro præmia seua tulit.

Cap. 35.

In Bethel Iacob DOMINO mandante profectus
Illicitos cultus sustulit ante Deum.

Occubuitq; Rahel, Ruben patris, improbe, lectum
Polluis, Isacum Parca timenda rapit.

Cap. 36.

Narrantur proceres Esau de semine nati,
Sic semper uerax cernitur esse DEVS.

Cap. 37.

Diligitur Ioseph, cui dum noua somnia cernit
Insidias fratrum turba nefanda struit.

Eripuit Ruben ne tristia fata subiret,
Venditus Aegypti mœnia clara petit.

Cap. 38.

Dum rapit incautum Iudam male sana libido,
Improbus en propriam comprimit ille nurum.

Cap. 39.

Putiphar insignis iuuenem mercatur Ioseph,
Officium curat sedulus ille suum.

Turpis amar dominam rapuit, non paruit ille,
Crimine pro falso uincla dura gerit.

Cap. 40.

Carcere conclusis sapiens sua somnia Ioseph

LIBER

Exponit, uerum mox quoq; facta docent.

Cap. 41.

A DOMINO ductus Pharao uaga somnia cernit

A uinclis Ioseph soluitur inde suis.

Somnia declarat, regni fit ductor, & inde

Expectata premit tristia regna fames.

Cap. 42.

Ad Ioseph fratres ueniunt, tentantur ab illo,

Que meruit Simeon uincula iusta gerit.

Cetera turba redit portans alimenta parenti,

Euacuant saccos, era relata uident.

Cap. 43.

Frugibus absumptis redeunt, & Benjamin illis

Est comes, ad fratrem splendida dona ferunt.

Benjamin aspiciens Ioseph flet tristia fata,

Diuite germanos excipit hospitio.

Cap. 44.

Incusat fratres furti, quo cernat amorem

Fraternum Ioseph, repperit esse pios.

Non etenim Iudas uoluit sine fratre reuerti,

illa placens pietas commoda multa dedit.

Cap. 45.

Fratribus attonitis prodit sua nomina Ioseph,

Solatur uerbis quos stupuisse uidet.

Audit hæc Pharao, placuit, placideq; remissos

Hunc patrem in Aegypti regna uocare iubet.

Cap.

Cap. 46.

Accipit à DOMINO cœli solatia Iacob,
 Inde petit ripas Nile iocose tuas.
 Excipit hunc Ioseph, patri noua gaudia surgunt,
 Instruit ad Regem qualia uerba ferant.

Cap. 47.

Conuenit Regem Iacob, datur optima terra,
 Sed magis insurgens uexat iniqua fames.
 Venduntur pecudes agri campiq; domusq;
 Aegrotus Iacob proxima fata uidet.

Cap. 48.

Decumbit Iacob, dedit huic sua pignora Ioseph,
 Queis & adoptatis fausta precatur auus.

Cap. 49.

Fausta precans natis Iacob uenientia fata
 Edocet, hinc moriens regna superna petit.

Cap. 50.

Patria defuncto Iacob monumenta parantur,
 Et Pharij proceres funera mœsta iuuant.
 Progenitos Ioseph de se uidet esse nepotes,
 Abripuit gelidum mors trepidanda senem.

LIBER
ARGUMENTA IN
LIBRVM EXODI.

In Cap. 1.

Rex nouus exurgit, crescit Iudæa propago,
Obsedit regis pectora liuor edax.
Opprimit infantes durisq; laboribus urget,
Et teneros foetus flumine mergit atrox.

Cap. 2.

Assertor populi Moses in flumine uagit,
Eripitur, laudem hanc filia Regis habet.
Sustulit inde uirum, peregrino iungitur uxor.
Isacide plorant, respicit hosce DEVS.

Cap. 3.

Apparens Mosei DOMINVS, Pharaona tyrannum
Carnificem populi mox adiisse iubet.

Cap. 4.

Inuitus Moses metuenda negotia tentat,
Firmantur uarijs pectora mœsta modis.
Ast iter ingressum, neglectæ castio pellis
Impedit, ad fratres nuntia diua refert.

Cap. 5.

Conuenit Regem Moses cum fratre, precatur
Ut patrio liceat reddere sacra DEO.
Impius inde furit crudeli mente tyrannus,
Quo magis hi cupiunt hoc magis ille premit.

Cap.

Cap. 6.

Pacta DEVS renouat, populumq; educere iussit.
Mosaicæ numerat semina prima domus.

Cap. 7.

Ad Regem redeunt Aaron Mosesq; rogantes,
 Abnuit hic, illi signa tremenda mouent.
Squamigerum sumit Aaronis uirga Draconē.
 Flumina purpureo sanguine mixta fluunt.

Cap. 8.

Garrula Niliacos per campos rana coaxat,
 Vermibus immundis terra prophana scatet.
Hinc insecta uolant & uastant impia regna.
 Pectore crudeli Rex magis inde furit.

Cap. 9.

Aegypti pecudes populatur feruida pestis.
 Et miseros cruciant ulcera nata uiros.
Procumbunt gelida confractæ grandine messes.
 Non tamen hæc Regis pectora dura mouent.

Cap. 10.

Ditia cunctiuoræ populantur regna locustæ
 Et, quicquid frugum grando reliquit, edunt.
Exurgunt tenebræ, nox contegit undiq; terras,
 Rex qualis fuerat talis & inde manet.

Cap. 11.

Hic grauiora DEVS Pharaoni damna minatur
 Sumere Iudeos mutua uasa iubet.

Cap. 12.

LIBER

Instituit certo celebrandum tempore Pascha,
Eripitur poenis sanguine sparsa domus.
Et percunt primi fuerant quæ pignora partus,
Isaciæ fugiunt lucida regna Pharos.

Cap. 13.

Sacra iubet Domino fieri quæ maxima natus,
Fermenum cupido tangere dente uetat.
Ducitur Israël intorto tramite, Iosephi
Ossa tulit Moses, dux erat hisce DEVS.

Cap. 14.

Insequitur Pharaos fugientes fortibus armis,
Murmurat Israël dira pericla uidens.
Diuisum Pelagus transibant agmina sancta,
Obruitur refluos gens scelerata mari.

Cap. 15.

Egressi Pelagus hilares epinicia cantant,
In populo murmur flumina amara mouent.
Iniecto ligno latices sanantur aquarum,
Hic DOMINVS leges iudiciumq; dedit.

Cap. 16.

Murmurat Israël, operit pia castra coturnix,
Nubigenum populus Man cecidisse uidet.

Cap. 17.

In Raphidim ueniunt, emanant flumina saxo,
In profugos Amelech bella cruenta mouet.
Concurrunt armis, Moses pro gente paterna

Orat,

Orat, eius precibus statq; ceditq; salus.

Cap. 18.

Ad Mosen lethro natos cum coniuge ducit,

Quæ sint iudicij iura tenenda docet.

Cap. 19.

In Sinai ueniunt montisq; cacumina Moses

Conscendit, DOMINVS foedera sancta nouat.

Promittit leges & sancti dogmata iuris,

Ad DOMINI leges se pia turba parat.

Cap. 20.

Elisi crepitant concussis nubibus ignes,

Et claros resonant cornua diua sonos.

Incisas tabulis DOMINI dat dextera leges

Et populum terret uox trepidanda DEI.

Cap. 21.

Hic pia per DOMINVM seruorum iura docentur,

Et quo sit dulcis dignus honore parens.

Quæ ratio cædis, quæ poenæ norma sequenda,

Inscia uel quo sint damna luenda modo.

Cap. 22.

Depositi ratio, furtorum iura feruntur,

Et mala qua lege persoluenda sient.

Virginitas, sodomia, alieno iniuria facta.

Et uiduæ DOMINVS consuluisse iubet.

Cap. 23.

Rumores fugito, noli contemnere rectum,

LIBER

Defendas inopem, munera ceca caue,
Pauperibus prosis, D O M I N O sua munera solus.
Falsos linque Deos, numina uera time.

Cap. 24.

Firmantur leges Domini, noua foedera fiunt,
Atq; Deo populus uota benigna uouet.
A Domino Moses in montis summa uocatur
Atq; quater denis lucibus usq; manet.

Cap. 25.

Dona petit Dominus, letos uult esse datores,
Qui sua muneribus sacra iuuare uelint.
Hinc arcam, Cherubim, panes, candelabra, mensam,
Qua fieri cupiat cum ratione docet.

Cap. 26.

Forma tabernaculi, uel qua sit rite parandum
Materia & cura discitur hocce loco.

Cap. 27.

Vnigenam signans Christum describitur ara
Hinc atrium ac oleum postulat inde DEVS.

Cap. 28.

Suscipit à D O M I N O præsriptas corpore uestes
Qui solus templi limina sancta subit.

Cap. 29.

Hic diuina subit Supremus sacra sacerdos,
Et discit quo sint hæc celebranda ritu.
Ara sacrantur primum sanctiq; ministri

Vt DOMINO possint munera grata dari.

Cap. 30.

Ara fit incensi, gratos quæ incendat odores,

Et populi census pagina sacra docet.

Hinc oleum sacriq; simul scribuntur odores

Quæ Domini cultus & pia festa iuuent.

Cap. 31.

Indicat artifices diuino numine doctos,

Vt docta Domini polleat arte faber.

Sæpius inculcat, ne sabbata sancta prophanent,

Scripta Dei digito Lex ueneranda datur.

Cap. 32.

Dum nimis altijugo Moses in monte moratur

Effingit falsos turba relicta Deos.

Iratus Moses diuina uolumina frangit,

Fraterna cecidit gens scelerata manu.

Cap. 33.

Audit uindictam DOMINI gens improba, luget,

Stant procul à castris tecta remota DEL.

Alloquitur Moses DOMINVM pro gente paterna,

Hic orat, recipit tam pia uota DEV S.

Cap. 34.

Cum tabulis Domini quoq; fœdera sancta nouantur,

Fœderis & Leges edocet ipse DEV S.

Cornigero Mosis resplendet lumine uultus,

Solicito populi corda timore pauent.

L I B E R

Cap. 35.

Septima sancta Deo Lux sit, populusq; iubetur
Ad summi cultum munera ferre Dei.
Vestibus adproperant pariter nummisq; reclusis,
Et præbent larga munera sancta manu.

Cap. 36.

Hic prohibet Moses ne munera plura ferantur,
Incipit artificum fingere iussa manus.
Prima tabernaculi fulgens structura paratur,
Quam queat astripotens incoluisse DEVS.

Cap. 37.

Aedificant arcam, Cherubim, Candelabra clara,
Quæ sacros panes mensa quadrata ferat.
Aram qua sanctos possint incendere odores.
Hinc oleum Domino sedula turba parat.

Cap. 38.

Artifices uigili studio sua iussa capeffunt,
Et faciunt sicut iusserat ante DEVS.

Cap. 39.

Quis portent uestes Domini, pia turba, ministri,
Artifices docta composuere manu.

Cap. 40.

Omnibus ut Dominus præcepit rite paratis,
Ponuntur iusto singula quæq; loco.
Erigitur Domini sedes cum fœderis arca,
Hinc extracta DEVS mox sibi tecta petit.

A R G.

LEVITICVS. 9
ARGUMENTA IN
LIBRVM LEVITICI.

In Cap. 1.

Quo ritu Domino possint holocausta cremari,
Sive ex armento sint ea, sive grege.
Aut quocunq; modo sit uictima sancta Volucris,
Hæc DOMINI iussu pagina scripta docet.

Cap. 2.

Qui prius è uiuis docuit pia sacra dedisse,
Nunc docet & sanctas sacrificare dapes.

Cap. 3.

Vt Domino possis dignas persolvere grates,
Si te fors aliqua iuuerit almus ope,
Hinc discas: Adipem tibi sit tetigisse prophanum,
Sanguineos pariter disce cauere cibos.

Cap. 4.

Criminibus diris Domini succenditur ira,
Iudicis & sequitur iustus in illa furor.
Ne tamen hæc noceant & qua sint lege pianda,
Discito, si propriæ cura salutis adest.

Cap. 5.

Consciis alterius si quis sit criminis & non
Indicet, hic peccat, ira pianda Dei est.
Immundum tangens, uel quisquis iurat inique,
Hic Dominum simili cum ratione placet.

€

LIBER

Cap. 6.

Publica quo possint purgari crimina ritu,
Quo facienda simul sint holocausta modo,
Hinc quoq; supremus faciat quæ sacra Sacerdos,
Cum primum templi limina sancta subit.

Cap. 7.

Crimina quo purges ritu, quæ gratia danda
Sit Domino, uota hæc siue coacta fiet.
Non adipem comedas nec quæ sunt sanguine tincta.
Vnguntur Domino, mystica turba, uiri.

Cap. 8.

Cum natis Aaron sanctos ornatur in usus,
Atq; aras Moses hic iubet esse sacras.

Cap. 9.

Pro se, pro natis Domino fert sacra Sacerdos,
Et prima altifono dant holocausta DEO.
Imponunt aris pecudes scissasq; relinquunt,
Et flamma è summis nubibus illa uorat.

Cap. 10.

Abstulit incautos Domini uis ignea fratres,
Sacrificis Moses dulcia uina negat.
Esse iubet doctos templi qui munera tractant,
Et quæ sint illis præmia danda docet.

Cap. 11.

Esuris dantur discrimina certa ferarum,
Quæ sumpsisse licet, quæue cauere decet.

Cap.

Cap. 12.

Quo nam se possit purgare puerpera ritu,
 Discito, cui sobolis cura paterna subest.
 Si qua marem peperit sit septem immunda diebus,
 Bis totidem si fors nata puella siet.

Cap. 13.

Quæ sint signa lepræ, quæ lex seruanda leprosis,
 Vt idicis uerbis Lex ueneranda docet.

Cap. 14.

Si lepra (quod mirum fuerit) mundata recedat.
 Quiq; modo immundus de nouo mundus erit,
 Expurges tali redeuntia corpora ritu,
 Qualem te Moses obtinuisse iubet.

Cap. 15.

Si fluidum manet laxato semine corpus,
 Aut sint fœmineo menstrua mota gregi.
 Non poterit Domini diuina accedere sacra,
 Qui non à fluxu semine mundus erit.

Cap. 16.

Quo ritu summus sub uelum intrare Sacerdos
 Debeat, eterno hic edocet ore DEVS.
 Deniq; quo ritu populi peccata pientur,
 Quæ pro delictis uictima grata cadat.

Cap. 17.

Ad olum cœli Dominum sunt sacra ferenda,
 Nec pietas alij facta placere potest.

LIBER

*Abstineas cupidus quamuis à sanguine, non uult
Hanc animæ sedem te tetigisse DEVS.*

Cap. 18.

*Illicitos prohibet thalamos pia cura tonantis,
Et quæ coniugij sint pia uincla docet.
Incestus fugito pariter pecorisq; uiriq;
Pro tanto immanis crimine pœna datur.*

Cap. 19.

*Iustus honor DOMINO charisq; parentibus adsit,
Pauperibusq; feras corde benignus opem.
Furta, dolos, iuramentum, mendacia, fraudes,
Scommata, iudicij & scita dolosa fuge.
Scorta caue, ariolos pellas, uenerare senectam
Atq; peregrinum, iusta statera fiet.*

Cap. 20.

*Non cadat idolis, crudelis uictima, natus,
Augurium fugito, dignus honore pater.
Crimen adulterij thalamosq; relinque nefandos.
Sis sanctus, quoniam est sanctus & ipse Deus.*

Cap. 21.

*Sacra Dei tractans non tristia funera ducat,
Et casti subeat uincla casta thori
Nata sacerdotis non tractet munera scorti.
Non adsint diuis corpora manca sacris.*

Cap. 22.

Corpore sit mundus, sit mundus corde Sacerdos

Sit procul à Domini turba prophana sacris.
 Quæq; Deo offertur summo sit uictima pura.
 Sordida non possunt sacra placere Deo.

Cap. 23.

Hic sacros cœtus populi & solennia gentis
 Festa modo quo sint concelebranda docet.

Cap. 24.

Poscitur hic oleum purum pro lumine sancto,
 Et sacros panes composuisse iubet.
 Obruitur saxis, diuino nomine abusus.
 Aequalis iusta talio lege datur.

Cap. 25.

Telluris requies semper sit septimus annus,
 Non fabæ, non ueniat in tua rura ligo.
 Iubila sancta tibi cum quinquagesimus annus
 Surgit, non pressus foenore frater erit.

Cap. 26.

Pollicitis dominus conatur corda mouere,
 Ut populus Legis dogmata sancta colat.
 Rursus ne Domini sanctissima scita relinquant,
 Intonat horrendis dira pericla minis.

Cap. 27.

Vt promissa Deo quis possit reddere uota
 Hac tibi postrema parte libellus habet.

LIBER
ARGUMENTA IN
LIBRVM NUMERO-
RVM.

In Cap. 1.

Designat tribuum proceres qui cuncta gubernent,
Ponuntur populi nomina, signa, Duces.
Complentur uirides numerato milite campi,
Et capit electus munera sacra Leui.

Cap. 2.

Iudaici populi dicuntur signa Ducesq;
Et quo sint tribuum castra locanda loco.

Cap. 3.

Qui Dei obire queant ritus cultusq; sacros
Queritur, è multis eligiturq; Leui,
His redimit populus primi sua pignora partus,
Cetera at argento turba redempta suo est.

Cap. 4.

Quod Cahath officium sumat, quæ munera Gerson,
Quæq; pius Merari iussa subire queat,
Discito: post etiam quo ritu castra mouenda,
Ne domini uideat sacra prophana cohors.

Cap. 5.

In quibus est Domini sedes, purissima castra
Esse decet, quoniam est purus & ipse Deus.
Zelotypi leges (si forte moribus uxor

Suspe-

Suspectis fuerit) pagina sacra docet.

Cap. 6.

Qui sacer es Domino uinum contemne, capillos

Produc, ne tangas mortua membra caue.

Deniq; quo felix ritu benedictio danda

Discito, qui placidum numen habere cupis.

Cap. 7.

Rite tabernaclo constructo arisq; paratis,

Huc tribuum proceres munera sancta ferunt.

Cap. 8.

Quam sedem poscant candelabra sacra docetur,

Vt radijs lustrent limina sancta suis.

Quo iuuenes ritu deceat lustrare Leuitas,

Officijs etas que tribuenda sacris.

Cap. 9.

Quo ritu & quo sit celebrandum tempore pascha,

Et que pollutis norma tenenda fiet.

Alta tenet Domini fulgens tentoria nubes,

Que uiae & optatae signa quietis habet.

Cap. 10.

Que populum possint ad iter uel ad arma uocare

Fiunt reddentes classica rauca tubae.

In Pharan nubes iubet illos castra mouere,

Et coeptae iustus scribitur ordo uiae.

Cap. 11.

Murmurat Izraël Domini quos deuorat ignis.

LIBER

Dantur qui Mosen pondera ferre iuuent.
Et cupiunt carnes, Mannæ fastidia surgunt,
Sed grauis à domino pœna furente uenit.

Cap. 12.

Conuitijs Mosen uexant fraterq; sororq;
Criminæ pro tali est facta leprosa soror.
Denuo mundatur septem semota diebus,
Hac sana populus castra remissa mouet.

Cap. 13.

Mittuntur lecti proceres qui regna pererrent
Promissa, et populo nuntia certa ferant.
Perfida turba redit, trepidanda pericula narrat,
Mendaces sancto reprimi ore Chaleb.

Cap. 14.

Insurgit populus Dominumq; querendo fatigat,
Pro meritis sequitur pœna cruenta Dei.
Tunc prohibente Deo surgentes arma capeffunt,
Deiicti turpi dant sua terga fugæ.

Cap. 15.

Sacrorum repetit ritus, ueneranda prophanat
Sabbata, qui saxis obruitur rigidis.
Ne legis ueniat stultis obliuio sacræ
In uestes huius ponere signa iubet.

Cap. 16.

Murmura dura mouet Corah Mosiq; resistit,
Tellus diducto deuorat ore uiros.

lurgia

*Virgia cœpta nouant, procumbunt nullia multa,
Sic pereat spernens iussa colenda Dei.*

Cap. 17.

*Eligit e cunctis Dominus qui sacra ministret,
Quiq; sibi placeat signa per apta probat.
Bis senas etenim ponunt ex ordine uirgas,
Signa ministerij uirga Aaronis habet.*

Cap. 18.

*Instituit sacro diuinos more Leuitas,
Et quæ sint illis præmia danda docet.*

Cap. 19.

*Qua cineres uacæ possint ratione parari,
Qui immundos sancto more piare queant.
Immundi qui sint, & quæ sit norma tenenda
Illis, hic sancto protulit ore DEVS.*

Cap. 20.

*Occubuit Miriam, sitiunt & murmura miscent,
Dulcia de uiua flumina rupe fluunt.
Delinquit Moses, Idumæi septa uiasq;
Concludunt, Aaron fata suprema subit.*

Cap. 21.

*Vincitur Isacidum pugnis Chananæus iniquus,
Murmura serpentes promeruere feros.
Auspicijs lætis Hebræum concidit armis
Rex Seon, Og simili uictus ab ense iacet.*

Cap. 22.

LIBER

Iam Moab attingunt Domino ducente ferocem

Rex Balach Hebræos armaq; dia timet.

Accersit Balaam, tarda qui uectus a sella

Accipit à summo iussa colenda Deo.

Cap. 23.

Qui fuit à seuo Moabita rege uocatus

Isacidum populis ut maledicta ferat,

Ecce dei instinctu sanctis benedicit & optat

Prospera: sic Dominus perdere uota solet.

Cap. 24.

Iudæe rursum cupiens maledicere genti

Pro damnis Balaam fausta precatur iners.

Vatidicis tandem regnorum fata recenset

Verbis, & propriam repetit inde domum.

Cap. 25.

Deceptus populus Moabitas mente puellas

Infami sequitur, mox furit ira Dei.

Scortantem Zimrhim Phinees transuerberat hasta,

Premia digna capit, millia multa cadunt.

Cap. 26.

Isacides numerant Moses summusq; sacerdos,

Postquam in desertis occubuerunt patres.

Inde docet ratio quæ sit telluris habenda,

Et quo sit cunctis distribuenda modo.

Cap. 27.

Zelophide nata patris de morte queruntur,

His quoq; telluris portio iusta datur.
 Eligitur Iosue qui tanta negotia tractet,
 Nam Mosén terram crimen adire uetat.

Cap. 28.

Reppetit hic certo sanctos ex ordine ritus,
 Vt Domino deceat sacra dedisse docet.

Cap. 29.

Coetus solennes docet & solennia festa,
 Sacraq; quæ festo sint facienda die.

Cap. 30.

Soluere uota decet, quæ uouit liber ab omni
 Imperio, reliquis debet adesse fides.

Cap. 31.

In Madianitas Domino mandante cruenta
 Armamouent, ferro diruta quæq; cadunt.
 Virginibus parcunt, cadit omnis foemina ferro,
 Sorteq; diuiditur terra parata pari.

Cap. 32.

Accipiunt Gilead, Gad, Ruben atq; Manasses,
 Aedificant forti moenia uasta manu.
 Coniugibus licitis pugnant pro gente paterna,
 Donec & illorum terra subacta fiet.

Cap. 33.

Isacidum numerat fortissima castra uiasq;
 Queis ad promissos arma tulere locos.
 Extirpare iubet Chananeos fortibus armis,

LIBER

Impia ne semen gens habuisse queat.

Cap. 34.

Debita nunc certo signatur limite terra,

Quiq; illam possint distribuisse uiri.

Cap. 35.

Scribitur hic terræ sanctis pars æqua Leuitis,

Et Deus incautis ponit asyla reis.

Damnandus quis sit, uel quæ sit pœna paranda

Huic, qui letifero percutit ense uirum.

Cap. 36.

Ne diuisa queat misceri denuo tellus

Legitimi dantur uincula certa thori.

Coniugiumq; petant tantum de gente paterna,

Ducaturq; tua è foemina nata tribu.

ARGUMENTA IN LIBRVM DE TERCIONOMION.

In Cap. 1.

Proxima iam mortis cognoscens tempora Moses

Ingratis profert talia uerba uiris.

Vos ego deduxi, sed rerum pondere pressus,

Assumpsi qui me talia ferre iuuent.

Promisit terram Dominus, sed murmure patres

Irati pœnas promeruerunt Dei.

Cap.

Cap. 2.

Reliquias Esau, Lothides perdere noli,
 Hos generis iunxit nam tibi lege Deus.
 Sed quia crudeli uasanus corde furebat
 Rex Seon, hei miserum, fata suprema tulit.

Cap. 3.

Rex Basan Isacidum manibus procumbit & omnis
 Gens pariter misero cum duce caesa iacet.
 Accipit has sedes Gad, Ruben atq; Manasses,
 Eligitur Iosue, qui pia castra regat.

Cap. 4.

Non mutare licet summi mandata tonantis,
 Qui tibi praecunctis mente colendus erit.
 Sculptile non facies Domino qui cuncta gubernat,
 Sanguine pollutus signat asyla reus.

Cap. 5.

Marmoreis repetit praeccepta inscripta tabellis,
 Ne fors e'tardo pectore lapsa fluant.
 Non fert aethereas Domini gens improba uoces,
 Ecce Dei interpres Corniger inde datur.

Cap. 6.

Est unus rerum Dominus nostriq; redemptor,
 Non alios quaerant pectora nostra Deos.
 Narrate & teneris Domini miracula natis,
 Ut sancta discant quaerere mente Deum.

Cap. 7.

LIBER

Nulla prophanorum sancti commercia querant,

Nulla & amicitiae dulcia iura sient.

A domino siquidem seducit perfida turba,

Si turpis queras iura sodalitiij.

Cap. 8.

Non cupidus uacui queras alimonia uentris,

Non animo crescat cura prophana tuo.

Omnia dat Dominus qui te seruauit ab omni

Damno, fac illum tu modo rite colas.

Cap. 9.

Esses criminibus cum tu gens obruta seuis,

Te loca coelipotens duxit in ista Deus.

Non igitur meritis hominum diuina mouetur

Gratia, nec possunt nostra placere Deo.

Cap. 10.

Confractas renouat tabulas & crimina narrat,

Queis poenas populus commeruere graues.

Queis tamen officijs reparetur gratia diua

Edocet, ut Domini iussa tremenda colant.

Cap. 11.

Magnifica ut summi seruent mandata tonantis,

Nec diuos alios perfido honore colant,

Hic prohibet Moses, promittit munera magna,

Horrendis terret perfida corda minis.

Cap. 12.

Externos prohibet cultus, subuertere sacra

Præcipit

Præcipit, aeterno non bene facta Deo.
 Edocet ut possint Domino pia reddere sacra,
 Quis simul illorum debeat esse locus.

Cap. 13.

Qua falsos deceat pœna punire prophetas,
 Et quicumq; Dei perdere sacra student,
 Instituit, quoniam funesta morte luenda
 Pœna est, qui cultum vult periisse Dei.

Cap. 14.

Externos, Domino qui seruis, desere ritus,
 Ne sanctum infames nomen in orbe Dei.
 Te dapibus nutri certo discrimine sumptis.
 In sacro comedas omnia sacra loco.

Cap. 15.

Debita non poscas properat cum septimus annus,
 Atq; inopes prompta disce iuuare manu.
 Curato seruos & primi pignora partus,
 In sancto comedas mente decente loco.

Cap. 16.

Festa Deo summo semper fac annua soluas,
 Et summo discas gratior esse Deo.
 Iudicium tibi sit iustum, non munera sume.
 Non tibi sit lucus, non simulachra tibi.

Cap. 17.

Vana superstitio semper tibi morte pianda est,
 Et quæ iudicij forma tenenda docet.

LIBER

Et pia suscepti quæ nam sint munera regis,
Ut sanctos uerset nocte dieq; libros.

Cap. 18.

Quæ uiuant scribit sancti mercede Leuitæ.
Non sit qui augurijs facta futura canat.
Namq; dabit Dominus magnum uerumq; prophetam,
Et quis sit falsus scire propheta, docet.

Cap. 19.

Hic securæ reis incautis ponit asyla,
Ne terra in fonti forte cruore fluat.
Terminus immotus maneat, si testis iniquus
Quis fuerit, meritis præmia digna serat.

Cap. 20.

Bellandi quæ sit ratio, quis nomine dignus
Militis, & quo sint bella gerenda modo.
Quæ moderanda siet foelix uictoria lege,
Totaq; per pugnas turba prophana cadat.

Cap. 21.

Incerto cædes commissæ authore pianda est,
Quæq; in captiuus lex retinenda docet.
Regula coniugij, genitori natus iniquus
Occidat, è foeda reijce membra cruce.

Cap. 22.

Errantes fratris pecudes sub tecta reducas,
Non fortis mulier induat arma uiri.
Sis mitis, cædes fugito, sit uestis honesta,

Virgineum

Virgineum noli commaculare decus.

Virgineum, pereat, si quæ foedauit honorem.

Turpis adulterij est pœna luenda grauis.

Cap. 23.

Turba prophana procul sacrorum cedat ab aris,

Et quæ castrorum cura tenenda, docet.

Eripito seruos, scortum fuge, scœnus iniquum

Desere, sitq; comes post pia uota fides.

Cap. 24.

Qua ratione queant fieri diuortia, tradit,

Et quæ coniugij sit pia cura noui.

Pignora suscipito cautus, non spernito lepram.

Proq; suo merces danda labore cito est.

Crimine pro proprio quisquis sua præmia sumat.

Pauperibus promptam fert benignus opem.

Cap. 25.

Iudicium iustum sed non crudele tenendum.

Fœdera fraterni iunge relicta thori.

Membra obscœna caue mulier, sint pondera iusta.

Contra Amelech semper bella cruenta moue.

Cap. 26.

Primitias Dominus poscit frugumq; meriq;

Et decimas pura mente dedisse iubet.

Cap. 27.

Mons Ebal et Gerisim sacras ponuntur ad aras,

De Gerisim domini uox maledicta uenit.

LIBER

Cap. 28.

Maxima pro iustis Domini promissa leguntur,
Ne forte illius spernere iussa uelint.
Utq; Deum nolint sacrasq; relinquere leges,
Horrendis terret perfida corda minis.

Cap. 29.

Fœdera prima nouat Dominus cum gente rebelli,
Et qua sit pietas religionē docet.
Et ne forte Deum linquentes sacra prophana
Instituant, diris terreat hosce minis.

Cap. 30.

Quod si peccaris Domino, resipiscere disce,
Hec uia cœlestis sola salutis erit.
En tibi proponit Dominus uitamq; necemq;
Tu modo si cupias uiuere, uiue pius.

Cap. 31.

Proxima fata uidens solatia dulcia miscet
Moses, et legis uerba colenda docet.
Substituit iosua populi qui pondera tractet.
Fata rebellantium prædicat inde Deus.

Cap. 32.

Carmina sancta canit Domino mandante propheta,
ingenium laudans iustitiamq; Dei.
Mox iubet hunc Dominus celsum conscendere montem,
Promissas terras unde uidere queat.

Cap. 33.

Vt proprijs genitor natis benedicit & optat
 Prospera, sic Moses fata secunda rogat.
 Et uelut alti uolans decantans funera cygnus
 Extremum resonat uoce dolente VALE.

Cap. 34.

Promissis cupido perlustrat lumine terras
 Moses, sed pedibus non tetigisse datur.
 Deficiens moritur, Dominus parat alta sepulchra.
 Dux Iosue populi sceptrum relicta subit.

ARGUMENTA IN LIBRUM IOSUE.

In Cap. 1.

Accipit Imperium Iosue, solatur & illum
 Omnipotens, forti pectore & esse iubet.
 Commendat sanctas leges, iubet inde parari
 Omnes, ut capiant ditia regna cito.

Cap. 2.

Explorant arma & uires terichuntidos alta,
 Suspectos seruat Rachab amica uiros.
 Quos tereti è summa demittit sine fenestra,
 Hi reduces populo nuntia certa ferunt.

Cap. 3.

Promissis instant terris, & Iordanis alti
 Intortos fluctus iam superare uolunt.

LIBER

Defluit hinc flumen, montem hinc consurgit in altum,
Hi penetrant sicco per uada caeca pede.

Cap. 4.

Omnibus è fluuio seruatis, transit & arca,
In solitas ripas Iordanis altus abit.
Bis senos tollunt lapides monumenta laboris
Tanti, quæ uideat symbola posteritas.

Cap. 5.

Impia gens trepidat, peraguntur symbola sancta,
Neglectum Paschan cum pietate colunt.
Man quoq; defecit, peregrino pane fouemur,
Angelus ad Iosua fert pia uerba Dei.

Cap. 6.

Circumeunt duris muros Ierichuntidos armis,
Et resonant graciles classica dira tubæ.
Iamq; ruunt turres, uastantur & omnia ferro,
Et de tot Rachab sola relicta manet.

Cap. 7.

Peccauit populus, quidam mittuntur ad Hain
Qui turpi uertunt terga pudenda fugæ.
Causa latet, quærunt sortes, deprenditur Achan,
Obrutus & saxis fur sceleratus obit.

Cap. 8.

Oppugnant Hain, fugiunt, hos milite forti
Vrgent, urbs tectis uincitur insidijs.
Rex pendet trunco. Domini mandata leguntur.

Dux Iosue Mosis dogmata sancta colit.

Cap. 9.

Hic trepidant omnes Domini quia robora cernunt,

Et nimis attoniti dira pericla timent.

E Gibeon ueniunt instructi fraude maligna,

Et seruant astu seq; suosq; lares.

Cap. 10.

Cingitur urbs Gibeon armis, mox liberat illam

Dux Iosue, gelida grandine saxa cadunt.

Sol stetit immotus, pendent ex arbore Reges,

Totaq; nunc armis terra subacta iacet.

Cap. 11.

Insurgunt uarij Reges pugnare parati,

Isacidum telis gens scelerata cadit.

Diripiunt prædas omnes, cæduntur ad unum

Enachidæ: summi Lex fuit illa Dei.

Cap. 12.

Ter deni Isacidum manibus cæduntur & unus

Reges, hic quorum nomina scripta legis.

Cap. 13.

Quæ nondum fuerant, sed erant subigenda, recenset,

Et terram tribubus distribuisse iubet.

Quas Ruben sedes, quæ ceperit arua Manasses,

Quid Gad magnanimus pagina sacra canit.

Cap. 14.

Reppetitur qua sit tellus ratione secanda.

LIBER

Postulat officijs debita regna Chaleb.
 Hic, quia supremi coluit mandata tonantis,
 Fortia sublimis moenia coepit Hebron.

Cap. 15.

Debita magnanimi pars hic signatur Iudæ,
 Et quo concludi limite terra queat.
 Hinc Chaleb oppugnat Kirian, deuincitur illa
 Othoniel manibus, cui simul Achsa datur.

Cap. 16.

Debita que fuerat uictori portio terræ,
 Sortibus en æquis Ephraim acer habet.

Cap. 17.

Accipit à domino fortis sua regna Manasses,
 Et promissa Dei sentit habere fidem.

Cap. 18.

In Silo Domini figunt tentoria sacra,
 Ignauos Iosue corripit inde uiros.
 Explorant terras, describunt sortibus æquis,
 Beniamidum tribui portio iusta datur.

Cap. 19.

Accipiunt terras Simeon, Dan, Isachar, Aser,
 Et Zabulon fortis Nephtalidumq; tribus.

Cap. 20.

Omniibus, ut iustum fuerat, iam sorte peractis,
 Incautis etiam dantur asyla reis.

Cap. 21.

Hic etiam terre cedit pars æqua Leuitis,
 Nempe ut præcepit distribuisse Deus.
 Et sua iudeis Dominus promissa peregit.
 Est requies seßis undiq; parta uiris.

Cap. 22.

Dimittit Iosue Ruben, Gad atq; Manassen,
 Ut proprios repetant spe meliore lares.
 Aedificant aram, subiti est hæc causa tumultus.
 Sed graue dissidium cognita causa leuat.

Cap. 23.

Fata propinqua uidens Iosue solatur, & alti
 Admoet ut seruent scita colenda Dei.
 Nam uelut hic iustos summo defendit amore,
 Sic etiam iniustos perdere morte solet.

Cap. 24.

Dux Iosue morti uicinus conuocat omnes,
 Utq; Deum timeant cum pietate monet.
 Fata subit, sequitur defunctum morte sacerdos.
 In Domini iussis turba relicta manet.

ARGUMENTA IN LIBRVM IUDICVM.

In Cap. 1.

Sceptra relicta ferus populi suscepit Iudas,
 Cui socias Simeon iunxerat ante manus.

L I B E R

Inuadunt terras, sed non bene uiribus usi
 Seruant, quos dominus perdere præmonuit.

Cap. 2.

Post Iosue iustum peior generatio surgit,
 Quæ summi spernit fœdera sancta Dei.
 Corripit hos dominus bellis armisq; fatigans,
 Reliquiasq; fera gentis habere facit.

Cap. 3.

Enumerat gentes post prælia seua relictas,
 Othoniel populi tristia fata iuuat.
 Surgit Eglon sæuus, tacite quem percutit Ehud,
 Et magni Samgar prælia mira refert.

Cap. 4.

Rex Iabin insurgit, Sisaræ qui fortibus armis
 Hos urgens dura conditione premit.
 Debora cum Barach ueniens deuincit inertem,
 Fœmineaq; cadis fœde tyranne manu.

Cap. 5.

Martia coelicolæ decantat Debora laudes,
 Qui parua uicit robora tanta manu.
 Collaudat fortes, timidis conuicia miscet.
 Sic pereunt Dominum spernere quotquot amant.

Cap. 6.

E Madian populo surgit uæsana tyrannis,
 Eligitur Gedeon qui fera regna premat.
 Impia sacra ruit, bello fera classica cantat.

Incertum

Incertum signis roborat inde deus.

Cap. 7.

*Ad pugnas apti tota de gente leguntur,
De gelido si quis flumine lambit aquas.
Exurgitq; uirum clamor sonitusq; tubarum,
Et Madian proprio cæsus ab ense iacet.*

Cap. 8.

*Ephraim insensus Gedeoni est, ille tyrannos
Insequitur, forti quos capit inde manu.
Sustulit hos etiam spolijs ditatus opimis,
Peruertit summi sacra colenda Dei.
Semine multiplici clarus subit ultima fata.
Erigit infames turba scelesti Deos.*

Cap. 9.

*Hei scelus infandum, fratres à fratre perempti
Iniustas cernunt præualuisse manus.
Increpat hæc lotham, cui soli est uita superstes.
Sed tamen in populo Rex Abimelech erat.
Crimine qui miseros diraq; tyrannide uexans
Fœminea cecidit cæsus & ipse manu.*

Cap. 10.

*Thola regit populum, moritur, succedit Iair,
Hoc quoq; defuncto turpia sacra nouant.
Deseruere Deum, uastantur, poenitet illos.
Sed Deus Ammonidas arma mouere facit.*

Cap. 11.

LIBER

Eligitur Iephthe populi qui regna gubernet.

Accipit hic forti sceptrā relicta manu.

Contra Ammon pugnat, uictor crudelia uouit,

Hei patrijs uotis nata pudica cadit.

Cap. 12.

Ephraim in Iephtah consurgens tristibus armis

Vincitur, hic moriens fata suprema subit.

Hunc Ibzā sequitur, succedit tertius Elon,

Fortia quos Abdon regna secutus habet.

Cap. 13.

Israël peccat, consurgunt bella cruenta,

Atq; Palestinis mœsta tributa ferunt.

Promissus sterili est Samson genitrice creatus,

Qui regna immitti pondere pressa iuuet.

Cap. 14.

Ecce Palestina letatur coniuge Samson,

Qui mel de cæso dulce leone rapit.

Fraudibus uxoris sinuosa ænigmata soluunt,

Ter denos Samson percutit ense uiros.

Cap. 15.

Eripitur coniux, coniunctis uulpibus inde

Samson hostiles ignibus urit agros.

Ducitur in uinclis, franguntur robore nodi,

Osse asini putris corpora mille iacent.

Cap. 16.

Infelix Samson meretricis captus amore

Abſconſum prodit robur amore miſer.
 Quem captum proceres effoſſo lumine ducunt,
 Sed moritur muris obrutus atq; uiris.

Cap. 17.

Dum fuerat matri ſublata pecunia furto,
 Inuentam ſummo uouerat illa Deo.
 Reddidit hanc natus, conſlatur ſculptile, & aram
 Inſtituunt, iuuenis ſacra Leuita facit.

Cap. 18.

Danitæ ſedes dum quærun, abdita ſacra
 Inueniunt Michæ, diripiuntq; ſimul.
 Fortia ſecuræ deuaſtant mœnia Laïs,
 Tectaq; de proprio nomine dicta locant.

Cap. 19.

Inſidam thalami ſociam ſub tecta Leuites
 Dum retrahit Gibeæ regna ſuperba ſubit.
 Hi (ſcelus infandum) hanc flagrante libidine perdunt,
 Diſſecta in cunctas mittitur illa tribus.

Cap. 20.

Conuenit Iſraël ulturus crimina foeda,
 Inſtruit in fratres Beniamin arma ſuos.
 Bis fugit Iſraël, miſeris ſed tertia pugna
 Beniamidis pœnas excidiumq; tulit.

Cap. 21.

Beniamidum reliquis thalami qui parte carebant,
 E labes Gilead rapta puella uenit.

LIBER

*Siloos aliæ dum gaudent ducere saltus,
Beniamidum sunt chara rapina manu.*

ARGUMENTA IN
LIBRVM RUTH.

In Cap. 1.

DVra fames surgens Elimlech linquere sedes
Cogit, & insidum suadet adire Moab.
Cum natis moritur, restant Noëmiq; nurusq;
Hec redit, est illi Ruthq; pudica comes.

Cap. 2.

Ruth abiens flauas in agro collegit aristas,
Et forte affinis uenit in arua Booz.
Excipit hic inopem, uerbis solatur amicis.
Hec noctu ad socrum fessa labore redit.

Cap. 3.

Consilium quærit Noëmi quo iungere possit
Cum Ruth coniugia fœdera sancta Booz.
Illa socrus iussu affinis petit horrea plena,
Et res euentum cœpit habere bonum.

Cap. 4.

Iure propinquorum fiunt noua fœdera, quæq;
Affinis fuerat facta marita Booz.
Concipiens peperit natum fœliciter Obed,
A quo Dauidem tertius ordo dedit.

ARG.

ARGUMENTA IN LIBRVM I. SAMVELIS.

In Cap. 1.

Binas Zophides nuptas Helkana tenebat,
Anna cui sterilis charior uxor erat.
Solicitat precibus summum pro stirpe parentē:
Et natum soli dedicat illa Deo.

Cap. 2.

Dedicat, ut uouit, Domino sua pignora uentris
Anna, piæ grates pro Samuele ferens.
Improbis infames natos non corrigit Heli,
Quem terret diris ultio sancta minis.

Cap. 3.

Criminibus motus Dominus sua uerba negabat,
(Quæ semper uitijis pœna parata fuit.)
Sed Samuel primus diuina oracula sensit,
Ipsi Heli pœnas suppliciumq; canens.

Cap. 4.

Arma Palestini renouant, cæduntur incermes
Iudei, ac arcam in castra uenire iubent,
Affertur, capitur, Heliq; arcaq; ministri
Occumbunt, partu perditur ipsa nurus.

Cap. 5.

Piscigeri arca Dei fertur sub templa Dagonis,
Ficta Dei membris manca figura iacet.

LIBER I.

Mittitur hinc in Gath & Ekron, sed quo uenit illa,

Huc etiam Domini poena cruenta uenit.

Cap. 6.

Hostibus à seuis diuina remittitur arca,

Dum domini poenas præualuisse uident.

Bethsemen affertur, celebrantur splendida sacra,

Bethsemidis Domini poena cruenta datur.

Cap. 7.

In Kiriath Iearim peruenit foederis arca,

Et sancti Abinadab sub pia tecta subit.

Admonet Helcanides populum, resipiscere discunt.

Fœda Palestini dant sua terga fugæ.

Cap. 8.

Aurea Libertas peperit fastidia gemi

Iudææ, & cupidi regia sceptrâ petunt.

Annuat his Samuel Domino mandante, recensens

Quæ lecti Regis iura futura sient.

Cap. 9.

Saul asinas quærens amissas forte parentis

Ad Samuel Domino sic moderante uenit.

Excipit hunc Samuel, Domino dicente futurum

Scit regem, adq; dapes hunc iubet ire suas.

Cap. 10.

Vngitur in regem Saulus, subitoq; reuersus

Redditus è forti rege propheta fuit.

Sisitur ad populum tandem, cunctisq; probatus

Eligitur,

Eligitur, dextra regia sceptrum capit.

Cap. 11.

Arma noui Regis dum labes obsidet urbem
 Infelix semit pulsus ab urbe Nahas.
 Ammonidæ pereunt, crescitq; potentia Sauli,
 Victori siquidem tradita sceptrum nouant.

Cap. 12.

Innocuam Samuel uitam testatur, & illis
 Indicat altisoni munera multa Dei,
 Consilium culpæ, quo Regi sceptrum dedere,
 Et monet ut Dominum nocte dieq; colant.

Cap. 13.

Bella Palestinis infert, tardante propheta
 Impatiens tandem Saul holocausta facit.
 Iratus Dominus trepidanda pericla minatur.
 Non sunt qui faciant ferrea tela fabri.

Cap. 14.

Jonathan hostiles fundit fausto omine turmas,
 Qui propria miseri succubere manu.
 Filius in Regis peccat temeraria uota,
 Liberat hunc populus, Saul fera castra mouet.

Cap. 15.

Hic Agag immanem cum tota perdere gente
 Præcipit omnipotens, prædia, tecta, pecus.
 Saul pecorum turmas uiuo cum principe seruat,
 Adimit huic regnum, quod dedit ante, Deus.

LIBER I.

Cap. 16.

Reiecto Saulo Dauidem deligit unum
Omnipotens, populi qui pia sceptrā gerat.
Improbū infesto uexatur demone Saulus,
Quem Dauid cantans carmina sancta fugat.

Cap. 17.

Bella Palestini renouant, stant agmina campis,
Turbatos Goliās territat ense uiros.
Deuictum proprio Dauides ense peremit.
Hoc caeso fugiunt agmina tota procul.

Cap. 18.

Jonathan & Dauid fido iunguntur amore.
Foeminei celebrant fortia gesta chori.
Præficitur bellis Dauid, Saul inuidet illi,
Et datur, ut pereat, regia nata tamen.

Cap. 19.

Saul struit insidias Dauidi, Jonathan illum
Seruat, uictori millia multa cadunt.
Obsedere domum, demissum liberat uxor,
Hic fugit, hunc frustra Rexq; suiq; fugant.

Cap. 20.

Jonathan extorem uerbis solatur amicis
Dauidem, diras Saul struit insidias.
Hi fidum iungunt foedus, lachrymisq; rigatis
Postremum dicunt ore dolente VALE.

Cap. 21.

In Noben ueniens sacratis panibus usus
 Dauid, de sancto suscipit arma loco.
 Sed properans in Gath, hostis cognoscitur, illic
 Seruatur ficto corda furore mouens.

Cap. 22.

A patria pulsus Dauid contingit Adullam,
 Pressorum hunc sequitur turba parata uirum.
 Insequitur Saulus, quiq; illum inuerat ante
 Cum patria & tota gente Leuita perit.

Cap. 23.

Obsessam Ceilan crudeli seruat ab hoste,
 A Saulo Domini quem rapit alma manus.
 Ionathan hunc adiens animat, produuntq; Ziphei,
 Consilio Sauli gens inimica nocet.

Cap. 24.

Insijs pergit coeptis mens seua tyranni,
 Et patriæ patrem fata subire cupit.
 Antra sub ingressum poterat clam perdere Dauid,
 Sed seruat, Saulus foedera fracta nouat.

Cap. 25.

Helcanides moritur, Nabal non debita soluit,
 Quem contra Dauid tela cruenta parat.
 Eripit Abigail, qua gaudet coniuge Dauid,
 Phaltiel in Michol foedera iniqua subit.

Cap. 26.

Turba Ziphæa ducem Dauidem prodit inique,

E

LIBER I.

Hunc sequitur socia Saul inimicus ope.
Regia castra subit Dauides, occupat illos
Somnus, cum posset perdere, uiuificat.

Cap. 27.

Patria cum non det Dauidi terra salutem,
Auxilium fesso terra Gethæa dedit.
Inscius at cum rex uastari credit iudam,
Giræos Dauid uastat iniquus agros.

Cap. 28.

Bella Palestini renouant, cum milite Dauid,
In patrios bellum ferre iubetur agros.
Sancta oracula tacent, tentat necromantica Saulus,
Excitus huic Samuel fata futura canit.

Cap. 29.

Dauidem proceres cernunt in prælia ferri,
Non tamen huic firma fidere mente uolunt.
Rex illum inuitus sub propria tecta remittit,
Ne sociam turbet non bene fidus opem.

Cap. 30.

Aduenit in Ziklag Dauid, subuersaq; cernit
Moenia, & in cineres tecta soluta nigros.
Hostiles sequitur turmas, uictoria parta est,
Cumq; opibus magnis præda parata redit.

Cap. 31.

Pugnatur, fugiunt, proprio cadit ense tyrannus,
Atq; peregrinis dat sua tela Deis.

E Gilead ueniunt qui condunt mortua membra,
Iudaici flentes funera mæsta Ducis.

A R G V M E N T A I N

I I. LIBRVM SAMVEL.

In Cap. 1.

SPe uana in Ziklag properat post funera Sauli,
Qui male Dauidi nuncia falsa ferat.
Hic, quem promeruit mendax, occiditur ense,
Lugentur tanci funera seua Ducis.

Cap. 2.

Principium regni suscepit Dauid in Hebron,
Isbosæth sequitur cætera turba Ducem.
Bella mouent, iustis Asabel procumbit in armis,
Abner dat turpi terga pudenda fugæ.

Cap. 3.

Dauid habet natos, regni primordia tractat,
A iuuenę Isbosæth perfidus Abner abit.
Et regnum prodit, Dauides excipit illum,
Cui Ioab immani confodit ense latus.

Cap. 4.

Rimmonides Sauli natum crudelibus armis
Conficiunt, propria dum iacet illa domo.
Apportantq; caput trunco de corpore raptum,
Præmia, dum sperant leta, cruenta ferunt.

LIBER II.

Cap. 5.

Eligitur Dauid, qui regna relicta gubernet,
Hic Solimas cœpit per pia tela domus.
Ædificat sedem regalem, prælia miscet,
Bisq; Palestini succubere Duces.

Cap. 6.

Firmatur regnum, Dominiq; reducitur arca.
Cantantur forti carmina sancta Deo.
Vza perit moriens arcam quia contigit, audit
Vxoris Dauid uerba petulca suæ.

Cap. 7.

Splendida constituit Dauides ponere templa,
Quæ possit summus incoluisse Deus.
Cœpta Deus prohibet, promittit nobile regnum,
Quod nullo possit succubuisse die.

Cap. 8.

Diuitis euincit Dauides regna Philistei,
Hinc Moab & Zoban subiugat atq; Syros.
Pacem orant alij, Domino fert munera sancta,
Et procerum uitas officiumq; docet.

Cap. 9.

Cum nato Sauli quæ foedera facta fuerunt
Atq; datas dextras iam meminisse iuuat.
Queritur è multis Sauli de gente superstes,
Solut, at è multis nunc Mephiboseth erat.

Cap. 10.

Ammonidum Regi mittens solatia David,

Pro grato officio præmia fœda tulit.

Insurgunt clades, incendia, prælia, pugnae,

Fœdis fragi bellis succubere Syri.

Cap. 11.

Candida quam cernit Dauides membra lauante m,

Hanc uocat, hæc ueniens cassa pudore redit.

Accersitus adest coniux, qui regia iussa

Dum spernit, seua fraude peremptus obit.

Cap. 12.

Dira Dei uerbum Dauidi fata minatur,

Natus adulterio filius occubuit.

Nascitur hinc Salomon, Iudæo milite Rabba

Vincitur, Ammonidæ quæ meruere ferunt.

Cap. 13.

Illicitos ardet peruerso corde sororis

Concubitus Ammon, fœdâq; supra facit.

Absolon incestum fallaci pectore fratrem

Indignans inter pocula plena necat.

Cap. 14.

Exul in externo uiuens procul Absolon orbe,

Consilio fidi mox Ioab inde redit.

Forma capillorum & uultus describitur oris,

A patre & acceptus qua ratione fiet.

Cap. 15.

Absolon expellit patria de gente parentem,

LIBER II.

Et male commota seditione fugat.

Hic fugit, hunc aliquot meliori ex parte sequuntur,
Linquuntur, regi qui noua cuncta ferant.

Cap. 16.

Extorri Regi fert splendida munera Ziba.

In miserum Semei turpia probra iacit.

Absolon ciecti ueneranda cubilia patris

Polluit, hæc animi cæca libido fuit.

Cap. 17.

Consilium quærun, quo possint uincere Regem.

Dissipat illorum cœpta nefanda Deus.

Illico mittuntur qui regi nuncia narrent,

Quos tegit astuto foemina cauta dolo.

Occubat Achtophel laqueo sua guttura fractus.

Munera Dauides ex Mahenaim habet.

Cap. 18.

Prelia miscentur, pereunt bis millia dena:

Sic percunt, iustum qui perijsse uolunt.

Absolon infamis confixus cuspide pendet,

Rex nati luget fata cruenta sui.

Cap. 19.

Increpat indignis Dauidem fletibus usum

Dux Ioab, & populum conciliare iubet.

Conueniunt, regem sub regia tecta reducunt,

Et sunt disidij semina iacta noui.

Cap. 20.

Seba nouat partes, conspirant denuo cuncti.

Hinc Amasam tristi conficit ense Ioab.

Oppugnant Abel, quo fugit Seba rebellis,

Qui capite amisso fata cruenta luit.

Cap. 21.

Dura fames surgit, diuina oracla petuntur.

Expiat & Sauli crimina seua nepos.

Bella noua insurgunt, Abisai liberat alnum

Dauidem, cui ingens institit ense gigas.

Cap. 22.

Dauidem postquam saluauit ab hostibus alma

Dextra Dei & uitae fata quieta dedit,

Carminibus laudat Dominum uerbisq; benignis,

Qui tulit in cuncta sorte benignus opem.

Cap. 23.

Vltima, quae dixit, scribuntur symbola Dauid,

Et quibus euexit munera magna Dei.

Uelut Heroum magnorum ponitur ordo,

Fortia qui forti facta dedere manu.

Cap. 24.

Hic numerat populum peruerso pectore Dauid,

Et Domini in terras ira cruenta furit.

Pestis atrox miseris nimium grassatur in urbeis,

Conciliant rigidum sed pia sacra deum.

E 4

LIBER
ARGUMENTA IN
I. LIB. REGVM.

In Cap. 1.

Confectum senio Dauidem casta puella
Recreat externo membra calore fouens.
Adonias frustra regalia scepra cupiuit.
Sed qui succedat Rex Solomona facit.

Cap. 2.

Vicinus morti Dauid pia dogmata profert,
Adonias Abisag tentat adire thorum,
Sed moritur tristis saeuo confossus ab ense.
Sic moritur Semei, sic moriturq; Ioab.

Cap. 3.

Vxoris Pharaei Solo moni connubia iungit,
In uetitis domino fert pia sacra locis.
Ingenium prudens poscit, litesq; resoluit
Foemineas, populus pectora docta timet.

Cap. 4.

Enumerat proceres Solomonis, munera quotquot
Publica gesserunt officiumq; uiri.
Qui sumptus regni, quae pax optata colonis,
Ut cunctos Solomon uicerit arte uiros.

Cap. 5.

Legatis Hiram missis Solomona salutat,
Pro templo Solomon ligna cedrina petit.

Mittun=

Mittuntur serui qui ligna & saxa pararent,
Cumq; Hira Salomon foedera sancta ferit.

Cap. 6.

Aedificat templum Solomon Rex sumptibus amplis,
Ante quod instituit aedificasse pater.
Apparet Dominus promittens munera magna
Fortunamq; bonam, si sua iussa colat.

Cap. 7.

Describit magni spectanda palatia Regis,
Quam Solomon mira condidit arte domum.
Coniugis inde domus, formantur & omnia uasa,
Queis summo fiunt sacra colenda Deo.

Cap. 8.

Exstructam Domino Solomon Rex dedicat aedem,
In sanctam portans uasa sacrata domum.
Inuocat altisoni numen, festumq; celebre
Instituit Domino splendida sacra ferens.

Cap. 9.

Fausta Deus Regi promittit, dogmata sancta
Si seruet, Tyrio dat quoq; dona duci.
Aedificat lapsas urbes, genus omne Philistei
Subiugat, atq; auro puppis onusta redit.

Cap. 10.

Munera magna ferens uenit Regina Sabaa,
Magnificas pompas ingeniumq; probat.
Diuitias auri narrat, splendensq; tribunal,

E 5

LIBER I.

Iudæi ex fuerit gloria quanta Ducis.

Cap. 11.

*Fœmineis Solomon deceptus fraudibus amens,
Neglectoq; colit sacra nefanda Deo.
Insurgunt hostes, legitur qui sceptrâ gubernet
Ieroboam, Solomon fata suprema subit.*

Cap. 12.

*Scinditur in partes regnum, moderatur Iudam
Rex Roboam iuuenum falsus ab ore miser.
Ieroboam reliquos Domino mandante gubernat,
Hic populo instituit sacra nefanda simul.*

Cap. 13.

*Impia Ieroboam reprobus dum sacra frequentat,
Horrendis terret corda propheta minis.
Et pia Nubicogæ spernentem iussa prophetam
Admissus rapido diripit ore Leo.*

Cap. 14.

*Abia decumbit, querunt oracla parentes,
His Abia à Domino fata futura canit.
Ieroboam moritur, Phariæ uenêre cohortes,
Diripiunt templum, Rex sceleratus obit.*

Cap. 15.

*Abia post Roboam populi moderamina tractat,
Quem melior sequitur filius Asa patrem.
Cum Baasa lis est qui Ramam condere tentat.
Post Asam Iosaphat sceptrâ relicta capit.*

Cap.

Cap. 16.

A Zimri manibus Baase genus occidit omne,
 Et Zimri propria corruit inde manu.
 Amri regna capit, subit hic quoq; tristia fata,
 Et patris impurus regna recepit Achab.

Cap. 17.

Dira fames cruciat pluuijs cessantibus orbem.
 Helie corui fercula grata ferunt.
 Hinc adiens Zarphat uiduæq; in tecta receptus,
 Hanc cibant, huic natum uiuificatq; suum.

Cap. 18.

Helias patriam Domino mandante reuifit,
 Hunc Achab immani suscipit ore ferox.
 Afferuere Dei cultum miracula missa,
 Helie manibus turba prophana cadit.

Cap. 19.

Helie profugo mortem Regina minatur,
 Solatur miserum uox tamen alta Dei.
 Ille quater denas uentris iciunia lucet
 Ut tulit, officium ad mox Helisea uocat.

Cap. 20.

Perdere Iudeas conatur Benhadad urbeis,
 Bis tamen audaci Marte repulsus abit.
 Fœdera iunguntur, Dominus mala dira minatur,
 Impia quod sæuus fœdera iungit Achab.

Cap. 21.

LIBER II.

Dum negat infœlix Naboth uineta tyranno,
Insons saxorum grandine pressus obit.
Increpat hæc Dominus, Princeps quia corda superba
Deprimit, has poenas suppliciumq; fugit.

Cap. 22.

Hic Achab insanem mendaces ore propheta
Decipiunt, uerax umcla Micheas habet.
Coniungunt uires, committunt prælia dura,
Subq; Syro perijt militæ sæuus Achab.

ARGUMENTA IN
II. LIB. REGVM.

In Cap. 1.

PRæcipiti casu Achasis per tecta uolutus
Externos uoluit consuluisse Deos.
Increpat Helias, cui dum fera umcla parantur,
Deuorat è cælo flamma cruenta uiros.

Cap. 2.

Flammanti Helias conscendit sydera curru,
Officium cuius mox Heliseus habet.
Corrupti per quem fontes sanantur aquarum,
Blasphemus pueros ursa cruenta rapit.

Cap. 3.

In Moab arma mouent coniuncto milite Reges,
Sed premit inflammans agmina tota sitis,

Hanc

Hanc leuat à cithara motus cantante propheta.

In famis seuo perditur ense Moab.

Cap. 4.

Multiplicato oleo mulier sua debita soluit,

Et natum uiuum iam Sunamitis habet.

Dulcescuntq; dapes quas herba infecit amara.

Multorum paucis panibus ora cibant.

Cap. 5.

Magnifici Naaman mundatur flumine lepra,

Cui gratis uates munera tanta dedit.

A quo dona petens peruerso pectore Gezi,

Turpiter infecta carne leprosus abit.

Cap. 6.

Ecce natat gelido proiectum in flumine ferrum.

Dumq; uolunt uatem corripuisse Syri,

Omnes Samariæ cæci ducuntur in urbem,

Et tanti laudem facti Heliseus habet.

Samaria inœelix duris circumdatur armis,

Et premit horribilis moenia clausa fames.

Cap. 7.

Expectata diu promittit pabula uates.

Depulsi à Domino terga dedere Syri.

Datq; cibum Dominus, sed qui comempserat illum

In turpi iacuit turpe cadauer humo.

Cap. 8.

Atra fames surgit, septem quæ durat in annos,

LIBER II.

In terras alias cum Sunamitis abit.

*Benhadad egrotat, suscepit regna Syrorum
Hazel, in Ioram qui fera bella mouet.*

Cap. 9.

*Vngitur in Regem diuino numine Iehu,
Hic rapit audaci tradita sceptrum manu.
Susulit hic Ioram, simul atq; Ochosian iniquum.
Et Iezabel scædi diripere canes.*

Cap. 10.

*Cæforum Iehu perdit quoq; pignora Regum,
Posteritas ducibus nulla relicta manet.
Susulit hinc statuas omnes harumq; ministros,
Scæuis Iudeis Hazel arma mouet.*

Cap. 11.

*Athalia infœlix Regis genus omne peremit,
Vnus & è tanta stirpe Ios rapitur,
Ioiaa quem seruans committit sceptrum paterna,
Quem meruitq; ferox Athalia ense cadit.*

Cap. 12.

*Rex Ios altisoni sedes perituraq; templa
Restaurat, fuerant quæ male lapsa prius.
Hazel insurgit, Ios illi munera mittit,
Seruorum tandem perditus ense iacet.*

Cap. 13.

*Imperium Iochas suscepit & Azabel instat,
Sed precibus sanctis desijt ira Dei.*

Inde

Inde Ioaſ regnans morientem Helifæa uidebat,
Defunſtus uates facta ſtupenda facit.

Hazael occubuit populi crudele flagellum,
Et recipit uictor moenia capta Ioaſ.

Cap. 14.

Sentit Amaſias quod nulla potentia longa eſt,
Dum uidet arma feri præualuiſſe Ioa.

Dumq; regit fortem uehemens Aſarias ludam,
Ieroboam denas dirigit inde tribus.

Cap. 15.

Hic patre leproſo tractat moderamina Iotham,
Zacharias Selli concidit inſidijs.

Crudelis Manahem poſt Sellum ſceptra gubernat,
Hunc Phaceah ſequitur, Rommalidesq; Phace.

Cap. 16.

Regna Achaſ accepit, conſurgunt aſpera bella,
Aſſyriæ ſubijt fœdera ſtultus Achaſ.

Inſtituitq; Deo cultus quos ante Damafci
Viderat, hinc mortis fata ſuprema uidet.

Cap. 17.

Sæpius admoniti peccant, captiuus Oſeas
Captiuo collo uincla pudenda gerit.

Aſſyrij has habitant ſedes, ſæuiq; leones
Hos laniant, linquunt quod pia iura Dei.

Cap. 18.

Ezechias ſummi ſeruat præcepta tonantis,

LIBER II.

Sanherib immanis bella cruenta mouet.
Rapsaces ad populum clamans sonat impia uerba;
Promissus tentans terrificisq; minis.

Cap. 19.

Ezechias trepidat, mittuntur et impia scripta,
Esaias uerbis pectora moesta leuat.
Angelico hostiles turmae caduntur ab ense,
Sanherib à natis caditur ipse suis.

Cap. 20.

Ezechias morbo uexatus summa precatur
Numina, quæ morbos huic pepulere graues.
Inde peregrinis thesauros diuitis auri
Ostentat, uates tristia fata canit.

Cap. 21.

Inclytus Ezechiae suscepit regna Manasses,
Terrificasq; mouent numina diua minas.
Hunc sequitur patri similis Rex filius Ammon,
A proprijs seruis qui sua fata tulit.

Cap. 22.

Inclytus assumit male perditæ regna Iosias,
Restituit cultus templaq; sancta nouat.
Absconsam inueniunt legem per secula multa.
Rex pius altisonum consuluisse iubet.

Cap. 23.

Inclyta rex iustus renouat mandata tonantis,
Externosq; pie uastat ubiq; Deos.

Occubuit

Occubuit uictus, Ioachas fert uincula dura.

Dat Ioachim Phario dona coacta Duci.

Cap. 24.

Assyrius princeps Iudeas obsidet urbes,

Cum natis Ioachim coniugibusq; capit.

Accepit patriæ Sedechias sceptru ruentis,

Numina qui temnit corde suprema malo.

Cap. 25.

Vrbs capitur, princeps gestat fera uincula, templum

Cum muro et domibus splendida flamma uorat.

Ducuntur capti, Godolias regna recepit,

Qui tandem tectis occidit insidijs.

Rex Euilmerodach tristi de carcere raptus

Iudeo tribuit munera lauta Duci.

ARGUMENTAIN

LIBRVM I. PARAS

LIPOMENON.

In Cap. 1.

A prima primi numerantur stirpe nepotes,
 A quibus immensus semina mundus habet.
 Quiq; gubernarint robustam milite Idumen,
 Et qui magnorum cœperit ordo Ducum.

Cap. 2.

Inclytus Izrael natorum scribitur ordo,

F

LIBER I.

Et quæ Iessæ semina prima domus.

Cap. 3.

Davidis natos sancta & de stirpe nepotes,
Hic breuibus numerat pagina sacra notis.

Cap. 4.

Perlege quos natos genuit robustus Iudas,
Et quæ ingens Simeon pignora nata dedit.

Cap. 5.

Enumerat Ruben forti de stemmate natos,
Et quibus hi sedes disposuere locis.

Hagaræa tulit gens quorum prælia dura.
Peccantes cernunt fulmina seua Dei.

Cap. 6.

Ponuntur sancti sancta cum stirpe Leuitæ,
Officium quorum sanctaq; dona docet.

Cap. 7.

Isachar enumerat natos cum Benjamin acri,
Ephraim immanis Nephthalidumq; tribus.
Magnanimiq; docet primordia clara Manassis,
Quos generis fontes inclytus Aser habet.

Cap. 8.

Qui numerus fuerit, quas terras Benjamin acer
Cœperit, hæc paucis scripta tabella docet.

Cap. 9.

Qui Solymas coluere domus hæc pagina monstrat,
Quæue Leuitarum maxima cura fuit.

Hinc

Hinc genus elati & splendentia stemmata Sauli,
 Qui primus populi tradita sceptrata tulit.

Cap. 10.

Prelia miscentur caduntur & agmina campis,
 Saul propriae sentit vulnera seu manus.

Arma peregrinis figuntur Regia Diuis,
 Cui Gileaditæ mœsta sepulchra parant.

Cap. 11.

Dauides legitur, cui sceptrata relicta dedere,
 Quæ promissa diu tradidit ante Deus.
 Dux Ioab ascendit Solymorum moenia primus
 Heroum numerum gestaq; clara docet.

Cap. 12.

Enumerat proceres, cum pulso principe Dauid
 Exilium quotquot sustinuere graue.

Quiq; peregrina erranti de gente reducto
 In fortem patriæ sceptrata dedere manum.

Cap. 13.

E Ciriath Iearim diuina reducitur arca,
 Vzaq; non cauta religione perit.

Cap. 14.

Ligna parat Dauid quo Regia tecta struantur,
 Multiplicatq; sui fœdera grata thori.

Bina Palestini cum Dauid prelia miscent,
 Et bis dant turpi terga cruenta fuge.

LIBER I.

Cap. 15.

Regia Dauidis sub moenia ducitur arca,
Dulcisonas uoces cymbala pulsa sonant.
Dauides cithara & sacratis uestibus usus,
A thalami socia spernitur ille sui.

Cap. 16.

Arca suam sedem subiit, qui munera tractent
Sancta, legit princeps, & pia iussa docet.
Facta Dei cantans fortemq; bonumq; fatetur,
Hinc redit in proprios turba remissa lares.

Cap. 17.

Tecta Deo forti conatur ponere Dauid,
Impedit omnipotens non bene coepta Deus.
Promittitq; diu mansurum & nobile regnum,
Agnoscit Dauid munera magna Dei.

Cap. 18.

Magna Palaestina & Moabitica regna repressit,
Iam Zoba & fortis fert sua iussa Syrus.
Pacem orat Thohu, bello succumbit Idume.
Quae procerum fuerint munera iusta docet.

Cap. 19.

Ammonidum mittit Dauid solatia Regi,
Hic turpi missos afficit ore uiros.
Prælia miscentur, succumbunt millia multa,
Et mala crudeles fata tulere Syri.

Cap. 20.

Rabba

Rabba cadit, Regis raptam de fronte coronam
 In propria Dauid fronte sedere facit.
 Bella Palestini renouant diriꝑ; gigantes,
 Hi quoꝑ; Dauidis succubuere manu.

Cap. 21.

Dum populi numerum perquirat pectore stulto
 Dauides, Domini poena cruenta furit,
 Crudeliꝑ; nimis grassatur tormine pestis,
 Mulcentur sacris pectora blanda Dei.

Cap. 22.

Vndiq; materies Domini pro sede paratur.
 Vndiq; conueniunt, turba perita, fabri.
 Hortatur natum Dauid proceresꝑ; supremos,
 Vt summo ponant templa sacra Deo.

Cap. 23.

Hic addicta Deo numerantur turba Leuite,
 Quorum scribuntur munera sancta simul.

Cap. 24.

Sortibus hic æquis sacra de gente leguntur,
 Qui uicibus tractent munera sacra suis.

Cap. 25.

Qui citharis, fidibus, nablisꝑ; tubisꝑ; sonoris
 Decantent summo carmina sancta Deo.
 Eligitur leduthun, Heman, & tertius Asaph,
 Qui uicibus certis carmina sancta canant.

Cap. 26.

LIBER II.

Constituit Dauid templi queis ianua curæ,
Et qui prudenti lumine cuncta notent.
Et Selomith sacræ thesauros possidet ædis,
Accipit officium cætera turba suum.

Cap. 27.

Bellorum & pacis procures numerantur in illa
Parte, quibus rerum tradita cura fuit.

Cap. 28.

Conuocat imperij procures, & Regia sceptræ
Qui gestet post se Rex solomona notat.
Et Domino hortatur diuinas figere sedes,
Et fieri possunt qua ratione docet.

Cap. 29.

Hortatur rursum Domini ne iussa relinquunt,
Et summo statuunt splendida templa Deo.
Munera dant procures, laudantur numina sancta,
Et Solomon patris sceptræ relicta capit.

ARGUMENTA IN LIBRUM II. PARAS LIPOMENON.

In Cap. 1.

Imperium crescit sceptrum Solomone tenente,
Qui petit à summo pectora docta Deo.
Diuitias Solomon populum largitur in omnem,

Et

Et uenit e Pharia gente uocatus eques.

Cap. 2.

Mittitur ad Tyrium splendens legatio Regem,

De Libano lignum saxa uirosq; petens.

Vota ualent, dantur lignum, lapidesq; uiriq;

His Solomon prudens uina cibosq; dedit.

Cap. 3.

Extruitur templum, Cherubim, teretesq; columnæ

Vndiq; inauratæ gemma cedrusq; utent.

Cap. 4.

Quæ templo possint inseruire, aurea uasa

Ingenio, & mira fabricat arte faber.

Cap. 5.

Arca Dei fertur Domini sub splendida tecta,

Et Domino sacre rite locantur opes.

Sacrificant Domino, decantant carmina sancta,

In templum uenit gloria magna Dei.

Cap. 6.

Dedicat extractam Domino Rex inclytus ædem,

Et summi celebrat numina iusta Dei.

Inuocat hunc unum, quem trito corde precatur,

Vt sinat oblatas posse ualere preces.

Cap. 7.

Victima multa cadit, celebratur nobile festum,

In proprios redijt turbar emissa lares.

Apparet Dominus Solomoni, munera magna

LIBER II.

Promittit, populus si sua iussa colat.

Cap. 8.

Collapsas reficit subuersis moenibus urbes,
Hostiles Solomon subiugat inde uiros.
In noua tecta subit coniux, sacrisq; ministri
Inuigilant, aurum fert peregrina ratis.

Cap. 9.

Munera magna tulit gentis Regina Sabeæ,
Et Regis nimie dinumerantur opes.
Extruiturq; noua resplendens arte tribunal,
Magnificus tandem Rex sua fata subit.

Cap. 10.

Consilio Roboam iuuenili regna paterna
Dissipat in partes dissidiumq; trahens.
Elapsusq; fuga Solymorum tecta subintrat,
Hadoram saxis reprobata turba necat.

Cap. 11.

Arma mouet Roboam, reuocant hunc numina cœli,
Vrbibus euersis moenia celsa nouant.
Confluit ad Solymos muros pia turba Leuitæ,
Rex Roboam natos multiplicatq; thoros.

Cap. 12.

Elatus Domini Roboam dum iussa relinquit,
Niliacus forti milite uenit eques.
Diripiunt templum, & thesauros diuitis auri,
Defunctus Roboam tristia fata subit.

Cap.

Cap. 13.

Abia magnanimi regnum suscepit Iudæ,
 Ieroboam quo cum bella cruenta mouet.
 Abia dum Domino confidens prælia miscet,
 Ieroboam turpi clade repulsus abit.

Cap. 14.

Aſa Dei cultum diuinæq; sacra reformat,
 Conſilio renouat moenia lapſa pio.
 Impia & Aethiopum repreſſit fortiter arma,
 Dum mouet altiſoni prælia dura manu.

Cap. 15.

Hic iubet altiſoni uates perquirere mentem,
 Sedulo Rex munus perficit Aſa ſuum.
 Victima multa Dei ſanctas procumbit ad aras,
 Et matris tollit ſacra pudenda ſue.

Cap. 16.

Cum Baſa liſ eſt, qui Ramam condere tentat,
 Aſa Syri quærit fœdera iniqua Ducis.
 Arguit hoc uates, monitis qui uincla meretur,
 Aegrotus Domini non petit Aſa manum.

Cap. 17.

Magnanimus ſumit Iofaphat pia ſceptra parentis,
 Qui populum Domini iuſſa colenda docet.
 Huncq; timent omnes, mittuntur munera magna,
 Militiæ numerat pagina ſacra Duces.

Cap. 18.

LIBER II.

Decipiunt uates coniunctos fœdere Reges,
Quod cecinit uerum uincla Micheas habet.
Prælia miscentur, uæsani uiscera Regis
Perforat hostili missa sagitta manu.

Cap. 19.

Quod Iosaphat seui coniunxit fœdera Regis
Vatidico reducem corrigit ore Deus.
Pœnitet hunc, lapsos cultus pietate reformat
Iudicij instituens scita uerenda pij.

Cap. 20.

En Moab arma mouens proprijs deuincitur armis,
Quod fecisse piæ sic ualuere preces.
Vndiq; pax ridet, Iosaphat male peccat iniquus,
Achasiæ subijte quod mala pacta mali.

Cap. 21.

Defuncti Iosaphat suscepit regna Ichoram,
Cui male fraterno dextra cruore madet.
Surgit Idumæus, dat prælia dura Philisteus,
Rex morbo pressus fert sua fata graui.

Cap. 22.

Rex Ochosias habens regnum dum fœdera querit
Ioræ, cum socio concidit ille miser.
Athaliæ manibus caduntur pignora regis,
Et Ioan à leto surripit alma soror.

Cap. 23.

Clara Ioas sumit tribuit quæ sceptrâ Sacerdos,

Athalia

Athalia & merita morte necata iacet.

Deuastant Baalim, delapsaq; sacra nouantur,

Et iusti accipiunt splendida iura loe.

Cap. 24.

Collapsum renouat princeps sub Ioiade templum,

Ioiada contingit fata suprema senex.

Hinc Ios altisonum inquit, ceditq; prophetas,

Crudeles, uastant impia regna Syri.

Cap. 25.

Sumit Amasias regalia sceptrum parentis

Fortis Idumaei regna cruenta praemens.

Dum tamen elato se tollit corde superbus,

Contemptum sensit praeualuisse Iosam.

Cap. 26.

Vzias populi collapsas extruit urbeis,

Inq; Palaestinos arma cruenta mouet.

Sed nimio quoniam successu pectora tollit,

Arrodit turpis corpus inane lepra.

Cap. 27.

Suscepit patris Iotham pia regna leprosi,

Qui sancto Domini pectore iussa colit.

Ammonidas uincit, dat prospera fata Supremus,

Et facit ut clarum nomen in orbe fiet.

Cap. 28.

Regna Achas accepit Domini pia dogmata spernens,

Cumq; Syris atrox Ephraim arma mouet.

LIBER II.

Liberat & captos diuina uoce prophetes,
Assyriae querit foedera stultus Achas.
Surgit Idumaeus, Chanaanæq; bella mouentur,
In coepta princeps impietate manet.

Cap. 29.

Inclytus Ezechias diuina uoce Leuitas
Conuocat, & templum purificare iubet.
Hinc sanctos Domini cultus & sacra reformat,
Pro rege & populo uictima crebra cadit.

Cap. 30.

Pascha celebratur cunctiq; ex more uocantur.
Contemnit legem turba prophana piam.
Sed multi ueniunt Domini pia sacra colentes,
Et ritus celebrant cum pietate sacros.

Cap. 31.

Confringunt statuas, subuertunt impia sacra,
Et solitum munus rite Leuita subit.
Dant decimas sanctas & debita munera templo,
Quas princeps digne distribuisse iubet.

Cap. 32.

Obsidet immanis timibundas Sanherib urbeis,
Sed Domini & natum concidit ense miser.
Rex pius egrotat, sanatur, corda superba
Tollit, at admonitus dogmata sancta colit.

Cap. 33.

Impia dum celebrat crudelis sacra, Manasses

Captiuo

Captiuo meruit uincula ferre pede.

Adiuuat abiectum supremi dextra tonantis.

Ammon seruorum cæsus ab ense iacet.

Cap. 34.

Impia subuertit diuinus sacra Iofias,

Collapsi templi sartaq; tecta nouat.

Inueniunt legem, legitur, quærunq; prophetam,

Et cantat Regi fata futura Deus.

Cap. 35.

Diuinum celebrant sancto cum principe Pascha,

Et subiit sanctus munera sancta Leni.

Cum Rege Aegypti dum miscet bella Iofias,

Hei miserum, diro uulnere succubuit.

Cap. 36.

Captiuo princeps Ioachas fert uincula collo,

Assyrio Ioachim præda parata Duci est.

Nato etiam capto Sedechias peccat iniquus.

Assyrij patriam templaq; sancta ruunt.

ARGUMENTA IN LIBRVM EZRAE.

In Cap. 1.

QUæ prius exilio fuerat multataq; uinclis
Gens, patrias repetit spe meliore domus.
Hoc opus est Cyri, qui ditia munera præbet,

LIBER

Vt summo ædificent templa sacrata Deo.

Cap. 2.

*Enumerat, quotquot peregrina è gente reuersi
Ad patriæ letos regna tulere pedes.
Pro templo & sacris splendentia dona feruntur,
Hi reduces patriæ tecta relictâ colunt.*

Cap. 3.

*Inclÿta nubicogæ sacrorum ponitur ara,
Et patriæ sacro terra cruore madet.
Primaq; ponuntur sancti fundamina templi.
Cum fletu & lachrymis gaudia mixta sonant.*

Cap. 4.

*Fraudibus obturbat cœptum Gens impia templum,
Iudeas postquam crescere uidit opes.
Credulus efficitis scriptis Rex fallitur, & mox,
Incœptum prohibet ne bene surgat opus.*

Cap. 5.

*Cessantes sancti diuinâ uoce prophetæ
Hortantur, cœptas continuare domus
Incipiunt rursus: Dario litera missa
An cœptas liceat coninuasse rogat.*

Cap. 6.

*Permittit Domini Darius condere templum,
Hoc miræ surgit prosperitatis opus.
Quod Domino coeli deuota mente dicatur,
Et Paschæ repetunt sacra remissa diu.*

Cap.

Cap. 7.

Ezra petit patriam à Persarum principe missus,
 Vt summi doceat scita colenda Dei.

Munera scribuntur iudææ tradita genti,
 Vt summum placent cum pietate Deum.

Cap. 8.

Qui secum patriæ subierunt tecta recenset
 Ezra, uocans sanctum sub sua tecta Leui.

Hisq; uiæ morem comittit & aurea uasa,
 Hi Solymas tuto mox subiere domus.

Cap. 9.

Impia iudæi reduces connubia quærun,
 Dum subit externos turba remissa thoros
 Displicet hoc iustis, referunt qui crimen ad Ezram,
 Hic summum sancto mox rogat ore Deum.

Cap. 10.

Impia iudæi Domino delicta fatentur,
 Cumq; Deo patrum fœdera sancta nouant.
 Cumq; peregrinis connubia facta resoluunt.
 Iratum placant splendida sacra Deum.

LIBER
ARGUMENTA IN
LIBRVM NEHEMIAE.

In Cap. 1.

Conterit in lachrymis Nehemias tempora mœsta,
Quod patriæ ceptum surgere cesset opus.
Turpia cunctis sono populi delicta fatetur,
Cuius deuota mente precatur opem.

Cap. 2.

Hic datur afflicto Nehemiæ copia, ut urbem
Aedificet patriam, mœnia & alta locet.
Collapsos renouat muros portasq; patentes.
Inuidiam solitam turba prophana nouat.

Cap. 3.

In patriam reduces Iudæi mœnia figunt,
Et lapsas reparant spe meliore domus.
Urget opus ceptum Nehemias omine fausto,
Singula qui quo sunt ordine facta docet.

Cap. 4.

Impedit inceptum nunc Gens uicina laborem,
Dum nimis Hebræas crescere cernit opes,
In ceptis pergunt Neemia cuncta regente.
Nunc hostes arcent, nunc noua tecta locant.

Cap. 5.

Infelix populum Iudæum uexat egestas,
In proceres tollunt pectora dira suos.

Coma

Compefcit querulos Nehemias uoce benigna,
A populo tenui nulla tributa petens.

Cap. 6.

Infidijs proceres Nehemiam perdere tentant,
Ficta cui mendax uerba propheta canit.
Et licet à multis mendacia fcripta legantur,
Illa tamen coeptum non remorantur opus.

Cap. 7.

Cenfetur populus totus pariterq; Leuitæ,
Qui templi fubeant munera fancta noui.
In templum à Ducibus fplendemia dona feruntur.
Incolit extractas cætera turba domus.

Cap. 8.

Scenarum à populo celebratur nobile feftum,
Confluit ad Solymas turba uocata domus.
Ezra Librum profert Domini pia iuffa docentem,
Et populo attento dogmata fancta legit.

Cap. 9.

Conueniunt rursum, diuinaq; iuffa leguntur,
Et Domini fancta uoce precamur opem.
Agnos. ſunt Domini uirtutem & ſeua fatentur
Crimina, & his ueniam fupplice uoce rogant.

Cap. 10.

Fœdera fancta nouant populo cupiente Leuitæ,
Ut Dominum atq; huius dogmata fancta colant.
Hinc templo decimas & debita munera foluunt,

LIBER

Et cultus gaudent restituisse pios.

Cap. 11.

Qui Solymas coluere domus hic pagina sacra
Enumerat, reliquis dant sua tecta simul.

Cap. 12.

Enumerat reduces peregrina e gente Leuitas,
Et summo laudes qui cecinere Deo.
Et Domino caeli iam moenia facta dicantur,
Officiumq; facit caetera turba suum.

Cap. 13.

Externos pellunt, Domini ne sacra frequentent.
Templi thesauros area certa capit.
Sabbatha sanctificat, gentis connubia tollit
Impiae, & altisoni perdita iura nouat.

ARGUMENTA IN LIBRVM ESTHER.

In Cap. 1.

Splendida munifici narrat conuiuia Regis,
Imperio cuius subditus orbis erat.
Reiicit imperium Regis Regina uocata,
Exiituro sceptris, exiituroq; bonis.

Cap. 2.

Altera Rex mitis rursum connubia quaerit,
E multis Hester uirgo pudica placet.

Infidie

*Insidiae fiunt, Mardocheus indicat illas,
In tristi pendent perfida membra cruce.*

Cap. 3.

*Rex Haman indignum magno ueneratur honore,
Omnia & illius subijcit ante pedes.
Non colit hunc solus Mardocheus, pectore diro
Iudaeos uoluit perdere saeuus Haman.*

Cap. 4.

*Insidias structas Mardocheus indicat Hestri,
Et rogat ut Regis coepta tremenda leuet.
Vix tamen haec trepido promittit corde salutem,
In cinere & sacco gens miseranda iacet.*

Cap. 5.

*Pectore sollicito sed non tristi omine Regem
Conueniens Hester sercula ad alma uocat.
Atq; Haman inuidia motus mox erigit altam,
In Mardochei tristia fata, crucem.*

Cap. 6.

*In Regem Mardochei benefacta leguntur,
Quem Rex pro merito iustus honore colit.
Saeuus Haman cernens inimici splendida fata
Regales adiit corde dolente dapes.*

Cap. 7.

*Hic epulas inter Regi pia detegit Hester
Insidias, populo quas male struxit Haman,
Mox Haman infelix ligno suspenditur alte*

PROPHEZIA

In Mardochei ligna parata necem.

Cap. 8.

*Impij Hamæ recipit Mardocheus splendida tecta,
Et iam magnifico clarus honore sedet.
Scripta q̄; in Hebræos reuocantur tristia iussa,
Fata q̄; pro duris prosperiora uident.*

Cap. 9.

*Perduntur quotquot Iudæam perdere gentem
Insidijs & ui constituere prius.
Perfidi Hamæ pendent funesta ex arbore nati.
Iudæi festum grata q̄; sacra parant.*

ARGUMENTA IN PROPHETIAM ESAIAE.

In Cap. 1.

I*ngrata culpata Iudææ crimina gentis,
Et Dominus dederit quot benefacta, refert.
Respuit hinc gentis, quæ dantur, sacra prophana,
Et Domini poenam iam properare monet.*

Cap. 2.

*Inclita Messia decantat Regna prophetes,
Et patriæ gentis crimina dura notat.
Culpat auaritiam, fastum mores q̄; superbos.
Hinc Idolorum tristia fata canit.*

Cap. 3.

Iniustis

Iniustis Dominus crudelia damna minatur,
 Bella, famem, morbos iudicijq; diem.
 Ecce mineos taxat mores uestesq; superbas,
 Et quæ sit tandem poena futura monet.

Cap. 4.

Tristibus occumbet bellis gens tota uirorum,
 Vnus uix multis inde maritus erit.
 Mox tamen à pœnis promittit tempora læta,
 Et summi fœdus auxiliumq; Dei.

Cap. 5.

Denotat ingratiæ peccatum VINEA gentis,
 Et meritum finem suppliciumq; docet.
 Increpat iniustos, uinosos, damnat auaros,
 Et quotquot Domini spernere uerba solent.

Cap. 6.

Apparet Vati Dominus, mittitq; uocatum,
 Vt populo infido tristia fata canat.
 Indurat miseros, Domini qui dogmata spernunt,
 Vt pœnas capiat gens male sana suas.

Cap. 7.

Horret Achaz bellum tristi formidine raptus,
 Hunc Vates forti corde timere uetat.
 Impius haud credit, dat signum nobile, pœnas
 Indicat, & factis præmia digna suis.

Cap. 8.

Impia Iudæa reprehendit fœdera gentis,

PROPHETIA

Et Domino sancta fidere mente iubet.
Sunt etenim Regum conatus semper inanes.
At Deus est, à quo prouenit alma salus.

Cap. 9.

Ostendit pœnas horum, qui fœdera quæerunt
Impia. Mox Christi regna futura canit.
Crimina describit, quæ summi corda tonantis
Ad meritas pœnas iudiciumq; uocant.

Cap. 10.

Corrigit iniustos & tristia damna minatur.
Principis Assyrii facta superba notat.
Reliquijs blanda promittit uoce salutem,
Ultrici elatos conteret ense Deus.

Cap. 11.

Ingenium, mores, naturam & tempora CHRISTI,
Imperium, leges iudiciumq; canit.
Depositis pugnis, positisque ferocibus armis
Vndiq; collectos Pax reget alma uiros.

Cap. 12.

Hostibus erepti Domino pia carmina cantant,
Et summi celebrant splendida facta Dei.
Virtutem laudant, grates sancto ore fatentur,
Deponunt curas tristitiamq; grauem.

Cap. 13.

Quæ populum Domini uexant Babylonia regna,
Horribilem pœnam, quam meruere, ferent.

*His Deus immittet telis crudelibus hostem,
Agrestesq; colent tecta superba fera.*

Cap. 14.

*Ereptum uinclis uates solatur ludam,
Atq; hostis casus exitiumq; docet.
Insultat uicto, iam tartara nigra petenti.
Inde Palæstimis tristia fata canit.*

Cap. 15.

*Tristia diuitibus Moabitis damna recenset
Cum luctu & lachrymis excidioq; graui.
Pauperiem duram, casus miserosq; dolores,
Vincendisq; canit prælia dura uiris.*

Cap. 16.

*Enumerat causas Moabitis sæuaq; facta,
Propter quæ Dominus perdere regna uelit.
Perfidiam culpat, mores condemnat iniquos,
Diraq; non tarde fata uenire monet.*

Cap. 17.

*Fortunam Syriæ cantat, casuraq; regna,
Quod Domini fortem non timuere manum.
Iudeosq; docet Domino confidere soli,
Vtpote, quos hominum fœdera nulla iuuent.*

Cap. 18.

*Aethiopum narrat nigrorum fata prophetes,
Queis tunc Iudeus fœdere iunctus erat.
Et docet his cæsis nullam spem fœderis esse,*

PROPHEZIA

Sed soli sancta fidere mente Deo.

Cap. 19.

Aegypti cladem describit & horrida fata,
Quam neq; uir sapiens, nec simulachra iuuent.
Lata etiam narrat uenientis tempora CHRISTI,
Gentibus hic cunctis foedera sancta dabit.

Cap. 20.

Tempora describit, queis fortia regna peribunt
Aethiopum, pariter Niliacæq; domus.

Cap. 21.

Subuertenda canit rursus Babylonia regna,
Nec fore qui fatis eripuisse queat.
Fata manent etiam miseram crudelia Idumen,
Et damna accipiet tristia diues Arabs.

Cap. 22.

Prædicit misere Solymorum tecta ruenda,
Et quod spes miseris nulla relicta fiet.
Incusat uitam, & pietatis nescia corda,
Et quæ sint Sobnæ perfida cœpta docet.

Cap. 23.

Diuitibus cantat Tyrijs crudelia fata,
Quæ fastu & uitijs promeruerit suis.
Inde tamen miseris tandem meliora canuntur,
Per quæ sit primus restituendus honor.

Cap. 24.

Qui uarias cecinit gentes diuersaq; fata,

Nunc

Nunc pariter cunctis fata futura canit.
 Delinquunt omnes & crimina foeda sequuntur,
 Ergo omneis poenas, quas meruere, ferent.

Cap. 25.

Digna Deo summo decantant Carmina sancti,
 Qui forti fregit corda superba manu.
 Sanctoꝝ spes est, DOMINVS: Moab impius illum
 Sentiet, & poenas pro impietate dabit.

Cap. 26.

Solatur sanctos, qui dura pericla subibant,
 Firmiter ut Domini dogmata sancta colant,
 Infractamq; fidem seruent, non de fore letum
 Finem, nam reddet praemia leta DEVS.

Cap. 27.

Damnatur Satanas, damnatur & impia turba,
 Sanctoꝝ magno surgit honore salus.
 Mitia & afflictis praebet solatia, gentes
 Ad Domini Leges templaq; sancta uocat.

Cap. 28.

Digna decem tribubus praedicat fata prophetes,
 Illorum fastum cum ebrietate notans.
 Culpat Doctores falsos & dogmata falsa,
 Hinc Domini leges consiliumq; docet.

Cap. 29.

Affligenda canit Solymorum moenia Vates,
 Quod Dominum falsa religione colant.

PROPHEZIA

Et fore spem uanam cui tunc fidem habere solebant.

Et sint sanctorum gaudia quanta docet.

Cap. 30.

Quotquot ab Aegypti spem quærunt fortibus armis

Increpat, & Dominum consuluisse iubet.

Impia turba cadet, Deus at sua iussa colentes

Eripit, inde hostes tristia fata manent.

Cap. 31.

Niliacas oras, peregrina relinquitte regna,

Non uos Aegypti tela iuuare queunt.

Vnus enim Deus est, sanctam qui liberat urbem.

Excidio tristi corruet Assyrius.

Cap. 32.

Iudicium iustum floret sub principe iusto,

Criminibus falsis nec locus ullus erit.

Hinc Dominus rursus sed paruo tempore punit,

Mox pax, mox rursus ius pietasq; redit.

Cap. 33.

Obruet infamem fatum miserabile, quisquis

In Domini gentem sustulit arma ferrox.

Gaudebunt sancti, uitæ solatia cernent,

Assyrij misere cum periere Duces.

Cap. 34.

Immerito Domini gentem qui ledere tentant,

A Domino facti præmia digna ferent.

Perdentur misere tota cum gente tyranni.

Incolet euerfos bellua diralares.

Cap. 35.

Solatur miseros melioraq; fata recenset,
 Tristia nempe suas sunt habitura uices.
 Si tamen hæc aliquis referat sub tempora CHRISTI,
 Hunc certa duci cum ratione putem.

Cap. 36.

Sanherib immanis Iudæas obsidet urbes,
 Ezechie mittens nuncia dira pio.
 Impia profatur scelerato Rabsaces ore,
 Præmia nunc resonat, nunc resonatq; minas.

Cap. 37.

Ezechias metuit, crudelia scripta feruntur,
 Sed timido Vates gaudia læta canit.
 Angelus immissus seuos interficit hostes.
 Natorum infœlix Sanherib ense iacet.

Cap. 38.

Morbus in afflicti grassatur corpora Regis,
 Nunciat & mortis tempus adesse Deus.
 Elet Rex & lachrymis exorat numina sancta,
 Et uitæ adduntur mox tria lustra nouæ.

Cap. 39.

Legati ueniunt, Thesauros diuitis auri
 Ostentat princeps diuitiasq; suas.
 Huic Deus indignans crudelia fata minatur,
 Externis quod sint præda futura uiris.

PROP HETIA

Cap. 40.

Solatur captos Domino miserante propheta,
Et quàm sint hominum robora nulla docet.
Solus enim Deus est fortis, quem nulla figura
Facta refert, populi qui memor usq; sui est.

Cap. 41.

Cum populis lis est Domino, simulachra refutat,
Que neq; cultores, uana, iuuare queunt.
At Deus altisonans sanctos defendit amatq;
Et rapit è uinculis, nox prequit atra malos.

Cap. 42.

Prospera describit uenientis tempora Cyri,
Qui captis adimet uincula dura uiris.
Illa notant CHRISTVM: celebrat pia numina sancti.
Impia pro meritis gens sua fata feret.

Cap. 43.

Sancti non aliquem timeant, nam numen Olympi
Hos iuuat, & damnis eripuisse studet.
Non meritis hominum Dominus, sed amore mouetur
Nostro: sic CHRISTI nos quoq; dextra iuuat.

Cap. 44.

Quanta Dei laus sit describit, robora quanta?
Atq; hunc, qui possit, uelle iuuare docet.
Irridet miseros quotquot simulachra uerentur,
Que tamen hi propria composuere manu.

Cap. 45.

Qui

Qui redimat captos & uincula dura resoluat
 Cantatur Cyrus, cui Deus ipse fauet.
 Vnus enim Deus est diuino solus honore
 Dignus, in idolis non latet ulla salus.

Cap. 46.

Nulla idola iuuant, oneri sunt, perditur, illis
 Qui fidit, Domini dextera sola iuuat.
 Ille etenim fortis nostri miseretur amatq;
 In quem qui credit non perijsse potest.

Cap. 47.

Alta cadet Babylon externo subruta ferro,
 Excidioq; graui tecta superba ruent.
 Non illam uires, non Dij, non sydera uisa,
 Sed nec opes poterunt eripuisse malis.

Cap. 48.

Enumerat causas, propter quas liberet illos
 Omnipotens, nomen crescat ut usq; suum.
 Néue suis meritis fidant cultuq; prophano,
 Sed Domini credant uerba tenere fidem.

Cap. 49.

Splendida decantat uenientis tempora CHRISTI.
 Hic miti Izraël uoce uenire iubet.
 Sed magis ut crescat foelix Ecclesia, gentes
 Aduocat, & sacris participare iubet.

Cap. 50.

Gens Iudæa cadit propriæ sibi conscia culpæ,

PROPHEZIA

Reproba criminibus pellitur atq; suis,
Nam saluam uellet Dominus, sed pectore cæco
Hunc spernens proprijs nititur illa uijs.

Cap. 51.

Solatur sanctos & uera mente fideles,
Quod nunquam illorum sit peritura salus.
Aeternus siquidem Deus est, sed triste subibunt
Fatum, qui gentem corripuere Dei.

Cap. 52.

Hortatur cunctos diuine ut dona salutis
Suscipiant leti iussaq; sancta colant,
Excutiantq; iugum Satanae moresq; prophanos,
Et Christum sancta quærare mente uelint.

Cap. 53.

Humani queritur generis tristissima fata,
Quod pauci Christum quærare rite uelint,
Qui tamen afflictus pro nobis cuncta piauit
Crimina, dans uitæ dulcia dona suæ.

Cap. 54.

Exultare iubet sanctos, Ecclesia sponsum
Cernit, quæ lugens ante relicta fuit.
Promittit natos & lætæ tempora uitæ,
Et facit, ut nullus hostis obesse queat.

Cap. 55.

Dulcia commendat diui solatia Verbi,
Sumere quæ cupida nos iubet aure Deus.

Quosq;

Quosq; ferat fructus, quæ gignat præmia cantat,
Et populi quæ sine fata futura pij.

Cap. 56.

Addictos Domino non ulla pericla timere,
Et cunctos CHRISTI sacra subire iubet.
Corrigit iniustos Doctores, tristia monstra,
Qui populum fraudes pro pietate docent.

Cap. 57.

Succumbunt iusti, nec quisquam liberat illos,
Turpibus Idolis seruit iniqua cohors.
Auxilium quærunt, sed spe ludentur inani.
Gaudebunt sancti, turba prophana perit.

Cap. 58.

Hypocritas damnat pleno iciunia uentre
Qui iactant, uera sed pietate carent.
Ostenditq; simul Dominum quæ uera sequendâ
Sit uia, quis fructus, quis pietatis honor.

Cap. 59.

Contemnit Dominus languentia uota malorum,
Et sine sincera relligione preces.
Induit arma Deus, gemem quò perdat iniquam,
Cum iustis feriens foedera sancta uiris.

Cap. 60.

Admonet excipiant ut sancto pectore CHRISTVM,
Qui ueniens uitæ gaudia uera dabit.
Et quanta surgat crescens Ecclesia laude,

PROPHEZIA

Quæ uera à Domino dona salutis habet.

Cap. 61.

Inclÿta describit uenientis munera CHRISTI,

Et quæ sint huius præmia sancta docet.

Qui dabit ut crescat sælicæ Ecclesiæ fato,

Vt populi leges & pia iura colant.

Cap. 62.

Splendida promittit diuinæ regna Sioni,

Quæ toto sanctos denotat orbe uiros.

Gaudebis semper, nec te ferus obruet hostis,

Semper enim præsens est pia dextra Dei.

Cap. 63.

Aduentum CHRISTI narrat letosq; triumphos,

Per quos Tartareum subiugat ille ducem.

Et grates referens Domini benefacta fatetur,

Cuius opem pariter supplice uoce rogat.

Cap. 64.

In precibus perstat uates, multumq; rogando

Consilium præsens auxiliumq; petit.

Humani supplex generis delicta fatetur,

Atq; unam à Domino sedulus optat opem.

Cap. 65.

Deuotis precibus respondet numen Olympi,

Et reprobam gentem fata futura docet.

Gens Iudæa cadet, noua Gens, nec nota, subibit,

Reproba turba perit, cætera turba ualet.

Cap.

Cap. 66.

Quo ritu possint uenerari numina sancta,
 Quis placitus Domino cultus in orbe fiet,
 Edocet hic Vates, sanctorum gaudia cantans
 Et quæ sint misere fata futura malis.

ARGUMENTA IN
 PROPHETIAM IE-
 REMIAE.

In Cap. 1.

A Domino Vates diuina uoce uocatur,
 Ut reprobis dicat fata futura uiris.
 Aspicit hic uirgam feruentemq; ignibus ollam,
 Quæ uentura breui tristia damna notant.

Cap. 2.

Splendida prosequitur Domini benefacta Prophetes,
 Quem tamen infœlix deseruere cohors.
 Crimine polluti tentant manifesta negare:
 Sed pœna à Domino, quam meruere, uenit.

Cap. 3.

Impia perstringit non ueri crimina cultus,
 Per quem supplicium commeruere graue.
 Hortatur redeant rursus & resipiscere discant,
 Et summum facili tunc fore mente Deum.

Cap. 4.

H

PROPHEZIA

Ad Dominum redeant quotquot sua numina spernunt,
Et discant pura quærere mente Deum.
Nunc etenim Dominus crudelia bella mouebit,
Et reprobos merito conteret ense uiros.

Cap. 5.

Omnes esse docet scelerato crimine plenos,
Omnes alti soni commeruisse minas.
Tantumq; ipsos sibi causas esse malorum,
Tanta etenim Dominus crimina ferre nequit.

Cap. 6.

Tristia nunc genti periturae damna minatur,
Quod summum iniusto respuat ore Deum.
Edocet inde uiam, qua possint ista cauere,
Et proprij causas indicat esse mali.

Cap. 7.

Ritibus externis fidebant impia turba,
Quos sanctus dura uoce propheta notat.
Quæq; Deo placeant ostendit, Crimina culpat,
Consilium Domini suppliciumq; canit.

Cap. 8.

Ingratis Vates crudelia fata minatur,
Stultorum taxat dogmata falsa σοφῶν.
Turpis auaritiæ studium mentemq; dolosam
Corripit, & Dominum consuluisse iubet.

Cap. 9.

Tristia deplorat populi nunc fata prophetes,

Ulorum

Illorum & quæ nam causa sit, inde docet.
 Crimina fœda notat: proprijs considerare factis
 Hos prohibet: Domini iudiciũq; canit.

Cap. 10.

Vnicus est rerum Dominus mundiq; creator,
 Nilq; potest hominum facta figura manu.
 Denuo præfractis Vates sua fata minatur,
 Et Domini auxilium supplice uoce rogat.

Cap. 11.

Sæpius admonitus populus simulachra frequentat,
 Nec sceleris finem perfidiæq; facit.
 Hos igitur perdam: non ores: quiq; cruenta
 Fata tibi cupiunt, fata cruenta ferent.

Cap. 12.

Prospera cur uideat (querit) gens impia fata,
 Et misere sanctos condolet usq; premi.
 Respondet Dominus: Pœnas luctusq; minatur
 illis, & sanctis præmia digna canit.

Cap. 13.

Balthæus obscura positus sub rupe, iubente
 Sic Domino, gentis crimina fœda notat.
 Hinc miseris pœnas & uincula dura minatur,
 Quod summum sancte non coluere Deum.

Cap. 14.

Iudeos nullæ pluviæ mittentur in agros,
 Et pro peccatis præmia digna ferent.

PROPHEZIA

Siq; preces fundant, Dominus non respicit illas.

Repetit afflictâ uoce propheta preces.

Cap. 15.

Non locus est precibus, crudelia fata Manassi

Omnipotens dignum suppliciumq; parat.

Conqueritur mœstus propria de sorte prophetes.

Promittit misero robora dura Deus.

Cap. 16.

Coniugium facias nullum cum gente nefanda,

Et caueas horum participare choris.

Vult etenim his Dominus diras immittere poenas,

Sed gentes blando suscipit ore Deus.

Cap. 17.

Infœlix homini quisquis confidit inerti,

Fœlix qui Domino fidere semper auet.

Diuitiæ (moneo) misere perdemur iniquæ.

Sabbata sancta Deus sanctificare iubet.

Cap. 18.

Exemplo figuli narrantur fata futura,

Et quare hos Dominus sic perijsse uelit.

Oderunt Vatem, cui tristia damna minantur.

Hic Domini iustam sedulus orat opem.

Cap. 19.

Illicitos cultus mentitaq; sacra frequentant,

Impia & insontum sanguine squalet humus.

Coneret hos igitur Dominus ceu fictile frangunt

Vas: fame, crudeli & obsidione premet.

Cap. 20.

*Impius obscuro concludit carcere uatem
Phasfur, at huic rursum tristia fata canit.
Impatiens tandem tam tristi in sorte prophetes
Natales diro deuouet ore suos.*

Cap. 21.

*Rex rogat obsessus, quæ sit uia tuta salutis:
Hunc uates hosti tradere cuncta iubet.
Nulla salus etenim Domino bellante relicta est,
Qui propter populi crimina sæua furit.*

Cap. 22.

*Iustitiam ut seruent monet alta uoce propheta,
Quæ nisi seruetur damna cruenta dabit.
Exilium Selli, loakimi fata canuntur,
Quæq; Chononiæ damna parata sient.*

Cap. 23.

*Iniusti proceres diuina uoce notantur,
Et quæ sint CHRISTI regna futura docet.
Inde sacerdotes taxat falsosq; prophetas,
Consilium Domini suppliciumq; docens.*

Cap. 24.

*Aspexit dulces ficus, aspexit amaras.
His, quæ sint populo fata futura docet.
Abductum loakim Domini pia dextra reducet,
At reliquos pestis, bella famesq; prement.*

PROPHETIA

Cap. 25.

Sæpius admonuit Dominus, sed crimina crescunt,
Fictitiosq; colit turba prophana Deos.
Vos igitur Dominus perdet, calycemq; furoris
Omnibus, ut capiant, gemibus inde dabit.

Cap. 26.

Dum populo & templo decantat tristia Vates
Fata, Sacerdotum turba nefanda furit.
Innocuus capitur, conficta fraude notatur:
Mox Ahikam sanctum liberat inde uirum.

Cap. 27.

Vincla iugumq; gerit Domino mandante propheta,
Et que sint miseris uincla ferenda docet.
Assyriog; iubet seruire fideliter hosti,
Si se, si patriæ tecta manere uelint.

Cap. 28.

Impius hic Vates Ananias falsa prophetat,
Et populo pacem letaq; fata canit.
Vincula confringit Ieremia; summus olympi
Rector eum punit præmia digna ferens.

Cap. 29.

Dulcia captiuis Vates solatia mittit,
Ac animo prompto uincla ferre iubet.
Incusat diro mendaces ore prophetas,
Qui populum falso sollicitare solent.

Cap. 30.

Solatur

Solatur captos Babylonia uincla gerentes,
 Promittens tandem fata secunda fore.
 Dêinde salutiferi describit tempora CHRISTI,
 A Satana qui nos eripuisse potest.

Cap. 31.

Abductos Dominus peregrina è gente reducet,
 Et patriam terram deliciasq; dabit.
 Cum reprobis rursum renouabit fœdera prisca.
 Hæc quoq; cum CHRISTI tempore conuenient.

Cap. 32.

Quod Regi & populo crudelia uincla minetur,
 Vates, inclusus uincla dura gerit.
 Agrum emit, & rursum promittit prospera fata:
 E uinclis retrahet dextra parata Dei.

Cap. 33.

Qui manibus duris Babylonia uincla tulerunt,
 Hos Domini è uinclis asseret alma manus.
 Hinc rursum attingit uenientis tempora CHRISTI,
 Qui franget Satanae uincla facta manu.

Cap. 34.

Tristia prædicit Sedechie uincla seuo.
 Deseruit fœdus gens scelerata Dei.
 Debita non seruis concedunt iura quietis:
 Quare aufert etiam fœdera facta Deus.

Cap. 35.

Dulcia non gustant Rechabite pocula uini,

PROPHEZIA

Vt sancti seruent iussa colenda patris.
Vos tamen, ô miseri, leges contemnitis omnes,
Quas dedit astricolæ mens ueneranda Dei.

Cap. 36.

Scripta pij Vatis rapido perduntur ab igne,
Quod sæuo cantent tristia fata Duci.
Scribitur ast aliud Domino mandante uolumen.
Nulla equidem VERVM uis abolere potest.

Cap. 37.

Niliacæ ueniunt non ulla laude cohortes.
Excidium Vates seuaq; damna canit.
Percussus misere tandem demergitur atro
Carcere, mox princeps mitigat illud onus.

Cap. 38.

Obscuro proceres demergunt carcere Vatem,
Aethiopis mersum retrahit inde manus.
Rex uocat hunc, monet hic, sed paret nemo monenti.
Rex metuit proceres consilioq; caret.

Cap. 39.

Vrbs capitur, pereunt proceres, Rex lumine cassus,
Quæ meruit dudum, uincla pudenda gerit.
Sed melior seruat sanctum fortuna prophetam,
Et Deus Aethiopi dat meliora pio.

Cap. 40.

Præficitur terræ Godolias, permanet illic
Vates, in patriam transfuga turba redit.

Insidias

*Insidias structas Godolice fama recenset,
Verba sed illius non habuere fidem.*

Cap. 41.

*Ismaël iniusto Godoliam interficit ense,
Inijcit & captis ferrea uincla uiris.
Mox tamen abductos redimit forti ense Ioanna,
In patriosq; redit turba redempta locos.*

Cap. 42.

*Inquirunt sancti diuina oracula Vatis,
Splendida dum cupiunt regna subire Pharos.
Hoc prohibet Vates & tristia damna minatur,
Ni summi seruent iussa tremenda Dei.*

Cap. 43.

*Non parens Vati sancto meliora monenti,
Niliacas terras turba relicta petit.
Corrigit hoc Dominus, perituros undiq; narrat,
Aegypti regnum Rex Babylonis habet.*

Cap. 44.

*Impia festa uetat populo ritusq; prophanos,
Hic tamen impuro reijcit ore Deum.
Illicitos cultus laudant, celebrantq; probantq;
His que sint tandem fata futura, docet.*

Cap. 45.

*Deficiens aliquid tam tristi tempore Baruch
Tristia non modico corda dolore premit.
Hunc sanctus forti solatur pectore Vates,*

H S

P R O P H E T I A

Et fata hæc forti pectore ferre monet.

Cap. 46.

*Aegypti narrat peritura tristia damna,
Et quàm sint horum robora nulla docet.
Hic tamen afflictum uerbis solatur Iacob,
Quod nunquam illius sit peritura salus.*

Cap. 47.

*Sæua Palestinis decantat fata prophetes,
Qui summi Leges non coluere Dei,
Vltima nunc etenim Deus illis damna minatur,
Nec finem placitum poena uidebit atrox.*

Cap. 48.

*Inflato surgunt Moabita pectore, iactant
Robur, opes, urbes, stemmata clara Ducum.
Nec celebrant Dominum, quare illos perdere tentat,
Non erit excidij supplicijq; modus.*

Cap. 49.

*Ammonidum genti cantantur tempora dura.
Tristis Idumæe fama pericla docet.
Inde Damasceni & Zedareni tristia fata
Accipiunt, miser & talia cernet Elam.*

Cap. 50.

*Afflixit gentes Babylon, uastauit Iudam,
Nunc etiam, en, illi bella parantur, ait.
Izraël sanctus seuo redimetur ab hoste,
Quem nimis immani conteret ense Deus.*

Cap. 51.

Quas meruere diu, pœnas, Babylonia regna
 Olim, nunc Domino præcipiente ferent.
 Alta cadet Babylon, recident simulachra Deorum,
 Totâq; gens, nunquam restituenda, cadet.

Cap. 25.

Urbs capitur, princeps Sedechias lumina captus
 In tristi cæcus carcere clausus obit.
 Diripitur templum. Tandem Babylonius Heros
 Iudæo tribuit munera lauta Duci.

THRENI IEREMIAE.

In Cap. 1.

Diruta deplorat Solymorum incœnia Vates,
 Et quæ sunt tristi uimcla ferenda manu.
 Abstulit omnipotens miseros belloq; fameq;
 Verum hæc criminibus reddita pœna fuit.

Cap. 2.

Excidium Solymis Dominus pertriste rependit,
 Tristia nam misit bella famemq; grauem.
 Causa mali, impietas falsiq; fuere propheta,
 Nunc misero fletu est continuanda dies.

Cap. 3.

Tristia prosequitur lachrymando fata prophetes,
 Sed Dominum mites nouit habere manus.

TRENI IEREMIAE.

Hunc rogat, auxiliumq; petit, tristesq; querelas
Huic fundit, si fors eripuisse uelit.

Cap. 4.

Me miserum, misere in terras cecidere superbi.
Crudelis coxit pignora chara parens.
Supplicium tantum meruit mens nescia recti.
Mox & Idumæis tristia fata canit.

Cap. 5.

Conqueritur Domino populi crudelia fata,
Et quantum in miseros sæuiat hostis atrox.
Auxiliumq; rogat supplex, melioraq; fata
Postulat, & nobis quæ facienda, docet.

ARGUMENTA IN PROPHETIAM EZE- CHIELIS.

In Cap. 1.

VNo quadruplicem cernit sub corpore uultum,
Taurus, homo, atq; ales, terrificusq; Leo est.
Inde rotas duplici coniunctas ordine binas,
Queis etiam ad motum spiritus almus inest.

Cap. 2.

Inclytus ætherea Vates hic uoce uocatur,
Ut reproba genti fata futura canat.
Hoc studium est Domini clementi uoce monere,

Si

Si forte à uitijs nos reuocare queat.

Cap. 3.

Deuorat oblatum Domino mandante uolumen,

Mittitur ut gentem corrigat inde suam.

Tu, nisi præmoneas, crudelia fata subibis,

Sin moneas, crimen gens feret ipsa suum.

Cap. 4.

Exculptam saxo Vates hic obsidet urbem,

Hinc Solymæ quæ sit pœna futura docet.

Et comedit coctum male olente in stercore panem,

Vt doceat, quæ sit his toleranda fames.

Cap. 5.

Abradit caluo sparsos in uertice crines,

Quos igne & uento perdit & ense secat.

Sic Dominus populum morbis uastabit & ense,

Et captos toto sparget in orbe uiros.

Cap. 6.

Queritis hæi miseri spem uanam idolaq; uana,

Quare etiam à Domino pœna cruenta uenit.

Insurget gladius, ueniet pestisq; famesq;.

Sic uerum disces hæc cecinisse Deum.

Cap. 7.

Excidium finisq; prope est, iam præparat atrox

Supplicium, mundi qui sua sceptrâ tenet.

Dura fames, languens pestis, crudeleq; bellum

Imminet: hoc meruit perfida turba malum.

PROPHEZIA

Cap. 8.

Impia proponit diuino sacra Prophetæ
Hic Deus, & populi festa prophana docet.
En simulachra colunt & lumina Solis adorant,
Hæc propter pariet tristia fata Deus.

Cap. 9.

Impia turba cadit Domino mandante per urbem,
Qui cultu uero non coluere Deum.
Sancti sigantur, qui crimina foeda perosi.
Sic Deus omnipotens liberat usq; suos.

Cap. 10.

Implicitos orbis pariter Cherubimq; uolantes
Quadruplices, quos & uiderat ante, uidet.
E Cherubim rutilos carbones spargit in urbem
Angelus, & quæ sit pœna futura docet.

Cap. 11.

Quod uerbum Domini spernant sanctosq; prophetas,
Atq; imopes gladio, fraude doloq; premant,
Corripit hic Vates & dira pericula cantat.
Fataq; promittit prosperiora pijs.

Cap. 12.

Obsidione premi Solymorum moenia pingit,
Vincula captorum, bella Ducisq; fugam.
Corripit audaces, qui uerba prophetica spernunt,
Quod non mox subito seuiat ira Dei.

Cap. 13.

Taxan=

*Taxantur falsi diuina uoce prophetae,
 Qui populum indoctum dogmata falsa docent.
 Qui iustos damnant & purgant crimine plenos,
 Quiq; animis laqueos tendiculasq; parant.*

Cap. 14.

*Falsiloquos carpit, Domini qui dogmata quærunt,
 Tristia cum falsum cor aconita tegat.
 Cum Dominus punit, non Iob, non Noa iuuare,
 Nec Daniel poterit: Nam sua quisq; feret.*

Cap. 15.

*Vt steriles rapido uites perduntur ab igne,
 Cum, dare, quæ debent, dulcia uina negant.
 Sic rapient tristeis Solymorum moenia flammæ,
 Quod ueros fructus non pietatis habent.*

Cap. 16.

*Abiectam misere madidamq; cruore leuauit,
 Et tecum fecit fœdera sancta Deus.
 Sed tu oblita Dei mox turpis adultera facta es:
 Turpis adulterij nunc tibi pœna uenit.*

Cap. 17.

*Castigat miseri Sedechiæ perfida cœpta,
 Assyrij rupit qui pia pacta Ducis.
 Prædicit pœnam: sed & hic quoq; læta canuntur,
 Fataq; promittit prosperiora Deus.*

Cap. 18.

Non feret iniusti natus peccata parentis

PROPHEZIA

Si modo sincero querat amore Deum.
Quisq; suas poenas feret, & sua præmia quisq;
Accipiet, iusto iudicat ore Deus.

Cap. 19.

Deplorat procerum mores scelerataq; facta,
Quod populos astu uiq; doloq; premant.
Prædicit poenam, prædicit uincula dura,
Quæ miseri propter facta nefanda ferent.

Cap. 20.

Me læsere patres spernendo dogmata sancta,
Et nunquam fortem me coluere Deum.
Non tamen abiecti: nati quoq; talia patrant.
Fœdistragos igitur deseruisse uolo.

Cap. 21.

Omnia persequitur, quæ sunt uentura pericla,
Assyrius quorum factor & author erit.
Non tamen hæc tantum Iudæis prælia surgent,
Ammonidis eadem poena parata uenit.

Cap. 22.

Vndiq; polluta (miserum) peccatur in urbe,
Hic regnant cædes, stupra, rapina, dolus.
Sunt falsi uates, proceres, populusq; sacerdosq;
Impia gens igitur præmia digna feret.

Cap. 23.

Assolet ut meretrix fidum liquisse maritum,
Sic Dominum Izaël deseruisse solet.

Prostituit multis petulantia corpora mœchis.

Huic igitur Dominus fata cruenta parat.

Cap. 24.

Feruida ut absumentur crepitantibus ignibus olla,

Sic Solymæ impuræ moenia celsa cadent.

Et Vatis moritur coniux: nec funera plorat.

Sic nullo fletu gens scelerata cadet.

Cap. 25.

Ammonidæ gaudent, Moabitæ & fortis Idumæ,

Atq; Palestini ludicra multa gerunt,

Quod mea gens perijt, sed non lætantur inulti:

Sic qui alijs gaudet mox sua damna uidet.

Cap. 26.

Magna Tyrus quamuis sæuo circumdata ponto,

Affyrijs armis concidet illa tamen:

Læta quod accepit alienis gaudia damnis,

Vsa nec est propria prosperitate bene.

Cap. 27.

Quæ totum Tyrijs impleuit mercibus orbem,

Cuius in imperio pontus & orbis erat,

Quæq; peregrinis tot præbuit hospita tecta,

Hei miserum, in ponto per dita tota iacet.

Cap. 28.

Magne Tyri princeps, princeps generose, superbe,

Qui summum elato reijcis ore Deum,

Commeritas pœnas & tristia fata subibis.

PROPHEZIA

Sidonij tecum dura pericla ferent.

Cap. 29.

*Extulit Aegypti princeps se corde superbo,
Omnia, non noscens, qui regat esse Deum.
Nunc igitur misere misera cum gente peribit.
Assyrio dantur præmia tanta Duci.*

Cap. 30.

*Sæua dies properat Pharijs non prospera regnis
Aegypti quoniam concidet omnis honos.
Assyrij uenient hostes cum fortibus armis,
Qui sument pœnas suppliciumq; Deo.*

Cap. 31.

*Assyrius princeps dum celso corde superbit,
Deiectus misere, scæda ruina cadet.
Sic etiam Pharao quia tollit corda superba
Foedus & immunda in sorte iacebit humi.*

Cap. 32.

*Oppressit cunctos Pharao crudelibus armis,
Horrenda totam cæde repleuit humum.
Ergo te similis fortuna tyranne sequetur,
Quam reliqui immites sustinuere uiri.*

Cap. 33.

*Si moneat sanctus diuina uoce propheta,
Illius in monitis uiuere quosq; decet.
Pro meritis siquidem Dominus quoq; fata rependet.
Iniustus Domino placere potest.*

Cap.

Cap. 34.

*Infidos taxat pastores, quotquot inique,
 Pascere quem debent, deseruere gregem.
 Non tamen errantes Dominus sic deseret agnos:
 Sed iustis miserum pascet ouile cibus.*

Cap. 35.

*Magnificæ tristeis casus decantat Idumes,
 Quodq; horum cunctus sit ruiturus honor.
 Quod pergant semper Iudæam spernere gentem,
 Huius & ex damnis gaudia leta ferant.*

Cap. 36.

*Adducam reduces rursus ex hostilibus aruis,
 Iudææ quotquot nomina gentis habent.
 Non meruere quidem, quam illis præstabo, salutem:
 Hæc ago ne careat nomen honore meum.*

Cap. 37.

*Arida dispersi iunguntur corporis ossa,
 Sic Deus & gentem colliget ipse suam.
 Nam reduces forti tandem sub principe uiuent,
 Hunc, aliquis CHRISTVM dixerit esse, Ducem.*

Cap. 38.

*Incolumes tandem patriæ sub tecta redibunt,
 Non tamen hostilis deseret hosce timor.
 Hostis iniquus erit, miseros qui fortibus armis
 Impetet, hinc Dominus præmia digna dabit.*

Cap. 39.

P R O P H E T I A

Terrificis Dominus uastabit casibus omnes,
Qui sanctis se uo corde nocere student.
Puniuit duris propter sua crimina uinclis,
Sed nomen nunc uult asseruisse suum.

Cap. 40.

Captiuos miti solatus uoce prophetes,
Nunc finem fati tristis adesse docet.
Quæq; futura fiet reparandi instructio templi
Obscuris cantat mystica multa sonis.

Cap. 41.

Pergit & altigradi describit culmina Templi,
Et quo nam steterint ara focusq; loco.
Quisue situs mensæ, fuerit quæ forma per omnes
Mensuræ, quo sint singula facta modo.

Cap. 42.

Commoda quàm fuerit facti proportio Templi
Indicat, & uestes concinit inde sacras.
Quis dubitet? tali structa est Ecclesia forma,
Cuius & heic fuerit tam bona forma typus.

Cap. 43.

Qui Deus ante sui Templi sacra tecta reliquit,
Pacato hæc rursus corde reuersus adit.
Hos pariet fructus pura resipiscere mente,
Araq; quo r it u sanctificanda docet.

Cap. 44.

Ianua clausa manet, quæ expectat principis alti

Aduentum per quam solus hic ire potest.
 Inde Sacerdotum describit munera, uestes,
 Ritus, quæue illis præmia danda monet.

Cap. 45.

Quo reparata queat distingui limite tellus,
 Et quo stet templum, moenia quouero loco.
 Principis officium ueri describit, & altam
 Altisoni ut deceat sanctificare domum.

Cap. 46.

Principis introitus in sacram continet ædem,
 Sacraq; quo deceat hunc sua ferre modo.
 Quæq; sit illorum ratio, quæ munere Regum
 Obueniunt: quo sint sacra coquenda loco.

Cap. 47.

Gratia grata Dei descendit flumine largo,
 Quod fundunt summi uerba colenda patris.
 Inde docet rursum, quo possit limite tellus
 Diuidi, & externis quis tribuendus honor.

Cap. 48.

Quæ tribubus cedat terræ pars omnibus æqua,
 Principis & quæ sit portio iusta docet.
 Nomina portarum, sanctæue quis ambitus Urbis
 Quam colit unius gratia salua Dei.

PROPHETIA
ARGUMENTA IN
PROPHETIAM DANIELIS.

In Cap. 1.

ELigit è captis iuuenes, quos artibus almis
Instituatur, regnum quiq; iuuare queant.
Hos inter Daniel alimenta paterna requirens
Omnes ingenio uincit & arte sophos.

Cap. 2.

Viderat ancipites nocturno tempore somnos
Rex, quorum sensum dicere nemo potest.
Accedit Daniel sinuosaq; uisare soluens,
Que sint regnorum fata futura docet.

Cap. 3.

Aurea adoratur mandato regis imago,
Hebræi hanc spernunt corde decente uiri.
Excipit horum ardens fortissima corpora fornax.
Illesi flammæ sustinuerunt graues.

Cap. 4.

Euentus proprios princeps sub imagine uidit
Arboris, huic Daniel regia fata canit.
Insanus princeps discurret more ferarum,
Sed reduci ad Dominum mens quoq; sana redit.

Cap. 5.

Impia Baltazar celebrat conuiuia, scriptum

Emicat

Emicat, huic Daniel tristia uerba legit.
 Nec mora cum Babylon seuo uastatur ab hoste,
 Sanguine regali regia tota fluit.

Cap. 6.

Inuidia moti primates crimina fingunt,
 Queis Vatem inuisa tollere morte queant.
 Projiciturq; feris, sed non ledentibus illum,
 Authores pœna, quam meruere, cadunt.

Cap. 7.

Quatuor exponit terris hic regna futuri
 Seculi, & illorum fata uicesq; docet.
 Consurget quintum falsi sub nomine CHRISTI,
 Quod fortis franget comminuetq; Deus.

Cap. 8.

Arietis inuicti confringit cornua fortis
 Hircus, & immanis prælia dura gerit.
 Quatuor excrescunt dura de cornua fronte,
 Quorum unum Antiochi facta prophana notat.

Cap. 9.

Orat opem supplex trepidanda uoce propheta,
 Angelus hunc populi fata futura docet.
 Promissus certo nascetur tempore CHRISTVS,
 Sed male contemptus præmia seua dabit.

Cap. 10.

Fata suæ luget Daniel tristissima gentis,
 Solatur miserum gratia prompta Dei.

PROPHEZIA

*Hactenus afflixit Persarum seua potestas:
Sed tandem ueniet sepe petita salus.*

Cap. 11.

*Persarum frangent Græcorum prælia regnum,
Mox tamen illorum tristia fata docet.
Ut ferus Antiochus sanctam grassatur in urbem,
Sic Antichristus perdere multa solet.*

Cap. 12.

*Vltima describit perituri tempora mundi,
Leta manent sanctos, tristia fata malos.
Attamen ante cadent Solymorum moenia magna,
Et meritas poenas gens scelerata dabit.*

ARGUMENTA IN PROPHETAS MINORES. OSEAS.

In Cap. 1.

Ingere cum turpi Vates meretrice iubetur
Coniugium, de qua pignora nata uidet.
Nomina ponuntur fortunæ signa futuræ.
Principio poenas, mox quoq; leta canit.

Cap. 2.

*Reijciam turpem, quæ lecti foedera rupit,
Nec stetit in iustis, improba sponsa, meis.
Si tamen ad Dominum ueniam conuersa rogabit*

Denuo

Denuo, quam repuli, nupta pudica mihi est.

Cap. 3.

Diuorum illicitos quærens ecclesia cultus

Deserit impuro corde superba Deum.

Aspicit hanc Dominus, casto sibi iungit amore,

Hæc summi recipit munera sancta Dei.

Cap. 4.

Exulat à uobis Verum pietasq; sepulta est,

Non est, qui summum nouerit esse Deum.

Impius est populus, scelerato est corde sacerdos,

Mox igitur pœnas, quas meruere, ferent.

Cap. 5.

Impia taxantur uesanae crimina gentis,

Exitium à domino, ni resipiscat, erit.

Nec poterunt alij, nec fœdera facta iuuare,

Quin meritas pœnas dignaq; fata ferant.

Cap. 6.

Fucatam taxat pietatem gentis, & inde

Quis uerus cultus relligioq; docet.

Fœda Sacerdotum, quæ fiunt, facta recenset,

Impia uituperat tum simulachra Deus.

Cap. 7.

In populo uitiorum est immedicabile uulnus,

Omnis cumq; suo principe turba mala est.

Solennes celebrant ludos, sunt fœdera iniqua,

Ergo parat meritis uerbera digna Deus.

PROPHETIA

Cap. 8.

Deseruere Deum, uitijs gens impia gaudet,
Et uituli infamis sacra nefanda colit.
Dura fames igitur sterili regnabit in agro,
Nulla hominum poterit eripuisse manus.

Cap. 9.

Prospera fata tibi noli promittere Iuda,
Nam miser, abiectus, transfuga & orbis eris.
Perfidus in Dominum quoniam sua munera spernis,
Falsorum Vatum dogmata falsa sequens.

Cap. 10.

Infelix gaudet falsos gens ædere fructus,
Et falsa simulat se fore mente piam.
Idolis fidunt & spe nituntur inani.
Hei quanta à Domino (credite) pœna uenit?

Cap. 11.

Splendida describit summi benefacta Tonantis,
Pro quibus haud unquam gratia lata Deo est.
Inuitus punit miseros Deus, attamen illos
Puniet, at mox hos restituisse cupit.

Cap. 12.

Crimina taxantur, reprehendit fœdera iniqua,
Et sua connumerat tot benefacta Deus.
Isacidem iuui, sed non meminere nepotes
Perfidi, & hinc ergo præmia digna ferent.

Cap. 13.

Fœlices,

Fœlices, quotquot summo seruire Tonanti
 Dignantur, Deus his præmia magna parat.
 Et miseri, quotquot Domini mandata relinquunt,
 Hos etenim tristi corrigit ense Deus.

Cap. 14.

Quin reduces cœli Dominum nunc pectore puro
 Queritis? & laudum debita sacra datis?
 Nam reduces sancto Dominus dignatur amore,
 Hisq; salutaris porrigit ille manum.

I O E L.

In Cap. 1.

Hostis describit crudelia bella futuri,
 Et quæ sint pœnæ semina iacta docet.
 Deficient fruges, pecudes, arbustaq; pulchra,
 Vna salus, Dominum si uereamur, erit.

Cap. 2.

Sume tubam ac infla, properat nam bellica turba,
 Quæq; uenit summi pœna parata Dei.
 Corrige præteritos mores meliora dabuntur
 Tempora, quin doctor Spiritus almus erit.

Cap. 3.

Gentes, quæ summi populo nocuere Tonantis,
 Seuitiæ pœnas suppliciumq; ferent.
 Iudicat hos Dominus, qui præmia digna rependet,
 Dum meritis cernent præmia iusta pij.

PROPHETIA
AMOS PROPHEA.

In Cap. 1.

Vicinis Domini prædicit gentibus iram,
Quantaq; sit narrat gratia lenta Dei.
Fata Palestinis, Syrijs, Tyrijsq; superbis,
Hinc & Idumæis Ammonidisq; canit.

Cap. 2.

Hic Moab immenem & seductum taxat Iudam,
Atq; suæ gentis facta nefanda notat.
Incesti summi spernunt benefacta tonantis,
Sancta prophetarum dogmata reiiciunt.
Inficiunt iuvenes Domini ad pia sacra peritos,
Ergo Deo poenas, quas meruere, dabunt.

Cap. 3.

Non punit Dominus moneat nisi, fata Prophetis
Detegit, hos ergo est spernere grande nefas.
Izraël Domini poenas & dira subibit
Fata, quia letas res modo ferre nequit.

Cap. 4.

Opprimitis tristes non iusto pondere egenos,
Et falsos colitis, monstra pudenda, Deos.
Ergo fames, pestis, gladius grassatur in omnes.
Viuerè si uultis, uiuite iam melius.

Cap. 5.

Venturam exiguo crudelem tempore poenam

Nunciat

Nunciat, ostendens quæ fiet ansa mali.
 Viuitis iniusti, cultus simulatis inanes,
 Vestra salus, pura querere mente Deum, est.

Cap. 6.

Vos Deus instruxit terris regnoq; beato,
 Nulla tamen meritis gratia digna uenit.
 Luxuria, ebrietas, iniusta superbia regnant,
 Ergo dabit factis præmia iusta Deus.

Cap. 7.

Sæpe Deus uoluit sceleratam perdere gentem,
 Impedijt precibus sed pia turba Deum.
 Insonnem defert hic coram Rege Sacerdos
 Vatem, cui Domini fata propheta canit.

Cap. 8.

Iniustis miseros inopes contractibus urgent,
 Et summi pergunt temnere iussa Dei.
 Ergo fames Verbi dabitur, solatia demet,
 Et misere perdet pectora cæca Deus.

Cap. 9.

Immittet meritas Dominus pro crimine poenas,
 Nemo fuga poterit consuluisse sibi.
 Attamen abductos patriæ sub regna reducet.
 Hæc uere in Christo sensum habuere suum.

PROPHECIA
ABDIAS.

In Cap. 1.

CRudelem nimium Vates reprehendit Idumen,
Invidiam, fastum, foedera falsa notans.
Qui sanctos uexant, simili quoq; lege peribunt,
Omnia deuincet bella futura Sion.

IONAS.

In Cap. 1.

Mittitur ad Nineues celeberrima moenia Ionas,
Imperium Domini sed tamen ille fugit.
Horrida tempestas de nauibus eijcit illum,
Excipit hunc caeco bellua uentre ferox.

Cap. 2.

Pisce latens celebrat Domini pia munera Vates,
Et summi cantat tot benefacta Dei.
Euomit absorptum caeco de gutture Coetus.
Redditur & terra, qui modo prada fuit.

Cap. 3.

Alta subit Nineues fortis sub tecta Prophetes,
Et quae sint urbi fata futura docet.
Ocyus hi Dominum uotis precibusq; fatigant,
Nullaq; quae fuerat poena parata, uenit.

Cap. 4.

Displicuit

Difficuit querulo Domini clementia Vati,
 Dum fame metuit damna nociua suæ.
 Huic deus ostendit fruticis per damna ruentis
 Quam non sit iusti pectoris ille dolor.

MICHAEL

In Cap. 1.

ECce Deus fortis caelo descendit ab alto,
 Et populo pœnas suppliciumq; parat.
 Opprimet iniustos idolâq; turpia franget,
 Non aliquis poterit consuluisse sibi.

Cap. 2.

Affligunt inopes, contemnunt dogmata Vatum,
 Et iacet infamis multa rapina domi.
 Et falsos querunt peruersa mente prophetas,
 Ergo dabit miseris tristia bella Deus.

Cap. 3.

Corrigit iniustos diuina uoce Monarchas,
 Qui sibi commissum diripere gregem.
 Et propter falsos Vates, qui ficta docebant,
 Inuisis terret pectora dura minis.

Cap. 4.

Inclita describit uenientis sæcula CHRISTI,
 Qui sua perpetuo sceptrâ tenere solet.
 Hinc rursus exponit pœnas & tristia fata,
 Supplicium sæuis hostibus inde canit.

PROPHEZIA

Cap. 5.

Natales CHRISTI, uires & fortia regna
Edocet, & quæ sit turba parata Deo.
Fœdera tollentur, nec erit, qui fata reuelet
Impie, im. agmibus non erit ullus honor.

Cap. 6.

Iudicium Domini reproba cum gente notatur,
Et quæ sit sceleri pœna parata canit.
Omne opus humanum Deus abijcit, illa requirit
Quæ iubet, & uitij præmia digna parat.

Cap. 7.

Infames populi mores & turpia facta,
Atq; illis, quæ sint fata futura docet.
Quid faciant, quot quot Domino credere norunt,
Fataq; conuersis prosperiora canit.

NAHV M.

In Cap. 1.

OMnipotens coeli rector, quem cuncta tremiscunt,
Sublimi Nineuæ bella cruenta parat.
Causa est impietas & uana superbia cordis.
Erepti cernent gaudia leta pij.

Cap. 2.

Arma pares, moneo, ueniet tibi luridus hostis,
Qui uincet, uicti dispoliabit opes.

Vrbs

Urbs modo uestra fuit sæui uelut antra Leonis,
Hec tamen expugnat dextera sæua Dei.

Cap. 3.

Excidij causas & tristia fata recenset,
Exemplis, quod sit urbs peritura, docet.
Non poterunt proceres, non extera turba iuuare,
Et socius tanti nemo doloris erit.

H A B A K V K.

In Cap. 1.

Sanctorum tristi decantat uoce querelas,
Quos premit immani perfida turba iugo.
Dulcia promittit Dominus solatia sanctis.
Impius Assyrias cernet adesse manus.

Cap. 2.

Qui domino fidunt, cernent pia dona salutis,
Sed meritis pœnis impia turba cadet.
Ebrius Assyrius, crudelis, raptor, auarus,
Idola aspiciet nil potuisse sua.

Cap. 3.

Inclita describit summi benefacta Tonantis,
Queis domuit gentes asseruitq; suos.
Dura manent miserum & damnosa pericula ludam,
Spem tamen in Domino iustus habere solet.

K

PROPHETIA
SOPHONIAS.

In Cap. 1.

Cum terra misere cultor perdetur iniquus,
Falsa quod in cæco pectore sacra tenent.
Mendacès proceres & luxu corda repleta
Auferam, & iniustis fata cruenta feram.

Cap. 2.

Hortatur falsos tandem ut resipiscere discant,
Et iustos forti pergere mente iubet.
Genibus hinc alijs dicit quoq; fata futura,
Quæ populi rident tristia damna sui.

Cap. 3.

Inclita supremi contemnunt iussa Tonantis,
Ergo suas poenas, quas meruere, ferent.
Attamen inde suus fructus prodibit, ut omneis
Gentes astricolæ nomina sancta colant.

H A G G A E V S.

In Cap. 1.

Corripit hic proceres, Domini quod templa iace.
Cum proprios strueret sedula turba lares,
Predicit poenas. Sed cum pia iussa subirent,
Tam bene susceptum fortiter urget opus.

Cap. 2.

Prospera

Prospera promittit templi nunc fata futuri,

In cepto ut pergant rite labore monet.

Inde Sacerdotes diuino corripit ore.

Solatur mæstos ultimus inde uiros.

ZACHARIAS.

In Cap. 1.

Ni ueluti patres cupias trepidanda subire

Fata, tui caueas spernere iussa Dei.

Cernit equos uarios his bimaq; cornua Vates,

Que populi signant fata peracta sui.

Cap. 2.

Angelus alter adest promittens tempora lata,

Vtq; locanda sient mœnia celsa docet.

Quotquot adhuc absunt patriæ sub regna redibunt,

Perpetuo quorum Rex Deus unus erit.

Cap. 3.

Clara Sacerdotis describit munera CHRISTI

Crimina qui proprio nostra cruore lauat.

Hunc spectat quisquis uenturæ dona salutis

Expetit, hic pacis fert bona dona suæ.

Cap. 4.

Aurea subductus cernit Candelabra Vates,

Que templi incepti splendida tecta notant.

Hinc monet ut pergant, Dominus pia cepta iuuabit.

PROPHETIA

ILLA tuam sponsam, CHRISTE ^{supreme,} notant.

Cap. 5.

Quæ dubie uolitant incerta uolumina cernit,

Hæc leges hominum falsaq; iura notant.

Sed tamen aufertur procul hinc in debita regna

Impietas, factis præmia digna ferens.

Cap. 6.

Quatuor exhibunt moderantes cuncta Monarchæ,

Sed non impediunt fortia fata Dei.

Aurea debetur diuina uoce corona

Huic, qui constanti pectore sanctus erit.

Cap. 7.

Non curat Dominus uacui ieiunia uentris,

His colitur nullo sanctus honore Deus.

Hinc operum quæ sit certissima norma bonorum

Edocet, & patrum pristina facta notat.

Cap. 8.

Prospera promittit uenienti tempore fata,

Et pacti renouat fœdera sancta Deus.

Quæ facienda docet, Ecclesia quanta futura

Sit tandem, ex multis gentibus adueniens.

Cap. 9.

Inclita Messie longeq; patientia regna

Pingit, quæq; fiet forma futura Ducis.

Quis uictor, tum queis instructus uincat in armis,

Dum cunctos proprio subijcit imperio.

Cap.

Cap. 10.

Vtendum precibus, Dominus dat cuncta roganti,

Qui falsos perdet corripietq; Duces.

Successu crescet foelix Ecclesia letoq;

Nulla hominum uis hanc impedijse potest.

Cap. 11.

Respuit oblatum Messiam durus Iudas,

Et summi spernit tot benefacta Dei.

A proprijs igitur dominis tristissima fata

Sentiet, & reprobo pastor iniquus erit.

Cap. 12.

Multa feret Christi foelix Ecclesia damnâ,

Attamen hæc constans incolumisq; manet.

Gratia nempe Dei defendit, spiritus illos

Dirigit, ut CHRISTI uulnera rite gemant.

Cap. 13.

A uitijs mundat nos sancto sanguine CHRISTVS,

Et nec imaginibus tunc locus ullus erit.

Fatidicos faciet procul hinc cessare prophetas,

Omnis & à CHRISTO promitur alma salus.

Cap. 14.

Non impune feret, CHRISTI qui perdere membra

Conatur, tales ferrea fata manent.

Vnanimis toto populi consensus in orbe

Et studium ueræ religionis erit.

PROPH. MAL.
MALACHIAS.

In Cap. 1.

Vos Deus elegit miserum dum reppulit Esau,
Sed Domini meritis gratia parua datur.
Polluitis sanctos peruerso pectore ritus,
Regnat amor nummi, regnat ubiq; dolus.

Cap. 2.

Dira Sacerdotes ingrati fata subibunt,
Totius hinc gentis perfida facta notat.
Reiicitis nuptas, alieni foedera lecti
Queritis, & summi carpitis acta Dei.

Cap. 3.

Iustus erit iudex uenturo tempore CHRISTVS,
Qui sua peccatis praemia digna feret.
Sacrilegi cum uos sitis, tamen esse beatos
Dicitis hos, spernunt qui pia iussa Dei.

Cap. 4.

Iudicium Domini tradit poenamq; malorum,
Et quam sit foelix uita futura pijs.
Vnde petenda sient pietatis semina uerae.
Promittit Vatem, qui sua iussa ferat.

ARGV

ARGUMENTA IN
LIBRVM IOB.

In Cap. 1.

Iob colit altisonum deuoto pectore Regem,
Qui dederat natos diuitiasq; graues.
Permissus satanae rerum cum damna suarum
Sentit, cum natis & grege perdit opes.

Cap. 2.

Vlcera foeda gerit patienti corpore, ridet
Hunc coniux: errat membra per atra lues.
Adueniunt tristes afflicto pectore amici,
Impedit his uocem uerbaq; ccepta dolor.

Cap. 3.

Iob deflens saeuum lachrymosa uoce dolorem,
Natalem diro deuouet ore suum.
O quanto melius fuerat postrema subire
Fata, nec in tristi ferre dolore dies.

Cap. 4.

Heic Eliphaz querulum prudens accusat amicum,
Hunc factis dicens digna referre suis.
Angelicis etenim gregibus si parcere non uult,
Non homini parcet dextera iusta Dei.

Cap. 5.

Corrupta est hominis fallax natura miscelli,
Nec summi seruat iussa colenda Dei.

L I B E R

Dic igitur, cur nam credis te indigna referre?
Quin potius sancta mente rogato Deum.

Cap. 6.

Iob patiens multis prudentes culpat amicos,
Quod se supplicium commeruisse ferant.
En nunc tempus adest, quo sunt solatia danda,
Cum mea scommatibus lædere corda iuuat.

Cap. 7.

Militibus quoniam similes iactamur in armis,
Sæpe solet iustis mittere flagra Deus.
Et licet in luctu lachrymosas edere uoces:
Non etenim durum cor adamantæ gerit.

Cap. 8.

Nunc sua Subites enarrat dogmata Bildad,
Multaq; non falsa cum ratione probat.
Nempe Deus cum sit iustus pro crimine poenæ
Infert, infonti nec nocuisse studet.

Cap. 9.

Planius hic rursus patiens respondet amicis,
Punior ab insons: iustus at ipse Deus.
Hic etenim affligit pariter prauosq; bonosq;:
Sed tamen hæc iusta cum ratione facit.

Cap. 10.

Non ego commisso plector pro crimine, sed qui
Cuncta regit luctus author & ansa mei est.
O utinam primo periissem tempore partus,

Non

Non hos uidisset uita molesta dies.

Cap. 11.

Mordaci Zophar reprehendit pectore Iobem,

Atq; reum nimie garrulitatis agit.

Quod uelit altisoni mentem explorare profundam,

Et fastu tollat pectora celsa suo.

Cap. 12.

Intentata sibi prudens Iob crimina purgans

Accusatores horum agit ipse reos.

En stultus uideor uesano & corde superbus,

Cum mea, quæ dixi, cum ratione probem.

Cap. 13.

Denuo fallaces patiens conuincit amicos,

Se tales poenas promeruisse negans.

Hos autem prodit mendaces esse malosq;

Qui se non meritum fraude doloq; notent.

Cap. 14.

Prouocat ad summum deuoto corde Tonantem,

Omnia qui certa cum ratione regit,

Et breuia enumerat mortalis tempora uitæ,

Interitusq; optat tempora mœsta sui.

Cap. 15.

Afflictum multis Eliphaz reprehendit amicum,

Illius ingenium & corda superba notans,

Quodq; serat meritas poenas ratione probare

Nititur, at falsa cum ratione probat.

LIBER

Cap. 16.

Iob probat heic rursus nullo se crimine plecti:

Sed fieri hæc fortis non sine lege Dei.

Hinc rursus enumerat lachrymosæ tædia uitæ,

Quantaq; in afflicto corpore damna ferat.

Cap. 17.

Iudicio Domini causam permittimus omnem,

Iudicij causas nouit & ille sui.

Vos autem insipidi & uera ratione carentes

Cedite, non me etenim talia uerba iurant.

Cap. 18.

Aspera Subites intentat crimina Bildad,

Et miserum diro corripit ore uirum.

Quæ etiam interitum supremaq; fata minatur,

Ni tandem hunc sceleris pœnituisse uelit.

Cap. 19.

Admonet infestos nimium Iob tristis amicos,

Ne misero impingant tot maledicta sibi.

Non etenim impietas tanti est mihi causa doloris.

In Christo spes est præsidiumq; mihi.

Cap. 20.

Iniusto rursus condemnat crimine Iobem

Zophar, quod uitij præmia digna ferat.

Et quia non studeat pura respiscere mente,

Huic fatum extremum perniciemq; canit.

Cap. 21.

Denuo

Denuo Iob patiens duris respondet amicis.

Se uera duci cum ratione probans.

Nam si pro meritis hæc iam mihi damna feruntur,

Cur malus incolumi prosperitate uiget?

Cap. 22.

Intentat rursum Themanites crimina Iobi,

Quod ferat hic meritis fata petita suis.

Incusat sceleris, multum suadetq; monetq;

Vt tandem illius pœnituisse uelit.

Cap. 23.

Non scelus admisi (dicit Iob) rector Olympi

Hæc tamen haud falsa cum ratione dedit.

Ipse etenim nouit mortalis munia uitæ,

Et quo sint illi cuncta regenda modo.

Cap. 24.

Cum sint foelices omniq; ex parte beati,

Qui uarias fraudes & scelus omne mouent,

Cum doleant sancti: non est quod nostra notetis

Crimina: nempe Deus hæc mihi damna dedit.

Cap. 25.

Denuo præfracto respondet pectore Bildad,

Vt Iobem sceleris comprobet esse reum.

Cum peccent omnes humano semine nati,

Iustitiam propriam cur celebrare iuuat?

Cap. 26.

Iob ait: ah cur uos uacuum sumpsisse dolorem

L I B E R

Sic iuuat, & frustra tot mihi uerba loqui?
 Ipse etenim noui, quàm magna potentia summi
 Sit patris, humanum quæ latet ingenium.

Cap. 27.

Denuo Iob digno se non pro crimine plecti
 Constanti & uera cum ratione probat.
 Hinc stupidos etiam digne reprehendit amicos,
 Multa quod haud uera cum ratione probent.

Cap. 28.

Omnia perquirat humani industria captus,
 Quæ pariter tellus contegit atq; mare.
 Sed, cui non desit prudens sapientia, mentem
 Solus ab æthereâ proferet arce Deus.

Cap. 29.

Vt uideant merito se non pro crimine plecti,
 Elapsæ uitæ reppetit ipse statum.
 Qui pariter laudes propriumq; recenset honorem,
 Quem dederat uirtus & pietatis amor.

Cap. 30.

Ipse tamen nuper tanto cumulatus honore
 Hei miser, en quæ nunc damna pudenda fero?
 Irrident omnes, iaciuntnr scommata salsa,
 Et queis profueram, iam nocuisse student.

Cap. 31.

Si tamen has merui iustas pro crimine poenas,
 Si nocui miseris, si mala damna dedi.

Si non adiuui lachrymoso pondere pressos,
 Dispercam, ac mortis sit mora nulla meæ.

Cap. 32.

Iob tacet & pariter prudens uox desit amicis,
 Nec uerbis illum perdomuisse queunt.

At Elihu prudens primis iuuenilior annis
 Prodit, & errantes taxat utrinq; uiros.

Cap. 33.

Hic Elihu docto Iobem sermone repprendit,
 Hunc proprie cernens fidere iustitie.

Non licet altisonum uerbis taxare tonantem,
 Cum nihil incerta pro ratione gerat.

Cap. 34.

Multa quidem patiens Iob tristi in corpore damna
 Sustinuit, quorum mœsta querela sonat.

Sed tamen hæc Domino fuerint tradenda supremo,
 Hic siquidem leges iudiciumq; tenet.

Cap. 35.

Fert etiam magni peccatum Rector Olympi,
 Non etenim huic hominum facta nocere queunt.

Sapius iniusta meliores fraude premuntur,
 Cum non sincero pectore uota fluunt.

Cap. 36.

Si summi inspicias tot splendida facta tonantis,
 Hunc disces uera tunc coluisse fide.

Non iniustus enim est, meritis sed digna reppendit

LIBER . 30 .

Premia, multorum sic quoq; fata docent.

Cap. 37.

*Consilium Domini cum nemo agnoscere possit,
Quid iuuat in cassum funder e uerba diu?
Huius enim sapiens uersat prudentia coelos,
Ut capiat caecus pectora nostra stupor.*

Cap. 38.

*Compellens miserum caeli de turbine lobem
Alifonus, sacro corripit ore uirum.
Dic age, qui nobis nimium te opponis inique,
Num tibi uirtutis cognita causa, mea est?*

Cap. 39.

*An nosti qua nam uiuant animalia lege,
Ingenio tantum qui sapis usq; tuo?
Territus his tandem lob uerba superba fatetur,
Et ueniam caeca pro impietate rogat.*

Cap. 40.

*Dic age, num sonitu trepidanda tonitrua reddes?
Num, rogo, tu solus corda superba domas?
Num tibi succumbent Elephantis rob ora magni?
Viribus an cedent grandia caete tuis?*

Cap. 41.

*Num tibi Leviathan deuictus robore cedit?
Num uinces, quae hominum uincere dextra nequit?
En quod totius sit uana potentia mundi
Aspicias: & Dominum corripuisse studes?*

Cap.

Cap. 42.

*Iob commissa Deo summo peccata fatetur,
Et ueniam iusto postulat ore pius.
Cum Iobe & Domino redeunt in foedus amici.
Hic rursus sobole diuitijsq; ualet.*

ARGUMENTA IN
LIBRVM PSALMORVM.

In Psal. 1.

Ille beatus erit, uiuetq; per omnia foelix,
Quem semper Domini dogmata sancta iuuant.
Qui scelus omne fugit, uitij & consortia uitat.
At contra, hei, misere turba prophana cadet.

Psal. 2.

Quo ruitis miseri? num Christi frangere regnum
Conatur saeuo pectore uestra manus?
Irrita sunt coepta haec, pugnant contraria fata,
Et magna hinc uestrae damna salutis erunt.

Psal. 3.

Impia cum fugeret crudelis praelia nati,
Hec cecinit moesto pectore uerba pater.
Hostis ubiq; ruit, Deus o defendito fortis.
Nam de te solo prouenit alma salus.

Psal. 4.

Affere me tandem iudex iustissime mundi,

LIBER

Qui scis nullius criminis esse reum.

Tu quoq; stulta cohors uanis desistito cœptis.

Est Deus, est qui me non timuisse finit.

Psal. 5.

Hæc cecinit sæui perpeffus prælia Saulis,

Et Domini fido pectore poscit opem.

Cui pietas placet, impietas sed displicet, en nunc

Me pium ab immiti surripe quæso manu.

Psal. 6.

Improba crudelis expertus tormina morbi,

Has dedit ad Dominum corde dolente preces.

Crimina condona morbiq; pericula tolle,

Letetur fato ne mala turba meo.

Psal. 7.

Impius insequitur me nunc Deus alme tyrannus,

Infontemq; reum seditionis agit.

Eripe sancte Deus, tibi nam confidere pergo.

Impius en proprij fit sibi causa mali.

Psal. 8.

Quanta sit æterni docet hic clementia patris,

Quam licet ex factis cernere rite suis.

Deniq; quanta hominis sit laus & gloria quanta,

Cuius ad imperium condita quæq; uident.

Psal. 9.

Dum seuos Domini auxilio compefcuit hostes,

Hæc summo cecinit clara trophæa Deo.

Qui

Qui iustas sumis fuso pro sanguine poenas,
Sic semper iustos afferuisse uelis.

Psal. 10.

Ad Dominum fundunt afflicto corde querelas
Heic omnes, quot quot turba prophana premit.

Qui te contemnunt, mundi sanctissime iudex,
Fac uideant, terras qui regat, esse Deum.

Psal. 11.

Plurimus absconsum cum Sauli proderet hostis,
Se docet indignum, qui mala tanta ferat.

Me fecit Regem Dominus, qui uestra rependant
Crimina, cum poenas gens scelerata dabit.

Psal. 12.

Impia mordaces confingunt crimina lingue,
Et toto falsus regnat in orbe dolus.

Aspicit hæc Dominus, qui iam sua dira minatur
Supplicia, & Verbum proferet inde suum.

Psal. 13.

Vndiq; damna mihi & trepidanda pericula surgunt
O Deus: an miserum deseruisse cupis?

Impius en uano tunc corde superbiat hostis.
In te sperantem surripe queso, Deus.

Cap. 14.

Fœda sui queritur corrupti crimina secli,
Quo iacuit rectum & cum pietate fides.

Vndiq; fraus, uicium, dolus & uiolentia regnat.

L I B E R

Defendas gentem nunc, Deus alme, tuam.

Psal. 15.

Dic mihi coelestis quis habebit premia uitæ?

Qui puro querit pectore & ore Deum.

Qui nulli nocuit factis, nec fatur iniqua:

Sed potius cunctos rite iuuare studet.

Psal. 16.

Splendida describit sua sint quæ insigia David,

Et summum quod nam credat is esse bonum.

In Dominum spero, quoniam hic mea sola uoluptas.

Ille suis etenim munera leta dabit.

Psal. 17.

Cum nullæ iustis pateant clamoribus aures,

Audi quæso meas, ô Deus alme, preces.

Iustus es, eripias igitur de fraude malorum,

In te sperantem qui periisse uolunt.

Psal. 18.

Tu Deus es roburq; meum clypeusq; salutis,

Te meritis igitur laudibus usq; ueham.

Pugnabant armis multi, multiq; premebant

Insidijs, semper te duce uictor eram.

Psal. 19.

Omnia quæ Phœbus flammanti illuminat axe,

Sit Domini altisoni gloria quanta, docent.

Omnia sed uincit diui uis maxima Verbi

Irradians dulci pectora ceca face.

Exaudi

Psal. 20.

Exaudi placidus nostri sanctissima Regis
 Vota Deus, miti suscipe corde sacra.
 Impia turba cadat, tibi quæ confidere non vult.
 Nec tibi fidentem deseruisse uelis.

Psal. 21.

Iam dignas reddit diuo pro munere grates,
 Hostilis fregit quod færa tela manus.
 Corruit infœlix misera cum gente tyrannus.
 Sic perge, ô, nobis semper adesse, Deus.

Psal. 22.

Tristitia deplorat expulsus fata prophetes.
 Sunt meliora illum fata secuta tamen.
 Sic moriens Christus gelidaq; à morte resurgens
 Imperij fines prorogat usq; sui.

Psal. 23.

Ampla Dei fœlix David benefacta recenset,
 Qui teneras placido pectore pascit oues.
 Et licet affligat, tamen hinc solatia sumunt
 Sancti, horum nunquam quippe peribit honor.

Psal. 24.

Qui Deus est mundi factor summusq; Monarcha,
 Is uere et pura mente colendus erit.
 Non tamen externus cesset de pectore cultus,
 Cumq; bona uigeat relligione fides.

Psal. 25.

LIBER

Multiplici pressus Dauides corda dolore
Diuini uerbi dogmata scire cupit.
Hinc orat ueniam peccati & pondera tolli,
Vt plebs in certa uiuere pace queat.

Psal. 26.

Incusant multi pariter, qui fraude maligna
Insidias Regi me posuisse ferunt.
O Deus inspicias insontis munia uitæ,
Nec me non fontem deseruisse uelis.

Psal. 27.

Quamuis multa premant hinc inde hostilibus armis,
Est tamen in Domini lux mihi clara fide.
Eripias ergo, Verbi pia iussa doceto,
Falsiloquis ne sit causa parata uiris.

Psal. 28.

Suscipe clementi, quas fundimus, aure, querelas,
Ne pœnam, impuri quam meruere, feram.
Impia turba cadet, Dominus mea uota iuuabit,
Cui meritas laudes pectora nostra canent.

Cap. 29.

Alisonum mundi nunc decantate monarcham,
Cuius in excelsa gloria tanta sedet.
Qui pelago & terris & coelis imperat altis,
Et placida gentem qui regit arte suam.

Psal. 30.

Hec canit extructas dum nuper dedicat aedes,

Et summi celebrat munera multa Dei.
 Sæpius occubui, sed te præsentè reuixi,
 Ergo tuas laudes nostra Thalia canet.

Psal. 32.

Proditus à reprobis infida mente Zipheis,
 Hec cecinit, mentis signa decora sua.
 Fidentem soli Domino pia dextra redemit,
 Hunc igitur semper ô pia turba cole.

Psal. 32.

Vndiq; diffuso cum iam peccetur in orbe,
 Est foelix cui non imputat illa Deus.
 Vna uia est Domini, pura resipiscere mente.
 Qui tenet hanc, mitem sentiet esse Deum.

Psal. 33.

Inclyta supremi celebretis facta tonantis,
 Omnia nam Verbo condidit ille suo.
 Fœlicem gentem, cuius Deus ille Iehouah est,
 Præsidio humano non uenit ulla salus.

Psal. 34.

Altifono reddit grates, quod tela Gethei
 Depulit, & fidei commoda certa docet.
 Qui cupiunt uitam fœlicem, numen adorent:
 Asserit ille bonos, destruit ille malos.

Psal. 35.

Assere quæso meam, Deus ô fortissime, causam,
 En me persequitur nunc male grata cohors.

LIBER

In fidijs ruptis, rogo, confundantur iniqui.

Ipse tibi sancto pectore gratus ero.

Psal. 36.

Vna mali causa est Domini pietate carere,

Et uitij forma blanditijsq; capi.

Vna boni causa est Domini pietate teneri,

Qui sua dat solis commoda magna pijs.

Psal. 37.

Prospere non moueat iustum fortuna malorum,

Vt cupias horum facta nefanda sequi.

Prospere breuis est illis, nec durat in æuum,

Sed quæ sanctorum est, non perit alma salus.

Psal. 38.

Peccati poenam morbos seuire cruentos

Sentio, nunc tollas crimina nostra Deus.

Deseruere omnes, uitam sed tu assere nostram,

Gaudia ne ueniant hostibus inde meis.

Psal. 39.

Non uolui quicquam de morbi dicere poena,

Impulit at se uis tristitia uerba dolor:

Friuola res hominum est: peccati pondera tolle,

O Deus, & seruum perge iuuare tuum.

Psal. 40.

Oraui Dominum, mitis mea uota recepit,

Officijs multis affuit ille mihi.

Ergo Dei seruus nunquam sua facta tacebo,

Tu tamen abiectum tollere, quaeso, uelis.

Psal. 41.

Felix est inopum quisquis miseretur alitq̄,
Nunc igitur miserum me Deus alme iuuua.
Sunt hostes multi, falsi insidiantur amici,
Eripe tu, nomen tunc celebrabo tuum.

Psal. 42.

Dauides regno pulsus petit inde reduci,
Vt solito possit sacrificare modo.
Illudunt multi, sed tu, Deus optime, nobis
Adsis, pro meritis carmina digna canam.

Psal. 43.

Exul & extorris deiecta mente precatur,
Vt iusti causam nunc Deus altus agat.
Restituas regno, laudes ut soluere possim,
Et solita rursus relligione frui.

Psal. 44.

Opprimimur miseri, qui numina uera fatemur,
Et uario affligit turba prophana modo.
At tu qui patres inuisti, deseris ecce
In te fidentes: O Deus alme iuuua.

Psal. 45.

Incluta sceptrigeri cantat connubia Regis,
Que petijt forti nupta puella uiro.
Pingitur his uiuemi Ecclesia sancta colore,
Que CHRISTO est leto tradita coniugio.

LIBER

Psal. 46.

Adiuti à Domino Coritæ splendida cantant
Carmina, queis grata mente placere uolunt.
Sic canit euenus fœlix Ecclesia leto,
Quam pius è summa protegit arce Deus.

Psal. 47.

Nuper iudeis tantum celebratus in agris,
Nunc fortis toto regnat in orbe Deus.
Psallite nunc illi, prudenti psallite mente,
Hunc etenim cuncti iam coluisse student.

Psal. 48.

Leti sancta Deo uictores carmina cantant,
Cuius & heic laudes nunc celebrare iubent.
Sic canit & leto uictrix Ecclesia corde,
Quam Deus hostili protegit usq; manu.

Psal. 49.

Nulla fides opibus, res uana est multa tenere,
Moxq; perituris fidere diuitijs.
Nec Deus has curat, tristeis sed punit auaros,
Cum sancti in uera prosperitate manent.

Psal. 50.

Iudicat heic omnes supremi rector Olympi,
Qui falsa fidunt religionem, uiros.
Respuo fucatos cultus, nec sacra requiro,
Quin potius sancto fidito corde mihi.

Psal. 51.

Turpis

Turpis adulterij lachrymosa uoce precatur
 Dauides ueniam, ne premat ira Dei.

O Domine emunda miserum, fac spiritus adsit,
 Qui renouet uitæ damna probrosa meæ.

Psal. 52.

Impie, quid nimium scelerata laude superbis?
 Impia quid seuit sic tibi lingua Doëg?

Iam tibi iudicium Domini pœnæq; parantur,
 Cum mea non unquam sit moritura salus.

Psal. 53.

Impia conqueritur teneant quod sceptræ tyranni,
 Quod non sit fidei, non pietatis honor.

Opprimitur populus, tibi quem seruire decebat,
 O Deus, ah tandem nos tua dextra iuuat.

Psal. 54.

Proditus à patria diuinus gente prophetes
 Hæc canit, inuidiæ cœpta dolosq; notans.

Præsidium nostrum Deus est, non deseret ille,
 Cum pœnis hostes, quas meruere, cadent.

Psal. 55.

Vt uidet ingratos, quos multum iuuerat ante,
 Conqueritur meritis non sua dona dari.

Terribiles pereant non sicca morte tyranni:
 At tibi fidentem protege, summe Deus.

Psal. 56.

Agnitus infœlix crudeli à gente Geibei

LIBER

Diuinam tristi mente precatur opem.
 Affligunt multi, nostros tu respice fletus,
 O Domine, & meritis laudibus ista ueham.

Psal. 57.

Vndiq; consurgunt trepidanda pericula mortis,
 Insidias uitæ quæ posuere meæ.
 At tu surge Deus disperdens cœlitus hostes,
 Vt laudes resonent carmina nostra tuas.

Psal. 58.

Iustitiæ proceres Dauid reprehendit iniquos,
 Qui turpi flectunt iura retorta dolo.
 Sed subito, & numium crudeli morte peribunt,
 Morsq; horum sanctis gaudia mille feret.

Psal. 59.

Eripe, sancte pater, quem seua pericula mergunt,
 Quem tibi fidentem perdit iniqua cohors.
 Ah pereant inopes tardanti morte tyranni,
 At tu sis uitæ portus & aura meæ.

Psal. 60.

Laudatur grata sc̄elix uictoria uoce,
 Qui Deus immanes perdidit ipse Syros.
 Et merito, quoniam tu spes es nostra salusq;
 Ergo tuam noli tollere dirus opem.

Psal. 61.

Obrutus insanis, hæc clamo, fluctibus, ad te,
 Sit tua nunc uotis auris aperta meis.

Te nunc ueracem simul ac ostende benignum:
Sic digna semper laude uehère Deus.

Psal. 62.

Sapius infidos cum iam sensisset amicos,
Hæc cecinit fidei symbola certa sua.

Quisquis es humanis noli confidere rebus,
Fide Deo nullum fallere quippe solet.

Psal. 63.

Exul & extorris Domini pia sacra reliqui,
Queis me præ cunctis semper adesse uelim.
Impia turba nocet, Domini quam destruet ensis,
Saluifica tu me protege, queso, manu.

Psal. 64.

Tristia conqueritur mendacis uulnera lingue,
Et Domini mœsta uoce requirit opem.
Ecce dabit pœnas lingue formator iniquæ,
Cum pius à Domino præmia digna feret.

Psal. 65.

Hactenus infœlix frugum nos pressit egestas,
Crimina nostra illud commeruere malum.
Nunc melior nobis Domini pia gratia fulget,
Hinc omnis poterit discere turba Deum.

Psal. 66.

Hactenus infœlix sæuo Bellona flagello
Terruit, & diro miscuit ense minas.
Afferuit tamen hinc supremi rector Olympi,

LIBER

Hic igitur merita laude canendus erit.

Psal. 67.

Sis clemens Deus alme tuis, tua lumina profer,
Et toto regnet nomen in orbe tuum.
Te cuncti agnoscant, lætentur corde sereno,
Et sumans terræ munera digna simul.

Psal. 68.

Crudeles postquam David compescuit hostes,
Hæc cecinit forti carmina digna Deo.
Assolet hic etenim propriam defendere gentem,
Dum cadit in cœptis impia turba suis.

Psal. 69.

Obrutus insanis (miserum me) fluctibus, ora
Vix possum è turpi tollere mœsta luto.
Eripe summe Deus, inimicis digna repende
Præmia, tunc laudes ex tua facta canam.

Psal. 70.

Per festinus opem, pudefiat turba prophana,
Et capiant de me gaudia digna pij.

Psal. 71.

Tu mea spes semper, supremi ô rector Olympi,
Cum fueris, nostras percipe, quaeso, preces.
Sunt hostes multi, sed tu defende precantem,
Dicetur meritis gratia multa tuis.

Psal. 72.

Incluta profundunt forti pro principe uota,

Vt regat illius fortia sceptrā Deū.

Hæc tamen & Christi depingunt regna futuri,
Qui ueniat cunctis gentibus alma salus.

Psal. 73.

Prospera conspiciens in mundo fata malorum
Sæpe pium uolui deseruisse gregem,
Sed finem aspexi miserum: cum fata piorum
Improba, suscipiant gaudia multa breui.

Psal. 74.

Sancta cohors summo queritur sua fata Tonanti,
Hostibus ut cernit sic licuisse nimis.
Eripe, sancte Deus, proprium defendito nomen,
Accipiant factis præmia digna suis.

Psal. 75.

Solatur timidos, premerent cum castra prophana,
Sancta Deo pariter reddere uota docens.
Hostibus inde canit crudelia fata cruentis,
Impia ne fidat robore turba suo.

Psal. 76.

Contigit ut foelix sanctæ uictoria genti,
Ac hostes repulit dextera prompta feros.
Hæc cantant Domino, cuius uirtute geruntur
Omnia, cui nemo se opposuisse potest.

Psal. 77.

Tristia deplorat diuinus fata prophetes,
Et quæ sit mentis cura suprema docet.

LIBER

Solatur tamen hunc sacri promissio Verbi,
Cui solet haud fallax semper adesse fides.

Psal. 78.

Reppetit elapsi clarissima temporis acta,
Ut doceat summi facta stupenda Dei.
Sic decet hæc semper uigilanti uoluere mente,
Et parient fructus sæpe reuisa suos.

Psal. 79.

Digna quidem meritis patimur tristissima fata,
Hæc tamen exaudi nunc, pater ælne, preces.
Eripito tandem tanto nos pondere pressos,
Et meritis dabimus carmina digna tuis.

Psal. 80.

O Deus, ô gentis nostræ fortissime pastor,
Aspicio populi tristia fata tui,
Restituas miseros, benefacta et pristina profer,
Non alium quàm te nos coluisse iuuat.

Psal. 81.

Ditia describit summi benefacta Tonantis,
Quæq; decet meritis reddere dona suis.
Si leges Domini sancta perceperis aure,
Non deerunt unquam prospera fata tibi.

Psal. 82.

Iniustos culpæ procures, qui fraude dolosa
Iudicij leges flectere sæpe solent.
Quodq; sit officium describit carmine docto.

Hoc seruent: pœnam ni meruisse uelint.

Psal. 83.

Vndiq; consurgunt gentes crudelibus armis,
 In nos qui uires consiliumq; parant.
 Perdere nos cupiunt: sed tu, sanctissime iudex,
 Fac uideant cœptis se ualuisse nihil.

Psal. 84.

Splendida commendat supremi templa Tonantis,
 Quæ sunt arx fortis præsidiumq; pijs.
 His tamen ostendit foelix Ecclesia quam sit,
 Quam tegit omnipotens nocte dieq; Deus.

Psal. 85.

Restituenda docet melioris tempora fati,
 Quæ rogat, ut ueniant, tempora leta, breui.
 Sic ueniet læto promissus sydere CHRISTVS,
 Et clemens secum commoda multa feret.

Psal. 86.

Da Deus in fontem quo possum uiuere uitam,
 Eripe de hostili me, Deus alme, manu.
 Tu siquidem bonus es, fortis, sanctissimus, ingens,
 Te solum gentes totaq; terra colet.

Cap. 87.

Incluta Corithæ Solymorum moenia laudant,
 Quæ clarent fama præsidioq; Dei.
 Sic habet ipsa suas foelix Ecclesia laudes,
 Quam tegit ætherea summus ab arce Deus.

L I B E R

Psal. 88.

*Sentit ut infesti metuenda pericula morbi,
Cum prope iam mortis cerneret esse minas,
Hec canit: Exaudi nos coeli maxime rector,
Ecce tuam posco nocte dieq; manum.*

Psal. 89.

*Que sint uera hominis uates solatia scribit,
Cum furit immani subdolos arte Satan,
Scilicet ut uigili meditentur fœdera corde,
Queis Deus æthereo numine iunctus adest.*

Psal. 90.

*Sapius iratum Dominum gens impia mouit,
Ut meritis caderet turba prophana malis:
Sed rogat ardenti ueniam nunc pectore Moses,
Disperdat populum ne Deus ipse suum.*

Psal. 91.

*Tutus agit uere, metuenda pericula nunquam
Hunc tangunt, omni liber & ipse malo est,
Qui summum digno ueneratur corde Tonantem,
Non alibi auxilium consiliumq; petens.*

Psal. 92.

*Quo celebranda sient Domini pia Sabbata ritu,
Heic uates certa cum ratione docet.
Incluta nempe Dei meditemur facta, sed illis
Reddatur semper gratia digna simul.*

Psal. 93.

Gloria

Gloria quanta Dei sit, quanta potentia, quanta
Maestas, quæ laus, carmina sancta docent.

Psal. 94.

Sancte Deus, ser opem, profer tua robora tandem,
Declara, qui orbem iudicet, esse Deum.

En miseros misere iudex nunc opprimit audax:
Tu tamen huic pœnas suppliciumq; dabis.

Psal. 95.

Admonet, ut Domini decantent splendida facta,
Summaq; foelici numina laude uehant.

Sic tamen ut leges seruent & iussa monentis,
Si cupiant terras incoluisse suas.

Psal. 96.

Fundite supremo præconia digna Tonanti,
Illius laudem cuncta creata canant.

Nunc etenim uenient promissi tempora CHRISTI,
Qui regnum teneat magnus in orbe suum.

Psal. 97.

Qualia sint CHRISTI describit regna futuri,
Qui ueniens quatiet numine cuncta suo.

Gaudebunt iusti, quoniam uenit, ecce, redemptor,
Qui ueniet foelix uitaq; luxq; pijs.

Psal. 98.

Commeritas olim Domino nunc fundite laudes,
Attollant uocem cuncta elementa suam.

Iustitiam læto quoniam nunc protulit orbi,

L I B E R

Et sancta clemens omnia lege reget.

Psal. 99.

Que Domini bonitas & quanta potentia psallit,
Plenus in CHRISTO quam dedit ipse suo.
Hinc monet, ut cuncti celebremus laudibus illum,
Ne meritis desit gratia digna suis.

Psal. 100.

Sæpius unanimes sacros inuisite coetus,
Cantantes meritis laudibus usq; Deum.

Psal. 101.

Officium ueri describit principis omne,
Sceptraq; quo deceat credita ferre modo,
Qualem promittit se tunc quoq; rite futurum,
Si promissa sibi regna tenere queat.

Psal. 102.

Exaudi nostras miti, precor, aure querelas,
Qui regis imperio sceptra suprema tuo.
Afflictos etenim nos summa pericula mergunt,
Que poteris solus tollere, summe parens.

Psal. 103.

Inclita describit summi benefacta parens,
Que pariter mundo contulit atq; sibi.
Incitat inde suos, ut grato pectore laudes
Astricolæ regis factaq; magna canant.

Psal. 104.

Aeternas cæli Domino nunc psallite laudes,

Omnes

Omnes illius nomen in orbe canant,
 Hic etenim coelum, terras pontumq; creauit,
 Condita prudenti dirigit atq; modo.

Psal. 105.

Laudibus ut meritis discant celebrare Tonantem,
 Illius in populum nunc benefacta canit.
 Scilicet, ut primo sanctum suscepit Abram,
 Promissos dederit utq; fidelis agros.

Psal. 106.

Cum ferret tristi Babylonia uincula collo,
 Hec cecinit summo turba misella patri,
 Iustitiam celebrans huius mirandaq; facta,
 Et letam ardenti pectore poscit opem.

Psal. 107.

Nemo sit, eterni quin laudet facta parentis,
 Hic etenim terras sydera & alta regit.
 Hic iuuat afflictos, morbos tollitq; famemq;
 Liberat hic captos, imperat ille mari.

Psal. 108.

Qui rapuit seui seuo de milite Saulis,
 Hunc canit, & digno personat ore Deum.
 Interea regni memor est, quod & ipse daturum
 Se dixit Dominus, fallere at ipse nequit.

Psal. 109.

Hostibus oppressis nostram quæso affere causam,
 O Deus, ô uitæ portus & aura mee.

LIBER

*Eripito miserum, qui se tibi credidit uni,
Et meritas pœnas gens scelerata ferat.*
Psal. 110.

*Prospera decantat uenturi tempora Christi,
Quæq; sit illius forma futura docet.*
*Sit Deus ille licet, tamen est è uirgine natus,
Quem iubet à dextra parte sedere Deus.*
Psal. 111.

*Quanta Dei bonitas, quæ sit prudentia, robur
Sit quantum, paucis pagina sacra docet.*
Psal. 112.

*Prosperitas hominis quæ nam sit uera, beatus
Quis sit, quæ iustis præmia danda, canit.*
Psal. 113.

*Maxima cœlestis trepidanda potentia patris
Laudatur nutu qui regit astra suo.*
*Qui licet in coelis habitet, tamen infima terræ
Inuisens, humilem non perijisse finit.*
Psal. 114.

*Magna Dei cantat diuus miracula uates,
Queis populum è Pharia sustulit ille manu.*
Psal. 115.

*Cum tanta excellat supremi rector olympi
Virtute, hunc omnes nos coluisse decet.*
*Cur etenim libeat simulachris fidere mutis,
Quæ pariter uita cum ratione carent?*

Psal.

Psal. 116.

Insidias falsa posuerunt mente Ziphei,
 Proditum & eripuit dextra parata Dei.
 Nunc igitur dignis commendat laudibus illum,
 Qui fuerat uitæ spes modo sola suæ.

Psal. 117.

Engentes cunctæ summum celebrate Tonantem.
 Hic solus uerax, solus & ille bonus.

Psal. 118.

Cum Dauid regni cepisset fortia sceptrâ,
 Et populus regem hunc diceret esse suum.
 Hæc cecinit, mentis certissima symbola gratæ,
 Extollens fortis tot benefacta Dei.

Psal. 119.

Quæ sint ætherei non friuola præmia Verbi,
 Quid profit semper hoc coluisse, docet.
 Deniq; quis possit Verbi mysteria sacri
 Discere, quis mentis debeat esse status.

Psal. 120.

Impia mordacis tentantur uulnera linguæ,
 A quibus insontem protege quæso, Deus.

Psal. 121.

Vndiq; cum miserum metuenda pericula tentent,
 Nec sit qui cupidum surripuisse queat,
 Ad summum cœli rectorem lumina tollo,
 Non etenim seruum deseret ille suum.

LIBER

Psal. 122.

Hortatur populum sacram quo corde benigno
Academ, non duri, uisere sepe uelint.

Psal. 123.

Cum seua Ammonidum semiret praelia, cumq;
Immanes struerent bella cruenta Syri,
Hec cecinit Domino, qui spes est una salutis,
Solut hic e' damnis surripuisse potest.

Psal. 124.

Ni Deus altisonans magni mens maxima mundi
Affl. ctis blanda mente tulisset opem.
Actum erat, & uiuos crudeli dente uorassent,
Sed Deus a seuo liberat hoste pios.

Psal. 125.

Permanet immotus Domino qui fidere nouit,
Nam Deus auxilium praesidiumq; pio est.
Non tamen hanc sortem poterunt tenuisse prophani,
Sed meritas poenas impius omnis habet.

Psal. 126.

Quamuis multa premant ludibria sortis iniquae,
Et ueniant geni multa pericla pie,
Mox tamen hora uenit, Dominus qua respicit illam,
Et tunc pro lachrymis gaudia leta feret.

Psal. 127.

Quid inuat infaustos toties subiisse labores?
Saepeus & fessam sollicitare manum?

Nam nisi nos Dominus mihi respexerit ore,
Iam perit in cassum cura laborq; tuus.

Psal. 128.

O foelix nimium perq; omnia fata beatus,
Qui Domini leges iussa q; sancta colit,
Non etenim casus fortunæ cernet iniquæ,
Latus & cuentus posteritatis erit.

Psal. 129.

Sæpius insontes nos hostis pressit iniquus,
Dum uoluit telis perdere & arte pios.
Sed frustra: quoniam Dominus nos liberat omni
Danino, dum pœnas gens scelerata subit.

Psal. 130.

Mersus in atroci per seua pericla profundo,
Ad Dominum uoui corde dolente preces.
Et merito: quem etenim non huius dextra iuuaret,
Qui tollit mihi crimina nostra manus?

Psal. 131.

Non fuit in nostro uentosa superbia corde,
Sed pressam, ac uere cor puerile fuit.
Talis erit, quisquis Domino confidere soli
Vult, & non de se sentiet alta nimis.

Psal. 132.

Templa uouet Domino, populum cum pestis iniqua
Attereret sceleris, feruida pœna, mali.
Hec tamen agnoscit foelix Ecclesia, cuius

LIBER

Gloriam & euentus præsidiumq; canit,

Psal. 133.

Prospera succedat quanto concordia fructu,
Præmia quæ pacis, carmina sancta docent.

Psal. 134.

Tollite diuinas deuoto pectore uoces,
Laudibus æternis & celebrate Deum.

Psal. 135.

Laudibus altisonum dignis celebrate parentem,

Qui fecit pontum, sydera & arua simul.

Est etenim fortis, iustus, sapiensq; benignusq;
Et populo lætam ferre paratus opem.

Psal. 136.

Pfallite supremo nunc carmina digna Tonanti,
Quem Dominum agnoscunt cuncta creata suum.

Hic populum electum Pharijs eduxit ab aruis,
Hostibus & uictis tecta petita dedit.

Psal. 137.

Vincula captiui desilent Babylonia tristes,
Funditur æthereo mœsta querela patri.

Illæ docent homines deceat quid, quando cruentus
In miseros hostis uim tenuisse solet.

Psal. 138.

Hæc meritos Domino memori fert pectore grates,
Sæpius afflicto qui tulit almus opem.

Psal. 139.

Te, Deus, absconsos qui nosti in pectore sensus,
 Cui nihil ignotum nilq; latere potest,
 Te ueneror semper, sed toto corde prophanos
 Odi, tu insontem me simul esse uides.

Psal. 140.

Eripe quaeso, pater stellantis rector Olympi,
 Ne struat insidias subdola lingua mihi,
 Vndiq; proh miserum, uiolentis artibus instant,
 Fac subeant propria damna parata manu.

Psal. 141.

Adsis, summe Deus, nostram defendito mentem,
 Et freno linguam retrahere, quaeso, meam.
 Ne mala deceptus faciam, ne turpia dicam.
 Hostibus ah tandem sit sua poena meis.

Psal. 142.

Vndiq; cum mortis trepidanda pericula uexent,
 Ac instent capiti damna dolosa meo,
 Ad Dominum solum fundo mœstissima uota,
 O pater, ah tandem me eripuisse uelis.

Psal. 143.

Immeritum uexat coeptis crudelibus hostis,
 O Deus, en seruum respice, quaeso, tuum.
 Fac, ne fors animus quicquam delinquat inique,
 Concidat & meritis gens scelerata malis.

Psal. 144.

Impia cum reprobis cessassent praelia Saulis,

LIBER

Cumq; Pal sine gens superata foret,
Hec canit altisono resonancia uerba parenti,
Que sine huic mentis symbola grata pie.

Psal. 145.

Te Deus omnipotens celebrabo carmine semper,
Atq; tuas laudes & benefacta canam.
Tu quoniam solus coelum terrasq; creasti,
Et nunc ~~so~~ nunc dirigis illa tuo.

Psal. 146.

Principibus noli securo fidere corde,
Mox etenim illorum spes perit atq; salus.
In Dominum potius tuta confidito mente,
Hic etenim oppressos dirigit atq; iuuat.

Psal. 147.

Sint licet in miseros ueniens in multa pericla,
Sit tamen in forti mens bene firma Deo.
Hic etenim captos peregrina e' gente reducet,
Et patrie reddet moenia grata pijs.

Psal. 148.

Omnia supremum celebrent elementa Tonantem,
Illius & laudes concinat omnis homo.
Ille potest etenim cornu prestare salutis,
Ille dat afflictis, quam petiere, manum.

Psal. 149.

Qui populum asseruit pressum crudelibus armis,
Hic mihi promerita laude canendus erit.

Carmina

Carmina sic etiam CHRISTVS se digna meretur,
Cuius sub pedibus gens inimica iacet.

Psal. 150.

Splendida cantantur Domini præconia fortis,
Qui solus fortis, strenuus atq; potens.

ECCLESIASTES.

In Cap. 1.

Magna fuit semper doctorum quæstio: summi
Qui nam sit miseris fons & origo Boni.
SCIRE bonum non est, licet omnia noueris: illud
Heic Solomon multa cum ratione probat.

Cap. 2.

Delitias multi quærunt: sed nulla uoluptas
Integra, nulla Boni nomen habere potest.
Nec labor infælix turba à sapiente probatur,
Cum mentem cruciet cura dolorq; grauem.

Cap. 3.

Quæcunq; orbis habet, fieri certo ordine debent,
Nam Dominus cunctis tempora certa dedit.
Desipiunt, quotquot animas occumbere credunt,
Vt luxum possint delitiasq; sequi.

Cap. 4.

Primatus misere multos affligit & angit,
Sunt rixæ, lites, inuidiæq; malum.

ECCLESIASTES.

*Cedit amor longe, felix Sapientia cedit,
Ergo bonum non est, sceptrā tenere manu.*

Cap. 5.

*Sit sermo purus tibi, non sint irrita uota,
Ac animo uigili crimina tetra fuge.
Diuitijs nunquam non affliguntur auari,
Ergo bonum summum nullus auarus habet.*

Cap. 6.

*Hei quantus dolor est, præsenteis cernere nummos,
Attamen & proprijs non bene posse frui?
Quid, queso, infœlix uenturis prospicis annis?
Omnia, num nescis, qui regat, esse Deum?*

Cap. 7.

*Fac cures famam & mortem: conuiuia uites,
Et semper magni uerba monem is habe.
Atq; iram fugito, letos Sapiemia fructus
Afferet: omnigeni foemina causa mali est.*

Cap. 8.

*Laudatur celebris docta Sapiencia uoce.
Et quæ principibus uita tenenda fiet.
Iudicium Domini, non ulli carpere fas est,
Nemo etenim illius cernere facta potest.*

Cap. 9.

*Iudicium Domini quia nescit turba prophana,
In scelus & uitium perniciemq; ruit.
Sed qui cuncta regit Deus est. Sapiencia multum*

Proderit

Proderit, à reprobis spernitur illa tamen.

Cap. 10.

Quis sapiens est? quis stultus? Tentatio nobis

Quo nam sit ritu & corde ferenda, docet.

Ordo peruersus, mala lingua & mente Senatus

Inspida, populus sæpe nocere solent.

Cap. 11.

Munificus gaza de diuite profer egeno,

Et meritis ueniet gratia digna tuis.

Non mora sit, moneo, quin mox resipiscere pergas.

Incertum est etenim quæ ferat hora necem.

Cap. 12.

Affectus reprimas, & recte uiuito semper,

A pueris tua sit cura timere Deum.

Nulla salus cum mors pulsat tristisq; senectus.

Tunc corpus terram, spiritus alta petit.

ARGUMENTA IN
EXCELLENTIS. CARMEN
SOLOMONIS.

In Cap. 1.

Sponsa uocans Sponsum cupit ut secum oscula iungat:

Non cures, quod sim corpore fusca nigro.

Quæsitum reperit diuino corde maritum.

Alternas laudes & pia facta canunt.

CANTICVM CANT.

Cap. 2.

Theſaurus tibi ſum. Sponſus mea ſumma uoluptas:
Hic ſua propoſuit myſtica dona mihi.
Deſinite ô falſi doctores fallere ſponſam.
Nunc uerni in CHRISTO temporis hora uenit.
Sponſa placet Domino petræ quia nixa cauernis.
Doctores uanos, CHRISTE ſupreme, fuga.

Cap. 3.

O quantis curis quantisq; laboribus illum
Quæſiui, cuius me rapit almus amor?
Nunc tamen inuentum uigilanti corde tenebo.
Hæc fidei fructus myſtica uerba docent.

Cap. 4.

Pulchra ſue pingit dilectæ corpora Sponſæ,
His, quæ ſim fidei munera ſancta, docet.
Inde ſuum prompto teſtatur corde fauorem.
Quo ſibi deuinctos CHRISTVS amare ſolet.

Cap. 5.

CHRISTVS amat facili ſanctorum pectore fructus:
Sed deuicta graui Sponſa ſopore iacet.
Quæ dum cunctatur, diuini pneumatis aura
Exilit, at Sponſum non uidet illa ſuum.
Hunc quærens digno depingit Sponſa colore,
Dum CHRISTI dotes officiumq; canit.

Cap. 6.

Grata mei ſubiit cordis penetralia Sponſus.

Hic

Hic pariter quanto flagret amore docet.
 Describitq; suæ præstantia munera Sponsæ,
 Quæ tamen altisoni gratia sola dedit.
 Scilicet ut, summis licet hæc uexata periclis,
 Præsidio Sponsi uincere cuncta queat.

Cap. 7.

Denuo depingit dilectæ corpora Sponsæ,
 Diligat & quanto hanc fortis amore Deus.
 Hæc etiam totam se Sponso dedicat uni,
 Promittens fidei munera digna suæ.

Cap. 8.

Sponsa suum scælix castum testatur amorem,
 Cuius & est captus sponsus amore pari.
 Non amor hic cedit, sint multa pericula quæ uiuis:
 Omnia nam uincens CHRISTVS in alta uolat.

ARGUMENTA IN

LIBROS ECCLESIASTICOS

quos alio nomine Apocryphos uocant.

LIB. SAPIENTIAE.

Cap. 1.

Incluta sit uobis, proceres, Sapientia cordi,
 Quæ se querentes sponte iuuare solet.
 At fucum damnat, prodit mendacia, fraudes,
 Et cadit à propria gens scelerata manu.

LIBER

Cap. 2.

Perlege quæ prauæ nam sit meditatio mentis,
Gaudia quæ carnis deliciasq; cupit.
Insidias iusto ponunt, ne corrigat illos.
Demonis inuidia mors truculenta furit.

Cap. 3.

Vexetur quamuis nonnullo tempore iustus,
Non tamen illius est peritura salus.
Sed pereunt tristi fato, qui iussa Tonantis
Spernum, atq; horum dira propago perit.

Cap. 4.

Fœlix, si qua piæ Virtutis pignora gignit,
Cuius non unquam dona perire solent.
Et, quæ contingunt iustis, sunt dulcia fata,
Obueniunt autem fata cruenta malis.

Cap. 5.

Cum totus stabit Domino sub iudice mundus,
Damnabunt culpæ conscia corda malos.
Perpetuum uiuent iusti, quæis munera magna
Dat Deus, et mentis fortia tela piæ.

Cap. 6.

Querite iustitiam terræ qui sceptra tenetis,
Inquiret rigide crimina uestra Deus.
Querite, quæ summi sapientia uera Tonantis.
Cultores nunquam deserit illa suos.

Cap. 7.

Omnibus

Omnibus est eadem nascendi lexq; modusq;
 Omnibus & simili limite uita perit.
 Fœlices autem, Domini sapientia quotquot
 Cingit, in hac etenim commoda cuncta latent.

Cap. 8.

Queratur primis Domini sapientia ab annis,
 Omnia nam sub se, quæ bona certa, tenet.
 Diuitas parit hæc, dignos hæc gignit honores,
 Hæc tibi sed sancta mente rogata uenit.

Cap. 9.

O Deus omnipotens qui Verbo cuncta creasti,
 Doctrinæ mittas dogmata sancta tuæ.
 Possibile haud etenim est hominem tibi posse placere,
 Hunc nisi cœlestis spiritus usq; trahat.

Cap. 10.

Seruauit primum fœlix sapientia patrem,
 Illa Noah seruat, hæc quoq; seruat Abram.
 Seruauit Lothum, fortem seruauit Iacob,
 Eripuit Phario corpora sancta iugo.

Cap. 11.

Deserto errantes Domini sapientia iuuat.
 Perdomuitq; famem, perdomuitq; sitim.
 Fecit & ut iuste sentirent uerbera pœnæ,
 Cum perit in pœnis impia turba suis.

Cap. 12.

Longanimis Deus est, qui uult resipiscere cunctos,

LIBER

Et leuibus punit corda nefanda malis.
Sed, qui longanimis contemnunt numinis iram,
Iratum cernent se meruisse Deum.

Cap. 13.

O nimum uani, quotquot pia numina cœli
Ignorant, fictum qui quoq; numen habent.
Plus tamen his uani, quotquot simulachra uerentur,
Quiq; animo stulto putrida ligna colunt.

Cap. 14.

Stultitia infœlix fuerit sub imagine falsa
Orauisse Deum: punit & hosce Deus.
Author imaginibus quis nam sit, crimina quanta
Hinc ueniant, multis differit inde modis.

Cap. 15.

In Dominum sperant sancti, nec imagine falsa
Fallunt, nam nunquam fallit & hosce Deus.
At miseri, quotquot fingunt simulachra coluntq;
Viribus hæc cum sint inferiora suis.

Cap. 16.

Omnes iniustos, Dominum nec rite colentes
Affligit uarijs dextra suprema modis.
Adiuuat hæc sanctos, defendit, ducit alitq;
Protegit & uarijs per sua signa modis.

Cap. 17.

Aegyptum tristes quondam texere tenebræ,
Terruit & gelidus pectora cæca timor.

Impietas

*Impietas semper sic casso lumine uiuit,
Terrores uanos impia turba timet.*

Cap. 18.

*Occumbunt primi charissima pignora partus,
Dum festum celebrat turba sacrata suum.
Cumq; Deus populum in deserto perderet olim,
Auxilio Mosis est reparata salus.*

Cap. 19.

*Impia gens semper praefracto pectore pergit,
Sic etiam in meritos pergit et ira Dei.
Asserit ille suos, nunquam dimisit inultos
Qui Verbi spernunt iussa colenda sui.*

ECCLESIASTICVS.

Cap. 1.

A Solo caeli Domino sapientia manat.
Hanc dabit, illius si pia iussa colas.
Hic etenim solus sapiens, summusq; bonusq;
Praecipua est uirtus, pertinuisse Deum.

Cap. 2.

*Doctrinam querens patienti pectore pergas.
Ex animo, caueas, ne cadat alma fides.
Nam pereunt, quotquot Domino considerare nolunt:
Sed sua dona uidet relligionis opus.*

Cap. 3

ECCLESIASTICVS.

*Prima sit augustos reuereri cura parentes,
Hoc faciens uitæ commoda multa feret.
Sis mitis, quæ sint Domini mysteria noli
Querere, sis clemens, corda superba cadant.*

Cap. 4.

*Semper cura fiet tristi succurrere egeno,
Sic doctrina Dei præmia læta dabit.
Discere non pudeat Verum, fuge pectoris iram.
Et studium tristis cedat auaritiæ.*

Cap. 5.

*Viribus atq; opibus noli considerare magnis,
Longanimis caueas spernere fata Dei.
Sis animo constans, linguam moderare loquacem.
Nemini & insidias lingua nociua struat.*

Cap. 6.

*Inclita amicitie scribit præcepta colendæ,
Et quo cognoscas pectora falsa modo.
Semper & à primis annis sapientia cordi
Sit tibi: prudentum percipe uerba libens.*

Cap. 7.

*Crimina fac fugias, dominatum querere noli:
Nullum contemnas: sæpe rogato Deum.
Et mendax non sis, commercia sancta sequaris.
Coniugis & famuli sit pia cura tui.
Instituas natos: Dominum colito atq; parentes,
Omnibus expositus munificusq; fies.*

Cap.

Cap. 8.

Iurgia, probra caue (moneo,) tum sponsor haberi

Noli: sit proprio dignus honore senex.

Audaces fugito, stultos iræq; paratos:

Quæq; latent tecto pectore nemo sciat.

Cap. 9.

Coniugij leges, scortorum incommoda narrat,

Et quæ nam ueteris lex sit amicitie.

Diuitias prauas fugito & consortia praua:

Sit quoq; sermonis maxima cura tui.

Cap. 10.

Principis officium certa ratione recenset,

Deuouet altitonans corda superba Deus.

Relligio cunctos seruat, sufferto labores:

Fac animæ propriæ sit quoq; cura tibi.

Cap. 11.

Lauda prudentes, uentosa superbia cedat,

Sit sermo cautus, cedat auaritia.

Omnia proueniunt, Domino sic illa regente:

Cui soli pura fidere mente decet.

Cap. 12.

Cui benefacta seras, cui non, curare memento,

Premia sunt sanctis, premia nulla malis.

Res aduersa probat sinceri cordis amicos:

Et quoq; sic hostes indicat illa tuos.

Cap. 13.

ECCLESIASTICVS.

Imparibus (moneo) noli te iungere amicis,
Illorum quoniam fœdera saepe nocent.
Fortunam Vulgus sequitur, sic semper ubiq;
Laudatur diues, pauper ubiq; iacet.

Cap. 14.

Fœlicem, si quis Domino confidat, in amplis
Diuitijs gaudens semper auarus eget.
Stat sua cuiq; dies, partis ergo utere rebus,
Et summi studeas discere iura Dei.

Cap. 15.

Eximios fœlix profert sapientia fructus,
Quos malus insana percipere aure nequit.
Authorem sceleris Dominum ne dixeris esse,
Criminibus cum non gaudeat ille tuis.

Cap. 16.

Impia multiplici crescens tibi scœnore proles
Damno est, hanc etenim deijcit ipse Deus,
Cuius in immensum diuina extensa uoluntas
Omnia prudenti cum ratione facit.

Cap. 17.

E terra Dominus mortalia corpora sumpsit,
Et docuit mentis dogmata sancta sua.
Gentibus è cunctis Izraël diligit, ergo
Laudibus hunc dignis concinuisse decet.

Cap. 18.

Nullus facta Dei poterit comprehendere sensus,

Qui

Qui solus iustus, cunctaq; solus habet.
 Et brevis est uitæ quia terminus, ille benignum
 Se præbet, sancte quem coluisse decet.

Cap. 19.

Fac animo excedat longe damnosa uoluptas,
 Et linguæ frenum fac moderere tuæ.
 Religio Domini uera est sapientia, mores
 Humani ingenij symbola certa ferunt.

Cap. 20.

Corripe peccantem, non nutri pectoris iram:
 Cumq; decet loquitor, cum decet ipse tace.
 Cedat auaritiæ studium, fuge munera, fraudes.
 Pectoris instructi non tege uerba simul.

Cap. 21.

Peccatum fugito, cuius certissima poena est.
 Semper enim à Domino gens scelerata perit.
 Differat à stulto quo nam discrimine prudens,
 Quæ sint amborum præmia digna, docet.

Cap. 22.

Res foeda est hominis languens ignauia pigri,
 Inficiunt clarum pignora praua genus.
 Stultum corripiens frustra sudabis, amicos
 Syncera semper fac uenerere fide.

Cap. 23.

O Deus ipse mihi linguam moderare loquacem,
 Affectusq; animi reprime, quæso, mei.

ECCLESIASTICVS.

Iuranti quæ nam à Domino sit pœna parata,
Turpis adulterij suppliciumq; docet.

Cap. 24.

Quanta sit æterni præstans sapientia patris,
Innumeris signis pagina sacra probat.

Hec fuit à prima sic condita origine mundi.

Hac regit & complet condita quæq; Deus.

Cap. 25.

Quæ sint pulchra docet, quæ sint inhonesta, beati
Qui nam sint uere differit inde simul.

Multa nocent homini, sed cunctis foemina peior,

Quæ proprio non uult rite subesse uiro.

Cap. 26.

Maxima dos animi est uxorem habuisse pudicam,
Improba sed coniux maxima pœna Dei est.

Scorta caue (moneo) quoniam nil turpius illis,

Vxoris castæ quin tibi crescat amor.

Cap. 27.

Tristis auaritiæ studium mala maximâ gignit,
Religio & ratio pectora tecta probant.

Iustitiam serua, lingua sis cautus oportet,

Et fidei caueas fallere iura datæ.

Cap. 28.

Vindictæ cupidus Domini quoq; iura subibit,

Discordes ergo & iurgia dira fuge.

Lingua duplex odio est, quoniam nil turpius illa.

Hæc

Hæc etiam multis damna nociua dedit.

Cap. 29.

*Succurras inopi, fratri quoq; mutua crede,
 Quæ tibi cunctisoni dextera larga dedit.
 Rite fidem serua: frugalis munia uitæ
 Suscipito, ne sis indigus ipse tuis.*

Cap. 30.

*Corrige dum poteris, dulces, tua pignora, natos,
 Ne fors tristitiæ sint tibi causa grauis.
 Nil melius unquam fuerit mihi corpore sano.
 Mærores animi tristitiamq; fuge.*

Cap. 31.

*Diuitias quotquot cupiunt, sunt pectora curis
 Obruti, & insana non satiantur ope.
 Sobrietas laudi est, semper miserere petentis.
 Nec placeat pleni pectoris ebrietas.*

Cap. 32.

*Si fueris iudex, miti sis corde memento.
 Dicit, quæ possint dicta decere senem.
 Commendat iuuenes formosi cura pudoris,
 Consilium prudens, Religionis amor.*

Cap. 33.

*Religione probus non ulla pericla timebit.
 Et semper iustis cura placere fiet.
 Distribuit uarijs Dominus sua munera formis.
 Sis liber, serui sit tibi cura tui.*

ECCLESIASTICVS.

Cap. 34.

Fallitur iniusti spes friuola: somnia fallunt,
Sed suffulta Deo spes perijisse nequit.
Non gaudet sacris supremi rector Olympi,
Cui pia cultorum uita placere solet.

Cap. 35.

Sacrificat uere, Domini qui dogmata seruat.
Hec studeas forti munera ferre Deo.
Vindicat oppressos afflictæ uoce gementes
Omnipotens, misere turba prophana perit.

Cap. 36.

Affere de manibus nos, maxime Rector, iniquis,
Et populi, quæso, sis memor ipse tui.
Prudens coniugij uenerandi uincla subito.
Possidet omne bonum, cui pia nupta domi est.

Cap. 37.

Quæ sit amicitie ratio, quis uerus amicus,
Consilium cuius quærerere tuto queas.
Consule prudentes & qui sint pectore iusto.
Sobrietas uitam continuare solet.

Cap. 38.

Dignus honor medicis tribuatur, maximus author
Illorum Deus est, quem tamen usq; roga.
Defunctos plora, luctu desistito tandem.
Prudentem faciunt ocia digna uirum.

Cap. 39.

Qui

Qui uoluit Domini non tardo pectore leges,
 Prudentis uere nomen habere potest.
 Collaudate Deum, qui commoda cuncta creauit,
 Nam proprij nobis nos sumus ansa mali.

Cap. 40.

Fortune uario quassatur pondere uita,
 Sed misere nimium gens scelerata perit.
 Permanet æternum fidei Veriq; potestas,
 Relligionis amor, iustitiæq; modus.

Cap. 41.

Est horrenda malis summi lux ultima fati,
 Oblectant iustos fata suprema uiros.
 Fac famam serues, casti sit cura pudoris.
 Qua causa subeat iustus in ora pudor.

Cap. 42.

Que cause uanum possint arcere pudorem.
 Quanta etiam in natis cura locanda fiet.
 Ecce mina sepe nocet. Domini laus maxima summi,
 Cuius in æternum regna decusq; manent.

Cap. 43.

Quanta sit æterni narrat Sapientia patris,
 Qui fecit Solem sydereasq; domus.
 Condidit hic nubes pelagus camposq; patentes.
 Ergo huius laudes nos celebrare decet.

Cap. 44.

Laudantur primi resonanti carmine patres,

ECCLESIASTICVS.

Quorum non unquam sit moriturus honor.

Raptus Enoch, placuit Domino Noah, nobilis Abram.

Isacides genuit pignora clara sibi.

Cap. 45.

Describit Mosem sanctiq; insignia fratris,

Cui Dominus templi munus habere dedit.

Occubuit rupta Coreh tellure rebellis.

Pro meritis Phinees præmia digna tulit.

Cap. 46.

Victoris cantat Iosua præstantia facta,

Et fidi socij fortia gesta Chaleb.

Et quo nam fuerit celebris sub iudice terra.

Quam sancta Samuel rexerit hosce fide.

Cap. 47.

Clarus erat Nathan, Davidis gloria summa est,

Afferuit summi qui pia sacra Dei.

Fœmineo sapiens Solomon deceptus amore

Tristia uenturis regna reliquit iners.

Cap. 48.

Insigni Helias celebratur carmine uates,

Huic par ô fortis laus Helisæe tibi est.

Contulit Ezechia bona plurima rector Olympi,

Dum cadit angelico cæsus ab ense Syrus.

Cap. 49.

Inclita diuini narramur facta Iosia,

Qui populo legem restituitq; sacra.

Dispercunt

Dispercunt alij, Domini dum iussa relinquunt,
Restituit fortis quos pia dextra Dei.

Cap. 50.

Onidem celebrat condigna laude Simonem,
Reddidit hic patriæ splendida sacra suæ,
Et sibi commissæ defendit moenia gentis.
Huic similes multos nunc superesse uelim.

Cap. 51.

Altisono grates ueneranda uoce rependit,
Qui docuit Verbi dogmata sancta sui.
Qui sepe eripuit premerent cum multa pericla.
Admonet hinc omnes, ut sua scripta legant.

T O B I A S.

Cap. 1.

Tobia genus & pietatem factaq; narrat,
Qui studuit summo complacuisse Deo.
Expulsus Nincue, chari per uota nepotis
In propriam redijt uir pius inde domum.

Cap. 2.

Sepelit extinctos conuiuia lauta relinquens
Tobias, patriæ gentis amore pius.
Irrident alij, cæco cum lumine captus,
Vxoris sentit tristia probra suæ.

Cap. 3.

T O B I A S.

Inuocat altisoni Tobias numen Olympi,
 Ut seruum è terris liberet ille suum.
 Huius opem pariter contrito pectore Sara
 Orat, pro sponsis tristia corda gerens.

Cap. 4.

Proxima Tobias credens sibi tempora mortis,
 Cum nato confert plurima uerba suo.
 Admonet ut summo possit seruire Tonanti.
 Depositi argenti tum quoq; signa docet.

Cap. 5.

Inquirens comitem Tobiae filius, ecce,
 Inuenit angelicam pectore letus opem.
 Discedunt ambo, lachrymas tristissima mater
 Fundit, solatur tristia corda parens.

Cap. 6.

Immanis trahitur uiridanti è gurgite piscis,
 Illius & fructum cum comes ipse docet.
 Dulcia promittens castæ connubia Saræ,
 Coniugij quæ sint debita iura monet.

Cap. 7.

Cognati ueniunt tandem Raguelis in ædes.
 Cognatum letus suscipit ille suum.
 Iungitur & firmo Tobiae fœdere Sara,
 Sæpe ante infaustis nupta locata uiris.

Cap. 8.

Ingressus thalamos non spurca mente pudicos

Tobias,

Tobias, comitis iussa uerenda facit.
 Incolumes seruat diuina potentia utrosq;
 Gaudet & ipse socer, gaudet & ipsa socrus.

Cap. 9.

Angelus in Ragam Gabaeli tendit ad ædes,
 Argentum repetens quod pater ante dedit.
 Inde simul redeunt, Tobias suscipit illum.
 Et noua non solito pondere sponsa tumet.

Cap. 10.

Dum tardans reditus Tobias tempora differt,
 Mater ut amissum deslet & ipse pater.
 A socero chara cum coniuge missus ad altam
 Tobias Nineuen cœpit inire uiam.

Cap. 11.

Expectatus adest elapso tempore natus,
 Gaudia cum lachrymis miscet uterq; parens.
 Amissum recipit contacti luminis usum.
 Et letus charam suscipit inde nurum.

Cap. 12.

Instituunt comiti mercedem reddere iusto,
 Sumere non quicquam cum tamen ille uelit.
 Hortatur sancte, quis sit simul inde fatetur.
 Hi celebrant summum pectore & ore Deum.

Cap. 13.

Ardenti celebrat supremi numen Olympi
 Pectore Tobias tot benefacta canens.

T O B I A S.

Hortaturq; alios similes confingere laudes,
Et quæ sint Solymis fata futura monet.

Cap. 14.

Tristia turrîtæ Tobias fata recenset
Heic Nineues, mortis tempus adesse uidens.
Filius hoc functo soceri mox reppetit ædes,
Foelices uitæ uiuit ibiq; dies.

PROPH. BARUCH.

Cap. 1.

PRælegit abductis conscripta uolumina Baruch,
In Solymos mittunt æsq; librumq; simul.
Pro Rege Assyrio, pro se quoq; multa rogantes,
Agnoscutq; Deo crimina facta patri.

Cap. 2.

Quos nemo potuit meliori adducere uitæ,
Olim commerito sustulit ense Deus.
Verâq; firmavit ueterum præfagia Vatum,
Nos tamen ô tandem respice, sancte Deus.

Cap. 3.

Afflicta coeli Dominum nunc mente precantur,
Vt populum uelit hic asseruisse suum.
Ast opus heic fuerit pura resipiscere mente,
Doctrinâq; sequi dogmata sancta Dei.

Cap. 4.

Criminis

*Criminis hic meminit propter quod pœna Tonantis
Sœuijt, ut sancto numina corde colant.*

*Horrida sensisti, dolor at discedat inanis
Fata cito uenient prosperiora tibi.*

Cap. 5.

*Sumito iucundos letanti pectore uultus,
Indue letitiam letitiæq; decus.*

*Sublimes redeunt, quos sœuus depulit hostis,
Famaq; uirtutis iam duplicata tibi est.*

Cap. 6.

*Admonet abductos Ieremie litera Vatis,
Assyrios metuat ne pia turba Deos.*

*Vanaq; depingit proprio simulachra colore.
Nil iniuisse queunt, nil nocuisse queunt.*

HIST. SVSANNÆ.

Illicito castum Susannæ pectus amore
Tentatur, thalami seruat at illa fidem.
Insons damnatur, Daniel sed liberat illam.
Et cadit in molles pœna cruenta senes.

HISTORIA BELIS.

Belides pereunt infami morte, iubente
Rege, quod effictos composuere dolos.

I V D I T H.

Disilit inde Draco, Danieli seu a Leonum
 Vis parcat, fortis quem cibat ipse Deus.

LIBER IVDITH.

Cap. 1.

Magnanimi scribit Arphaxat fortia scepra, &
 Quam fuerint urbis moenia clara sue.
 Hunc Nabuchednezer uincit crudelibus armis.
 Quaeq; prius fuerat gloria tanta, iacet.

Cap. 2.

Conuocat Assyrius crudeli mente Senatum,
 Gentibus & cunctis bella mouere parat.
 Deligiturq; ferox Holopherne, bella feroci
 Qui mouet immutis sanguinolenta manu.

Cap. 3.

Regna tibi dedunt Holopherne plurima reges,
 Quos gelidus uetuit sumere tela metus.
 Tu tamen immanis uirideis grassaris in agros.
 Nec tibi subiectis parcere, saue, soles.

Cap. 4.

Tristis Iudaeas peruenit rumor in urbeis,
 Et capit attonitus pectora quassa timor.
 Attamen arma parant, imponunt montibus altis
 Praesidia, & Dominum nocte dieq; rogant.

Cap. 5.

Assyrius

Assyrius diro furibundus pectore seuit,
 Fortia quod fortis hostis in arma ruat.
Huic Achior gentis natales narrat & omne
 Auxilium, omnipotens quod ferat hisce Deus.

Cap. 6.

Perstrepat indignans Holophernes, dira minatur,
 Atq; Achior duras percipit aure minas.
Ducitur hic tandem, iudeis traditur, illis
 Omnia denarrat, dant pia uota Deo.

Cap. 7.

Cingitur hostili montana Betulia uallo.
 Arida surreptis turba laborat aquis.
Ad Dominum clamant, hosti iam cedere tentant.
 Ozias miseros per sua uerba leuat.

Cap. 8.

Magnanimis procerum reprehendit crimina Iudith,
 Et ueterum fatis pectora mœsta mouet.
Et monet ut precibus pergant insistere sanctis.
 Consilium mentis prodit & inde suæ.

Cap. 9.

O pater, ô nostræ semper fiducia gentis,
 Respice quis fundo, Iudith amara, preces.
Opprimimur miseri, iam nunc ferus ingruit hostis,
 Fœminea, queso, sic cadat ille manu.

Cap. 10.

Egreditur patria seruatrix Iudith ab urbe,

I V D I T H.

*Assyria capitur mox tamen illa manu.
Mirantur uultus, Holopherni adducere captam
Contendunt, formam turba prophana stupet.*

Cap. 11.

*Aduentus causas Holophernes querit ab illa,
Quas propter patriam liquerit illa suam.
Plurima cui narrat simulato pectore Iudith:
Sed stupidum oblectant talia uerba ducem.*

Cap. 12.

*Assyrij in castris multo cumulatatur honore
Iudith, & egressu libera saepe rogat.
Splendida & Assyrio cum principe sercula sumit.
Sed nimio uictus concidit ille mero.*

Cap. 13.

*Fœmineo uehemens Holophernes concidit ictu,
Sic Deus exiguis perdere magna solet.
Et caput en patriam spe leta fertur in urbem,
Letantur, laudes accipit illa suas.*

Cap. 14.

*Egreditur fortis ceu dura in prælia miles,
Assyrios dubius corripit inde timor.
Principis inueniunt mancum miserumq; cadauer.
Flebilis exteret fortia castra dolor.*

Cap. 15.

*Diffugiunt hostes & inania castra relinquunt,
Iudæaq; cadunt nullia multa manu.*

Castraq;

*Castraq; diripiunt, Domino pia uota rependunt,
Et merita Iudith laude decora canit.*

Cap. 16.

*Altisonum digno decantat carmine Iudith,
Quod populum prompta iuuerit ille manu.
Inde reuersa domum castoq; insignis honore
Absoluit uita tempora longa suæ.*

LIBER ESDRAE III.

Cap. 1.

D*uinum celebrat generosus pascha Iosias,
Concidit & Pharia, proh, miser ille manu.
Post Iochan captum Iochimi sceptrâ gubernant.
Assyrioq; uident se periisse iugo.
Hinc quoq; sub diro Sedechia crimina crescunt.
Concidit Assyria gens scelerata manu.*

Cap. 2.

*Inclita dimissis Cyrus dat munera Templi,
Cuius & inceptum surgere cœpit opus.
Fallitur incautus per subdola scripta Tyrannus,
Et prohibet sacram constituisse domum.*

Cap. 3.

*Splendida Darius ponit conuiuia: quis nam
Sit sapiens, pugnam tres subiere uiri.
Primus adit Regem, cupiens qui dicta probare,*

LIBER

In uino summum robur inesse, docet.

Cap. 4.

*Discito quàm magni sit lata potentia Regis,
Hunc mulier, Verum hanc uincere forte solet.
Immunes patriam rursus mittuntur in urbem,
Ut patrio aedificent templa domusq; Deo.*

Cap. 5.

*Dimissos numerat peregrina e gente tribules,
Et quæ dimissis Rex pia dona dedit.
Aedificant aram templumq; locare parabant,
Impedit inceptam gens aliena domum.*

Cap. 6.

*Inceptum Syria proceres subuertere templum
Omnibus incumbunt nocte dieq; modis.
Scribitur & fallax Dario litera Regi,
Hic uotum Cyri praeualuisse iubet.*

Cap. 7.

*Splendida diuini consurgunt culmina Templi,
Dedicat & sacram dextera sancta domum.
Hinc leto sanctum celebrantes pectore pascha
Alisoni laudes & benefacta canunt.*

Cap. 8.

*In patriam foelix à Rege remittitur Esdras.
Hic ueniens populi crimina foeda uidet.
Impia deplorat reprobae connubia gemis,
Quæ foedis dederat cæca libido uiris.*

Cap.

Cap. 9.

*Impia cum reprobis connubia facta resolvunt,
Et lachrymis deflent crimina fœda pijs.
Prælegitur cunctis summi lex sancta Tonantis.
Splendida latanti pectore sacra colunt.*

LIBER ESDRÆ IIII.

Cap. 1.

O *Bijcit ingratae crudelia crimina genti,
Et numerat mitis tot benefacta Deus.
Me quia rejicitis simili uos lege repellam,
Atq; dabo genti munera tanta nouæ.*

Cap. 2.

*Luctificis natos plorat Synagoga querelis,
Hinc gentes suauis uoce uenire iubet.
Solatur tristes & dulcia commoda pandit,
Iustorum capiti digna corona datur.*

Cap. 3.

*Reppetit afflictus Domini miracula, quæ sint
Iudicia illius corde dolente gemit.
Affligis nostros, sed cur non gentibus illa
Pœna datur, nullam quæ coluere fidem?*

Cap. 4.

*Angelus æthereæ reprehendit uoce querelas,
Quis dederat tristi corde propheta gemens.*

Cum tua non possis, quæ sunt terrena, uidere,
Cur petis alii soni querere fata Dei?

Cap. 5.

Tristia commemorat sæcli nunc signa futuri,
Ieiuno rursum uentre propheta dolet.
Angelus at rediens uarijs sua dicta retundit
Vocibus, & prohibet querere fata Dei.

Cap. 6.

Se docet esse Deus solum, qui cuncta gubernet,
Et uati uotis fit satis inde suis.
Denuo ieiunat, tristeis funditq; querelas,
Quod populus tristis uincula dura gerat.

Cap. 7.

Ad uitam introitus angusta est ianua parui.
Maiorumq; refert crimina dira Deus.
Inde etiam narrat uenturi tempora CHRISTI,
Quæq; tenet mitis iura benigna pater.

Cap. 8.

O Deus inspicias tandem te rite colentes,
Reddere nec cupias præmia digna malis.
Ille refert, Non est quod nos nunc multa preceris,
Gratia danda pijs, suppliciumq; malis.

Cap. 9.

Denuo uenturi describit tristia sæcli
Signa, quibus dicet iura tremenda Deus.
Ducitur in campum flores comeditq; uirentes,

Apparet

Apparet tristi foemina mœsta uiro.

Cap. 10.

Lugentem nati solatur funera matrem.

Hec multum exclamans lata per arua fugit.
Aedificant magnis surgentem mœnibus urbem,
Quæ post ponendæ tecta decora notet.

Cap. 11.

Monstruosas aquilæ pingit pennasq; caputq;

Quæ terræ leges imperiumq; tenent.
Territat hanc atrox furibundi sermo Leonis,
Qui canit horrendis fata dolenda minis.

Cap. 12.

Exponit quæ sint aquilæ fortissima regna,
Et quis regnorum tum quoq; finis erit.
Inde dies septem nemorosa in ualle moratur,
Cum reditum uatis turba relicta rogat.

Cap. 13.

Æ Pelago cernit summum conscendere littus
Qui flatu perdit agmina multa suo.
Quæ dum miratur stupefacto pectore Vates,
Exponit uisi mystica signa Deus.

Cap. 14.

Exaudit Dominum sancta se uoce monentem,
Perdita qui Legis scribere uerba iubet.
Inde quater denis Domini lex sancta diebus
Scribitur, & summi iussa colenda Dei.

LIBER

Cap. 15.

Venturae populo trepidanda pericula poenae

Enumerat: factis praemia digna ferent.

Quod uiuant gladio, scortentur corde nefando,

Conteret afflictos ensis & atra fames.

Cap. 16.

Gentibus hic reliquis diuini numinis iram,

Et quae sint sceleri fata parata refert.

Admonet, ut melius uiuant, si uiuere curent.

Solatur sanctos hinc Deus ipse suos.

LIBER MACHAB. I.

Cap. 1.

Impius Aegypti famosas diripit urbeis

Antiochus, Solymas deijcit inde domus.

Impia gens etenim Domini mandata relinquens

Se cædi & templi diruta tecta uidet.

Cap. 2.

Sacra nefanda ferens Matathiae concidit ense,

Sabbati & occumbunt religione uiri.

Hinc pius in seuos Matathias irruit hostes.

Et moriens natis dat pia iussa suis.

Cap. 3.

Defuncti recipit Machabæus scepra parentis,

Hostilesq; fugat per sua tela duces.

Hinc

Hinc furit Antiochus, bellum trux Lysias infert,
Inuocat altisonum gens generosa patrem.

Cap. 4.

Cedit Iudæis incautus Gorgias armis,
Induit & fato Lysias arma pari.

Instituunt templum renouataq; sacra frequentant.
Et surgit muris urbs quoq; sancta suis.

Cap. 5.

Tristia non scelix hic praelia sentit Idumæ,
Ammonididq; simul bella cruenta mouent.

Oppugnatq; Simon Galilæos pectore forti,
Dum Galaan uincis, dux Machabæe, feram.

Cap. 6.

Antiochus dices Elimas deuincere tentans,
Deuictus morbo tristia fata luit.

In Solymis captam Machabæus ut obsidet arcem,
Hanc cupit hostili Rex tenuisse manu.

Pugnatur, cedunt, rerum penuria uexat:
Fit pax, sed soluis, Rex scelerate, fidem.

Cap. 7.

Accipit imperium saeuo Demetrius ense.
Iudæos falsa decipit arte uiros.

Alcimus ansa mali, tristi Mauorte Nicanor
Occubuit, poenas impietatis habens.

Cap. 8.

Romanam cernens Machabæus surgere gentem,

LIBER I.

Atq; datam certò percoluisse fidem.
 Postulat illorum socius cum gente uocari,
 Cum Latijs iungit fœdera sancta uiris.

Cap. 9.

Ab miser hostili Machabæus concidit ense.
 Imperium frater Ionathan huius habet.
 Sæpius armati seuo certamine pugnant,
 Hinc fiunt pacis fœdera leta nouæ.

Cap. 10.

Fortis Alexander Iudææ fœdera gentis
 Ambit, & in fœdus sumitur ille cito.
 Postulat hoc etiam frustra Demetrius acer,
 Fundit Alexandri quem truculenta manus.
 Dulcis Alexandro nubit Cleopatra marito,
 Ionathan insigni clarus honore sedet.
 Turpia probra iacit falso Demetrius ore,
 Vincitur à forti lingua petulca uiro.

Cap. 11.

Perfidus in generum Ptolemæus bella parauit,
 Occubuitq; gener, occubuitq; socer.
 Regna tenet fortis læto Demetrius ore,
 Iudææ & genti munera multa dedit.
 Antiochusq; puer suscepit sceptrâ parentis:
 Ionathan hinc rursum fortis in arma ruit.

Cap. 12.

Fortia Spartiadum & Romanæ fœdera gentis

Heie

Heic renouant, bellis cum furit ora nouis.
 Ionathan infelix Tryphoni ut credit iniquo,
 Captus ab hostili cæditur ipse manu.

Cap. 13.

Crudelem contra Tryphonem bella nouantur,
 Et fratris tumulat ossa relictæ Simon.
 Conciliat blanda fortem Demetrium arte.
 Expugnat Gazim: hostis ab arce cadit.

Cap. 14.

Persarum capitur tecta Demetrius arte,
 Pacificusq; regit sceptrâ paterna Simon.
 Ecce dera sancta nouant Spartani & maxima Roma.
 Inde Simon meritis præmia laudis habet.

Cap. 15.

Antiochus lentis Tryphonem uexat in armis,
 Legati è Roma cum rediere simul.
 Euadit Tryphon, Iudeas impetit urbeis
 Antiochus, fidei debita iura negans.

Cap. 16.

Magne Simon proprijs commendas prælia natis,
 Illi crudelem fers Ptolemæe necem.
 Dum cupis elatus magnis regnare per urbeis.
 Non tamen euentus res habet illa bonos.

LIBER MACHAB. II.

Cap. 1.

Gentibus externis hæc scripta uolumina mittunt,
Quæ referant fortis facta colenda Dei.
Vtq; diu absconsus populus iam inuenerit ignem.
Cum precibus placat uictima cæsa Deum.

Cap. 2.

Inclita magnanimi Ieremiæ iussa prophetæ
Describunt, patribus tradita iussa pijs.
Hinc etiam annales ueterum depromere tentant,
Vt quo sit norint urbs reparata modo.

Cap. 3.

Externi Reges Domini quoq; templa colebant,
Dum mouet impurus magna pericla Simon.
Sed qui tentabas thesauros prendere sacros
Supplicium sentis, Heliodore, graue.

Cap. 4.

Multa Simon patrat recipit mox æramina Iason
Pontificis multum fraude doloq; furens.
Hinc fugit. Onias iniusto concidit ense:
Sed meritis poenas crimina tanta luunt.

Cap. 5.

Occupat heic patriæ crudelis mœnia Iason,
Et uisas cœli complet in urbe minas.
Antiochus rursus Pharia de gente reuersus

Mœnia

Mœnia sanguineis cœdibus alta replet.

Cap. 6.

Antiochus templum diuinâq; sacra prophanat,

Et prohibet summi iussa tenere Dei.

Caduntur passim Domino seruire parati.

Lazarus hos inter fortia fata subit.

Cap. 7.

Suppositis fratrum torrentur corpora flammis,

Dum patriam Legem non renegare uolunt.

Multa monent alij, longe at fortissima mater

Admonet, ut fortes fata cruenta ferant.

Cap. 8.

Asserit afflictos constanti pectore Iudas,

Hostiles forti reprimat ense uiros.

Opponit sese non fausto Marte Nicanor.

Iudæaq; cadunt millia multa manu.

Cap. 9.

Iudæam penitus cupiens subuertere gentem

Antiochus, sauas fulminat ore minas.

Impia sed morbus uiolentus membra pererrans

Impedit immanis cœpta nefanda uiri.

Cap. 10.

Magnanimus sanctam Machabæus possidet urbem,

Et renouat summi perditâ sacra Dei.

Insurgitq; nouum non pauco milite bellum,

Sed gentem omnipotens asserit usq; suam.

LIBER II.

Cap. 11.

Lysias excelsam dum Bethsuran obsidet, inde
Pellitur à telis dux Mechabæe tuis.
Hinc positus rursus non faustis Lysias armis
Iudææ gentis foedera sancta petit.

Cap. 12.

Perfida gens rursus sanctissima foedera fallit.
Ioppitæ poenas, quas meruere, ferunt.
Deiictos Arabes iungunt sibi, moenia Caspis,
Ac alios uincunt Marte fauente locos.

Cap. 13.

Antiochus rursus Iudæos impetit armis,
Et merita poena dux Menelaë cadis.
Impia cum rursus Machabæus deijcit arma,
Antiochus gentis foedera firma petit.

Cap. 14.

Alcimus incautum falso Demetrium ore
Commouet in cædem, dux Machabæe, tuam.
Et mendax fallit, quæ dederat, pacta Nicanor.
Magnanimus Rhazes fortia fata subit.

Cap. 15.

Sabbatha contemnens Machabæo bella Nicanor
Intentat, dira cum impietate furens.
Atq; suas Domini promissis firmat Iudas.
Perfidie poenas impius hostis habet.

MACHABEORVM. 105
LIBER MACHABAEORVM
RVM III.

Cap. 1.

Cum forti Antiocho Ptolemæus praelia miscet.
Flebilis Arsinoe bella remissa nouat.
Et Rex dum templi penetralia uictor adire
Nititur, hoc illi gens pia iure uetat.

Cap. 2.

Alti sonum flectit magni uox sancta Simonis,
Et meritas poenas rex Ptolemæus habet.
Rursus at inde ferox Aegypti in regna reuersus
Iudæos uarijs enecat usq; malis.

Cap. 3.

Iudæe surgunt trepidanda pericula genti,
Hanc omnes nullo perdere iure student.
Venit ab Aegypti crudelis epistola Rege,
Iudæos omnes uincla subire iubens.

Cap. 4.

Ah miserum, hostili trahitur Iudæa tumultu
Gens, quæ non meruit uincla seuæ gerens.
Et Pharias capti misere ducuntur in urbeis,
Pro sancta ut pœnas religionis ferant.

Cap. 5.

Sæpius admonitus Elephantis præparat Hermon,
Nempe ut Iudæis tristia fata ferant.

EVANGELIVM

Sæpius altisonans conatum perdit iniquum:
Non tamen inceptum seuus omittit opus.

Cap. 6.

Instabant miseris Iudæis ultima fata,
Liberat hos forti cum Deus ipse manu.
Lugentesq; prius læti conuiuia tractant,
Est & in auctores poena retorta suos.

Cap. 7.

Incolumes abeunt Iudæi in patria regna,
Commendat illos regia scripta simul.
Nempe illis melior spes post tot damna refulsit.
Sic Deus usq; suos rite iurare solet.

ARGVMENTA IN
OMNES NOVI TESTA-
MENTI LIBROS.

EVANGELIVM MATTHÆI.

Cap. 1.

MAiores numerat sancti et primordia CHRISTI,
Qui fuit e casta uirgine natus homo.
Multa timet stupida percussus mente maritus.
Angelicis uerbis cura recedit iners.

Cap. 2.

Fœlici ueniunt deducti sydere Persæ,

Atq;

Atq; serunt Regi mystica dona nouo.
Infames pereunt, Aegypti regna subiuit

CHRISTVS, at in patriam mox tamen inde redit.

Cap. 3.

Edocet abiecta Vates resipiscere mente,
Multorumq; sacra corpora tingit aqua.

Quæ steriles scindat plantas iam facta securis.

Tingitur & CHRISTVS, dat sua signa pater.

Cap. 4.

Pestiferi CHRISTVS tentatur demonis astu,

Vincit, & hinc sancto prædicat ore fidem.

Discipulosq; uocat, quos diuina imbuat arte,

Et multos morbo liberat inde graui.

Cap. 5.

Quis uere foelix, quæ sit pia uita ministri,

Quo sensu Lex sit percipienda, docet.

Ira procul cedit, Veneres, iurataq; uerba,

Sanctus & in fratrem pectore flagret amor.

Cap. 6.

Quæ nam sit miseros imopes pia cura iuuandi,

Et qua nam deceat mente rogare Deum.

Quæq; Deo placeant tenuis ieiunia uentris.

Non amor abripiat uos quoq; cæcus opum.

Cap. 7.

Non damnes alios, proprio te crimine purga,

Nec lanient rapidi dogmata sancta canes.

EVANGELIVM

Funde preces, patulæ placeant non limina portæ.

Doctores falsos cura cauere siet.

Non satis audire est, si non pia facta sequantur.

Exstructam quassat seua procella domum.

Cap. 8.

Leprosum mundat, fidei fit regula ueræ

Centurio, Petri languida surgit anus.

Sunt sua lustra feris, comescit & æquoris undas.

Dæmonis impulsu porcus in alta ruit.

Cap. 9.

Exurgit ualidus, fuerat qui membra solutus.

Matheus surgens turpia lucra fugit.

Peccantes sanat Dominus, ieiunia tractat.

Sanguinis à fluxu scemina sana redit.

Suscitat extinctam, reddit sua lumina cæcis.

Dæmonis imperio liberat inde uirum.

Cap. 10.

Discipulos mittit, doceant ut dogmata CHRISTI,

Euentus quorum heic officiumq; docet.

Non ego do pacem, sed tristia prælia surgent.

Sed, quem non terrent prælia, saluus erit.

Cap. 11.

Laudat Ioannis præstantia munera CHRISTVS.

Quàm sit ludæe gens male sana docet.

Deuouet ingratas urbeis, mysteria parui

Percipiunt: omneis sub sua signa uocat.

Cap.

Cap. 12.

Sabbata tractantur, sanatur languida dextra.

Insidiisq; fugis, CHRISTE supreme, graues.

Restituit mentem linguæ illi & luminis usum,

Quem nimis immani presserat arte Satan.

Pneuma sacrum uiolant: (moneo) sint uerba pudica.

Signa negat: fratres indicat inde suos.

Cap. 13.

Comparat heic semen, zizania, retia rara,

Fermentum, synapi: sic sua regna docens.

Ponitur & uerus thesaurus & inclyta gemma.

Doctorem spernit patria dura suum.

Cap. 14.

Concidit Herodis Baptista furore peremptus.

Panibus exiguis millia multa cibant.

Calcat aquas CHRISTVS, Petrus sed mente uacillat.

A uarijs multos liberat inde malis.

Cap. 15.

Humanæ culpat rationis dogmata falsa.

Et quæ sint, hominem quæ uiolare queant.

Voti compos abit Chananæe gentis alumna.

Aegrotos sanat: millia multa cibant.

Cap. 16.

Signa petunt, prohibet fermentum gentis iniquæ.

Et CHRISTVM sancto prædicat ore Petrus.

Dat clauis: mortem prædicat: præmia quæ sint

EVANGELIUM

Sanctorum, & fidei munera digna docet.

Cap. 17.

Transformat vultum clara sub imagine CHRISTVS.

Quem nequeunt alij liberat ille uirum.

Tristia prædicit mox mortis fata futura.

Nummum sub patulo gutture piscis habet.

Cap. 18.

Quis maior docet heic, prohibetq; offendere paruos,

Nam CHRISTVS nostræ causa salutis adest.

Condona fratri quæ in te delicta notauit,

Hoc grauis accepti summa remissa docet.

Cap. 19.

Coniugij quæ sit ratio & quæ cura pudoris,

Et quæ sit pueris gratia danda docet.

Quæ uia sit uitæ, quam uix adit omnis abundans

Diuitijs, & quæ præmia danda pijs.

Cap. 20.

Agricolas plures conuocit, tristia fata

Narrat, pro natis mater inepta rogat.

Quis uere magnus? reliquis qui rite ministrat.

Accepto cæci lumine cuncta uident.

Cap. 21.

Ingreditur Solymas cunctami uectus asella:

Expurgat templum: parwula turba canit.

Fit sterilis ficus, faciat cur talia quærunt.

Iudaicæ gemis pectora dura notat.

Occidunt

Occidunt seruos Domini, fera fata subibunt.

Perdere non audent, quem periisse uelint.

Cap. 22.

Bijcitur thalamis impura ueste prophanus.

Cæsaris & quæ sunt reddere rite iubet.

Denuo consurgunt defuncti: maxima quæ sit

Lex docet, & Dauid mystica uerba canit.

Cap. 23.

Væ tonat horrendum falsis cultoribus, & quæ

Illorum meritis pœna futura fiet,

Quod falso fallant supremum corde Tonantem,

Et seuo innocuus ense propheta cadat.

Cap. 24.

Tristia quæ immineant Solymis nunc fata recenset,

Et quàm iudicij sit metuenda dies.

Omnibus & quæ nam præcedant signa notanda,

Quæ non ignaua cernere mente iubet.

Cap. 25.

Ianua prudentes admittit aperta puellas,

Quæ ueniant fatuæ, ianua nulla patet.

Diuidit hinc seruis Dominus numerosa talenta,

Iudicij quæ sit forma tremenda docet.

Cap. 26.

Consilium captant, unguenta fluentia stillant.

Doctorem uendis perfide Iuda tuum.

Instituit cœnam, precibus patremq; fatigat.

301 EVANGELIVM

Cum capitur, forti dimicat ense Petrus.
Pontifices damnant, alapis cum cædatur insons,
Hunc Petrus attonito territus ore negat.

Cap. 27.

Damnatum cernens laqueo se perdit Iudas.
Et populus claro Barraban ore uocat.
Spinea ferta gerit: delusus pendet in alto:
Diuidit & uestes barbara turba sacras.
Multa necem diram comitamur signa, sepultus
Consoffsum corpus qui tueantur, habet.

Cap. 28.

Adueniunt Mariæ, queis angelus omnia narrat.
Conrectat CHRISTI dextra pudica pedes.
Militibus nummi, ceu falsi præmia, damur.
Discipulis uisus regna suprema petit.

EVANGEL. MARCI.

Cap. 1.

Clāmat¹ Ioannes, sacrata² tingitur unda
CHRISTVS, tēnatus³ qui sua iussa docet.
Discipulosq; uocat, redimitq; à demonis astu.
Surgit & à pigra febre redempta socrus.
Discedens orat, fūrsūm⁴ miracula fiunt.
Turpis & à turpi corpore lepra fugit.

Cap. 2.

Consurgit

¹ ¹¹ ³ ³
 Conſurgit, fuerat qui languida membra ſolutus.

Matthæus queſtum deſerit atq; dolos.

¹ ⁷ ² ²
 Peccantes reuocat, tractat ieiunia que ſint.

¹ ² ³ ³
 Sabbata qua deceat religione coli.

Cap. 3.

¹ ² ³ ³
 Arida dextra ualet, elapſus dogmata pandit

Sancta, ſimul ſanans: diſcipulosq; legit.

¹ ² ³ ³
 Impuro ſanctus uiolatur ſpiritus ore.

¹ ² ³ ³
 Et CHRISTVS fratres indicat inde ſuos.

Cap. 4.

¹ ² ³ ³
 Semināt hic Verbum, quod ne ſpargatur inane,

¹ ² ³ ³
 ſola Dei uirtus ſancta iuuare poteſt.

¹ ² ³ ³
 Ut ſinapi granum ſic creſcunt ſemina Verbi.

¹ ² ³ ³
 Commotumq; domant fortia uerba mare.

Cap. 5.

¹ ² ³ ³
 Deſeruit Satanae mortalia membra poteſtas

¹ ² ³ ³
 Correptos porcos carula in alta ruens.

¹ ² ³ ³
 Sanguinis immodici compeſcit foemina fluxum.

¹ ² ³ ³
 Mortua que fuerat uiua puella ualet.

Cap. 6.

¹ ² ³ ³
 Patria contemnit: doctores mittit in orbem.

¹ ² ³ ³
 Baptiſta ſeuo concidit enſe caput.

¹ ² ³ ³
 Milia multa cibāt: fluidis ſuperambulat undiſſ:

¹ ² ³ ³
 Aegrotos plures ſimbria tacta iuuat.

Cap. 7.

¹ ² ³ ³
 Corripit humane rationis dogmata falſa,

EVANGELIUM

Et quæ sint homini non bene munda docet.
Liberat hinc Syrophœniſſæ de dæmone natam.
Auditum ſurdus, uerbaq; mutus habet.

Cap. 8.

Bis duo millia alit: poſcit gens perfida ſignum.
Fermentum caueant: cæcus & ante, uidet.
Discipulis illum factis ſua fata prædicit:
Hortaturq; crucis pondera ferre ſuæ.

Cap. 9.

Transformat faciem: Satanæ quoq; liberat aſtu
Quem pia diſcipuli uincere dextra nequit.
Reprimit elatos: alijs ut dæmona pellant
Permittit: rigide ſcandala dira uetat.

Cap. 10.

Coniugium inſtituit, tangit ſacra dextra puellor:
Diuitibus durum eſt regna ſubire Dei.
Præmia ſanctorum: Zebedidas corde ſuperbos
Reprimit: accepto lumine cæce uides.

Cap. 11.

Vox Hoſanna ſonat, ſubito perit arida ficus.
Subuertit ſanctæ turpia lucra domus.
Quamq; ſit uirtus fidei: quo numine miſſus
Hec faciat, Dominum gens odioſa rogat.

Cap. 12.

Agricole ingrati pellumur: reddite cenſum.
Et caro de putri noſtra reſurget humo.

Maxima

Maxima lex quæ sit: CHRISTVS Daide creatus,
Fastus inest scribis: æra minuta probat.

Cap. 13.

Clara cadent tandem Solymorum mœnia: prauos
Affligent: sanctos multa pericla manent.
Hinc docet extremæ quæ nam sit forma diei,
Quæ cunctis uigili corde notanda uenit.

Cap. 14.

Vnguentis redolent crines: hunc uendit Iudas.
Instituit mortis symbola sacra suæ.
Vota patri fundit, capitur telisq; dolisq;.
Diffugiunt: forti percutit ense Petrus.
Pontifices captum condemnant: cæditur insons:
Doctoremq; negas territe Petre tuum.

Cap. 15.

Traditur Aufonio Prætori: Barraban alta
Voce petunt, CHRISTVM damnat iniqua manus.
Fertq; crucem propriam: clauis configitur insons.
Distribuant uestes: impia probra sonant.
Tristia sed mortem comitantur signa nefandam.
Et tumulant sanctæ mortua membra manus.

Cap. 16.

Angelus attonitis Marijs facta omnia narrat.
Appares uarijs, CHRISTE supreme, modis.
Infirmos culpat, totumq; ablegat in orbem.
Relictis terris summa sub astra uolat.

EVANGELIUM
EVANG. LVCÆ.

Cap. 1.

Derepito natus patri promittitur: inde
Virgineas ædes angelus alter adit.
Cognatam uisens decantat numen Olympi.
Baptistam sterilis mater at inde parit.
Cum pater exiliens linguæ compage soluta
Supremum sancto concinit ore Deum.

Cap. 2.

Virgo parit **CHRISTVM**: pastores nuntia lata
Accipiunt, sanctis uocibus aura sonat.
Hunc tenet in templo Simeon ac Anna pudica.
Amisus doctos erudit atq; puer.

Cap. 3.

Baptista altisoni iam profert iussa minasq;
Et capitur summum dum notat ille ducem.
Ante tamen tingit sacro in flumine **CHRISTVM**.
Cuius dinumerat pagina sacra patres.

Cap. 4.

Tentatur **CHRISTVS**, exponit uerba prophetæ,
Cui parat immeritam patria dura necem.
Liberat à Satana, febris depellitur ardens.
Hinc plures morbis liberat atq; docet.

Cap. 5.

Hic docet ingressus nauim, sunt retia plena

Piscibus.

Piscibus, a fœdo corpore lepra fugit.
 Exurgit sanus, qui languidus ante iacebat.
 Matthæum recipit: conuocat inde malos.

Cap. 6.

Religione docet qua Sabbata sancta colenda.
 Discipulosq; legit, & bona summa docet.
 Sit syncerus amor, qui se nec deneget hosti.
 Non satis audire est, sed mea iussa sequi.

Cap. 7.

Centurio fidei uirtute excelluit omnes.
 Restituit uitæ mortua membra nouæ.
 Mittit Ioannes: Iudæis pectora dura
 Obijcit: extergit fœmina moesta pedes.

Cap. 8.

Fœmineis opibus alitur, quæ semina Verbi,
 Et quis nam frater sit suus inde docet.
 Compefcit fluctus, porcos fert dæmonis æstus.
 Sistitur & sanguis: mortua uirgo ualet.

Cap. 9.

Discipulos mittit, pascuntur millia multa.
 Agnoscit CHRISTVM pectore & ore Petrus.
 Præmia sanctorum: transformat: dæmona pellit.
 Quis sit sanctorum maximus inde docet.
 Ultrices inbihet dextras mala seua precantum,
 Ac animo intento se iubet usq; sequi.

Cap. 10.

EVANGELIUM

Emittit plures, qui dogmata sancta docerent.

Ingratis mores exprobrat atq; suos.

Indicat & quis sit tibi proximus, maxima pars est

Quam Maria elegit dogmata sancta petens.

Cap. 11.

Heic orare docet, depellit demonia mutum,

Et uirtute Dei se facere illa docet.

Felices, quotquot lati mea iussa sequuntur:

Signa negat: uita facta decora petit.

Externa mundos specie reprehendere pergit.

Deuouet hinc scribas sanguineumq; genus.

Cap. 12.

Fermentum caueas: mortem contemnite opesq;

Thesaurum uigili quaerite mente bonum.

Verbera plura feret, qui cognita iura sefellit.

Disidium gignunt dogmata nostra graue.

Cap. 13.

Gens Galilea perit sterilisq; excinditur arbor.

Queq; prius fuerat foemina curua ualet.

Est Verbum Simapi, fermentum, angustaq; porta

Est uita: in Solymis saepe propheta perit.

Cap. 14.

Hydrops sanatur, uentosa superbia fallit.

Ad mensam ueniat indiga turba tuam.

Abstrahit affectus multos ne sercula gustent

Dulcia, res omnes deseruisse decet.

Cap.

Cap. 15.

Vt saluet miseros à diro crimine CHRISTVS

Venit, id amissus nummus ouisq; docent.

Filius acceptis opibus postquam omnia perdit,

Clemeni patrem corde reuersus habet.

Cap. 16.

Oeconomus raptis opibus sibi quærit amicos.

Turpis opum toto pectore cedat amor.

Coniugij Leges: lautus conuiuia diues

Aspicit, ægrotus Lazarus inde perit.

Cap. 17.

Scandala fac caueas: fratriq; remittere sepe

Conuenit: haud factis est tribuenda salus.

Bis quinque à lepra mundantur, at unus eidem

Est gratus: quàm sit dura suprema dies.

Cap. 18.

Sæpius orandum est: duo sunt, qui limina templi

Imram: & pueros dextera sancta tegit.

Diuitibus grauis est uia uitæ, præmia sanctis

Magna iacent: sano lumine cæcus abit.

Cap. 19.

Excipit unigenam diues Zachæus Iesum.

Distribuit seruis multa talenta suis.

Conscendens asinam Solymarum tristitia fatæ

Flet: sancta merces eijcit atq; domo.

Cap. 20.

EVANGELIUM

Quis licita, inquirunt, dederit sibi iura docendi.

Agricolæ domino debita uina negant.

Reddatis census: defuncti à morte resurgent.

Christus Dauidi est filius & Dominus.

Cap. 21.

Paruula laudantur uiduæ munuscula gratæ.

Excidium templi duraq; fata canit.

Sint uigiles animi: fortis patientiæ seruat.

Hæc etenim grandis pœna futura breui est.

Cap. 22.

Doctorem turpi precio diuendit iudas.

Instituit cenam, corda superba notat.

Sit gladius uobis: offert sua uota parenti:

Dum capitur forti dimicat ense Petrus.

Sed negat infelix hunc, quem defenderat ante.

Illusus CHRISTVS uerbera multa tulit.

Cap. 23.

Pontius Herodi CHRISTVM transmittit, iniquus

Barraban immanem uult tenuisse cohors.

Sistite ploratus: ligno dependet ab alto.

Latroni seuo gratia leta datur.

Multa necem pariter testamur signa nefandam

Et noui defuncti in armora corpus habent.

Cap. 24.

Angelus heic Marijs enarrat uiuere CHRISTVM.

Cumq; alijs uiuens urbem Emaunta petit.

Apparens

Apparens rursum, sumpto se uiuere pisce

Approbat, & toto in orbe docere iubet.

Scripturam enarrans cœlum conscendit in altum.

Ad Solymas redijt cum pia turba domus.

EVANG. IOANNIS.

Cap. 1.

A Eterni narrat naturam & semina Verbi,
 Quod simul & uerum prædicat esse Deum.
 Andream, Petrum fortem, magnumq; Philippum,
 Cumq; illis iustum Nathaniela uocat.

Cap. 2.

CHRISTVS mutat aquas in dulcis pacula uini,
 Eq; sacra pellit turpia lucra domo.
 Destruite hoc templum, lux illud tertia reddet.
 Hinc multos ad se per sua signa trahit.

Cap. 3.

Saluifici discit Nicodemus munera Verbi,
 Utq; sit æterna percipienda salus.
 Quis finis CHRISTI, quod & hic sit causa salutis,
 Baptista haud uana cum ratione docet.

Cap. 4.

Fœmina Samariæ uigilanti pectore discit,
 Quam CHRISTVS sancto prædicat ore, fidem.
 Multi illi credunt: Galilea in regna reuersus.

Q

EVANGELIUM

Restituit uitæ qui prope fata uidet.

Cap. 5.

Conualuit CHRISTI uerbo, qui corpore languens

Traxerat in morbo tempora longa graui.

Accusant scribe, CHRISTVS se rite tuetur,

Auxilioq; patris se facere illa probat.

Cap. 6.

Millia multa cibant, detrectat regia sceptrâ,

Et fluidas sancto corpore calcant aquas.

Seq; cibum esse docet credentis corde receptum.

Deficiunt multi, discipuliq; manent.

Cap. 7.

Reppetit in festo Solymorum moenia CHRISTVS,

Et populum in templo dogmata sancta docet.

Accusant alij, mox uincula dura parantur,

Non habet euentum res tamen ista suum.

Cap. 8.

Turpis adulterij fontem de morte redemit,

Et Christus mundi est luxq; salusq; simul.

Semen Abrae non sunt, eterno numine uiuit

CHRISTVS, & euadit cum lapidare uolunt.

Cap. 9.

Lumina restituit claro cum luminis usu

illi, qui caeco lumine natus erat.

Pontifices illum culpant, expellitur insons,

CHRISTVS at hunc uera credere mente docet.

Cap.

Cap. 10.

Est uerus pastor CHRISTVS, est ianua uite,

Cuius oues norunt dulcia uerba sequi.

Quisue sit exponit: lapides rapit impia turba.

Hic tamen illesus coepta nefanda fugit.

Cap. 11.

Lazarus è tumulo CHRISTI uirtute resurgit,

Obturbant stultos talia signa sophos.

Vtiliusq; putant, unum quàm perdidit omnes.

Hunc ergo immerita tollere morte student.

Cap. 12.

Vnguento redolent uescantis crura pedesq;

Proditor iniustus murmura dira mouet.

Lazaro & insidias ponunt: inuectus a sella.

Queritur à Græcis uita salusq; uiris.

Vox delapsa uenit cœlo, cui credere pergunt.

Non ueni iudex, sed bene fausta salus.

Cap. 13.

Abluit unda pedes CHRISTO sic usa ministro,

Elati ponant corda superba uiri.

Vnus & è uobis prodet me, mutuo amate.

Hei ter me miserum Petre negabis iners.

Cap. 14.

Hortatur forti ut patienter pectore pergant,

Cumq; fide flagrans ut quoq; crescat amor.

Non inopes linquam, dabitur nam spiritus almus,

EVANGELIVM

Omnia qui cupidos edocuisse potest.

Cap. 15.

*Qui palmes CHRISTI fuerit, det tempore fructus
Sicq; comes fidei pectoris almus amor.
Cuncta pater uobis largitur, spernite mundi
Consilia, en simili me quoq; mente petit.*

Cap. 16.

*Solatur misere perdendos morte cruenta,
Pneumatis officium denotat inde sacri.
Ferte precor magnos patienti corde dolores.
Que nostro petitis nomine, quippe dabit.*

Cap. 17.

*Glorifica natum nunc, o pater optime, sanctos
Nunc, rogo, clemeni perge iuuare manu.
Ipse quidem iuui, docui pia uerba salutis.
Nunc tibi commissos tu tueare, pater.*

Cap. 18.

*Perfide Iuda uenis, prosternitur impia turba:
Quiq; prius pugnas, nunc male firme negas.
Pontifices quærunt, alapa cum ceditur insons.
Prætori Ausonio traditur inde tamen.
An rex sit quærit, CHRISTVS sua regnare censet.
Iniusto sæuum Barraban ore petunt.*

Cap. 19.

*Mulctatus uirgis spinosam fronte coronam
Gestat, quem prætor eripuisse cupit.*

Sed

*Sed frustra: quoniam suspensus luditur, inde
Distribuant uestes scriptaq; uerba notant.
Commendat matrem: transfigit lancea corpus
Mortuum, & in duro marmore membra locant.*

Cap. 20.

*Magdalidi apparet uiuens a funere CHRISTVS,
Discipulis etiam cernitur inde suis.
Pneumaq; dat sacrum: sed tunc fors absfuit illis
Thomas, qui tacto credit & ipse Deo.*

Cap. 21.

*Denuo comparet, uescuntur piscibus assis,
Quos nimio attraxit pondere rete cauum.
Hinc commendat oues Petro, mortemq; recenset,
Seq; iubet toto pectore rite sequi.*

ACTA APOSTO- LORVM.

Cap. 1.

A Solymis prohibet discedere moenibus illos.
Omnibus instructis coelica regna subit.
Angelicae uoces solantur, & inde reuersi
Alterum in amissi substituere locum.

Cap. 2.

*Pneuma sacrum sumunt, uario sermone loquuntur.
Et CHRISTVM forti praedicat ore Petrus.*

Pectora compuncti tria millia credere CHRISTO

Incipiunt, precibus se pia turba iuuat.

Cap. 3.

Languidus exilijs coelestis nomine CHRISTI,

Factum miratur nescia turba nouum.

Hosce monet Petrus, quod CHRISTO gloria danda,

Ac illi attento credere corde, iubet.

Cap. 4.

Pontifices capiunt, sed cum pia causa ualeret,

Dimittunt, duras incutiumq; minas.

Orant unanimes, motu mox terra mouetur.

Qui status illorum conditione docet.

Cap. 5.

Morte cadit subita coniux tristisq; maritus.

Signa edunt, captos carcer manis habet.

Angelus educit, stant coram iudice iniquo.

Casi discedunt Gamalielis ope.

Cap. 6.

Murmura iniqua mouent praefracto pectore Graeci.

Oeconomus septem caetera turba legit.

Sed capitur Stephanus, cui falsis testibus instant,

Angelico multu splenduit ille tamen.

Cap. 7.

Quae sit uera fides, qua possit quisq; placere

Altisono, forti differit ore Stephan.

Obturant aures: lapidoso grandine pressus,

Proq;

Proq̄ suis moriens hostibus ille rogat.

Cap. 8.

Persequitur sanctos crudeli pectore Saulus,

Samariæ Verbum suscipit ora Dei.

Inde patent falsi fallacia corda Simonis.

Aethiopem doctum, magne Philippe, lauat.

Cap. 9.

Conuersus Christi Paulus iam uerba docebat,

Cum raptum insidijs pendula sporta tulit.

Pax floret sanctis, Aeneæ corpora sanat.

Restituit uitæ funera mæsta Petrus.

Cap. 10.

Centurio Petrum Domino mandante uocauit.

Paruit hic, Domini mystica signa uidens.

Ethnica gens CHRISTVM recipit cum munere sancti

Pneumatis, & Christi symbola sancta simul.

Cap. 11.

Se Petrus excusat, quod in Ethnica tecta subiuit.

Incipiunt gentes nomen habere dei.

Et primum CHRISTI dicuntur nomine in urbe

Antiochi: surgunt tempora dura famis.

Cap. 12.

Impius Herodes Iacobum perdidit ense,

Inicit & forti uincula dura Petro.

Liberat hunc Dominus, cui dum scelerate resistis,

Herodes, factus uermibus esca, peris.

Cap. 13.

Barnaban & Saulum Domini fors eligit, hisce
 Sergius ut credit, iam Mage cæcus abis.
 Paulus & Antiochi Verbum denarrat in urbe,
 Hinc tamen excusso puluere lenius abit.

Cap. 14.

Iconio fugiunt, ædunt miracula Lystris.
 Aduenisse Deos barbara turba putat.
 Obruitur saxis Paulus, mox inde resurgit.
 Hinc uarias numerat pagina sacra uias.

Cap. 15.

Antiochensis habet tristes Ecclesia turbas,
 Dum circuncidi pars quota sæpe monet.
 Conueniunt fratres Solymis, sua dogmata scribunt.
 Cumq; tuo comiti iurgia, Paule, moues.

Cap. 16.

Timotheum assumit Paulus, Macedum arua pererrant,
 Et sanam discit Lydia casta fidem.
 Eijcitur Python, cæduntur corpora sancta.
 Carceris, & fidei dona, magister habet.

Cap. 17.

Thessalonicam adit Paulus, suscepit Iason.
 Cogitur hinc tacita rursus abire fuga.
 Denuo Berrhoeam linquens contendit Athenas,
 Quis prius ignotum prædicat ille Deum.

Cap. 18.

In bimari Paulus contexit uela Corintho.

Crimina & illius Gallio nulla putat.

Inde comis rasis Ephesum deuenit: Apollos

Dogmata constanti pectore sancta docet.

Cap. 19.

Bis senos Ephesi Baptizat, signaq; multa

Aedit, Scæuidas demonis ira rapit.

Infames rutilo conflagrante igne libelli.

Hinc faber insidias disidiumq; mouet.

Cap. 20.

Discedens Epheso peruenit Troada Paulus.

Decidis ex alto, somniculose, loco.

Et Solymos repetens claræ inter tecta Mileti

Charæ Epheso dicit, tristia uerba, Vale,

Cap. 21.

Paulus multum errans coningit Cæsaris urbem.

Heic uates Pauli uincula dura canit.

Verberat in Solymis hunc impia turba, tribunus

Liberat, & uincit dupla catena uirum.

Cap. 22.

Exponit Paulus qua sit ratione uocatus.

Gentibus auditis impia turba furit.

Dumq; uolunt uinctum prolatis cedere uirgis,

Romanum redimit patria terra uirum.

Cap. 23.

Denuo productus Paulus se à crimine purgat.

A C T A A P O S T.

*Iudicium turbant litibus inde nouis.
Insidiæ Paulo deuota mente struuntur.
Cæsaream multo malite tutus abit.*

Cap. 24.

*Intendit rursum Tertullus crimina falsa.
Inde suam Paulus purgat ut ante fidem.
Sæpius hunc audit Felix præfectus auarus,
Sperans à capto turpia lucra uiro.*

Cap. 25.

*Rursus ut accusant appellat Cæsara Paulus.
Sed non certa satis crimina Festus habet.
Aduenit ad Festum chara cum coniuge Agrippa.
Festus ab hoc causas consiliumq; petit.*

Cap. 26.

*Paulus agit CHRISTI constanti pectore causam,
Et repetit primi pristina facta status.
Rex quoq; deuicto tantum non pectore credit
Et Paulum insonnem prædicat esse uirum.*

Cap. 27.

*Italiam uersus Syrio de littore soluunt,
Et Cretæ aduerso flamine regna tenent.
Non parent Paulo, uenti furit atra procella.
Mergitur insana naufraga puppis aqua.*

Cap. 28.

*In Melitem ueniunt, prendit fera uipera dextram,
Et multi, Paulo sic operante, ualent.*

Delatus

Delatus Romam iudeos conuocat omneis.

Et uerum sancto prædicat ore Deum.

EPISTOLA PAULI

AD ROMANOS.

Cap. 1.

Sæpe quidem uolui Romanos uisere fratres,

Impediit fortis sed mea uota Deus.

Inde docet quæ nam uitij sit turpis origo,

Si summi ignores numina sancta Dei.

Cap. 2.

Peccarunt omnes humano semine nati,

Omnes iratum commeruere Deum.

Et ne se immunem iudeus diceret esse,

Vere iudeus quis fiet inde docet.

Cap. 3.

Incluta iudæa quamuis sit gloria gentis,

Criminibus poenas commeruere tamen.

Non etenim profunt diuinæ dogmata legis.

Sola iuuat miseros gratia lata Dei.

Cap. 4.

Veraci Domino diuinus credidit Abram.

Illa Deo placuit non dubitata fides.

Sic omnis credens dicetur filius Abræ.

Sola fides Domino conciliare potest.

Cap.

EPISTOLA AD

Cap. 5.

Principio fidei describit munera sanctæ,
Ostendens Domini gratia quanta fiet.
Hinc quibus emanet peccati fontibus error,
Vnde fluat fidei gratia grata, docet.

Cap. 6.

Ne uitijs posset nunc ianua aperta uideri,
Officium fidei factaq; sancta docet.
Polluti nuper peccati sordibus alma
Pergite nunc sancta mente studere Deo.

Cap. 7.

Edocet athereæ quæ nam sint munera legis,
Et quàm nos tristi deprimat illa iugo.
Indicat hæc etenim quæ crimina tecta latebant.
Sed nos in CHRISTVM liberat alma fides.

Cap. 8.

Nulla nocere potest damnatio moesta fideli,
Nempe Deum patrem spiritus esse facit.
Quantaq; sit summi scribit dilectio patris,
Quam nec crux, nec mors tollere seuat potest.

Cap. 9.

Hec fuit æterni constans sententia patris,
Esset ut afflicto CHRISTVS in orbe salus.
Agnoscent gentes credenti corde salutem:
Iudeus CHRISTVM respuit atq; fidem.

Cap. 10.

Que reprobis CHRISTVM Iudeis causa negarit,

Iustitia & legis quæ fiet illa docet.

Sancta fides nullum coelo secludit ab alto.

Iudeus proprij nam sibi causa mali est.

Cap. ii.

Fallere non possunt summi promissa Tonantis,

Si quis promissis possit habere fidem.

Nec tamen elatos animos extollite gentes,

Quippe fidem amissam moesta ruina manet.

Cap. 12.

Victima quæ uere coelesti grata parenti,

Quæ fidei uirtus officiumq; docet.

Viuite concordēs, fucatum pellite amorem,

Nec uos uindictæ cæca cupido trahat.

Cap. 13.

Fac sanctum uigili uenereris mente Senatū,

Nec cedat sancto pectore fratris amor.

Tempus abit, celeri fallax pede labitur ætas,

Nunc igitur uitæ sit pia cura piæ.

Cap. 14.

Multa dapum fuerant discrimina, multa dierum,

E queis surgebant iurgia multa nimis.

Admonet hos igitur nimium ne affectibus illis

Permittant, curæ sit magis almus amor.

Cap. 15.

Ferte rogo infirmos patienti pectore fratres,

EPISTOLA

*Nec moueant duri scripta seuera filii.
Ostendit causam, cur non conuenerit illos.
Illorum sancto postulat ore preces.*

Cap. 16.

*Vltima commendat uenientem litera Phœben.
Dicatur sanctis fratribus alma salus.
Discordes (moneo) doctores pellite semper,
Ne ueniant lites dissidiumq; graue.*

EPISTOLA PAULI AD CORINTH. I.

Cap. 1.

Displicet infamis uestra, ô, discordia, fratres,
Doctores uarios quæ putat esse suos.
Non humili moueat quod sim sermone locutus.
Nempe solent magno parua placere Deo.

Cap. 2.

*Non ego iactabam doctæ præconia lingue,
Sed, solum CHRISTVM me docuisse, scio.
Sed quæ stultitia est uobis, sapientia summa est,
Quam nequit infirmus discere quæ sit homo.*

Cap. 3.

*Mollia nutriui candenti pectora lacte.
Non quicquam docta uoce minister aget.*

Spiritus

Spiritus ipse Dei est, qui nutrit semina Verbi.

Ergo omnis soli gloria danda Deo est.

Cap. 4.

Praecones Verbi quales sint esse putandi:

Hinc male sanctorum corda superba notat.

Hypocrisim damnat, fratrem commendat amicum,

Et se promittit uelle uenire breui.

Cap. 5.

Num iuuat elatas tantum uos tollere mentes,

Cum tantam impingant turpia supra notam?

Quin potius tantum poenis sustollite crimen.

Et nunc sit uitæ cura pudica piæ.

Cap. 6.

Fraternum multis Paulus commendat amorem,

Illiciti culpans iurgia scæda fori.

Pellite luxuriam, cedat scortatio longe,

Ne sanctam CHRISTI polluat illa domum.

Cap. 7.

Coniugij leges tractat causasq; modumq;

Quantus uirginei sitq; pudoris honor.

Quid deceat uiduas: prohibet diuortia: cœlebs

Commodius Domino quippe studere potest.

Cap. 8.

Si quæ forte fuit simulachris uictima cæsa,

Cuius quis ubeat participare cibus.

Scandala fac caueas: fraterni munus amoris

EPISLOLA AD

Sectare, in uera te regat ille uia.

Cap. 9.

Hoc ego nam feci, ne quos offendere posset

Libertas, multis me caruisse iuuat.

Non etenim precium pro nostro posco labore:

Nec mihi quæ, poterat, nupta pudica comes.

Cap. 10.

Seducat ne uos libertas cæca cauete.

Nec curæ uobis mensa prophana fiet.

Tristia quin moueant iudææ crimina gemis.

Sit libertatis regula sanctus amor.

Cap. 11.

Quo ritu deceat sacros inuisere coetus,

Et quem uir seruet, foemina quemq; modum.

Perdita restituit sacræ conuiuia Coenæ,

Ad CHRISTI hanc ritum restituisse docens.

Cap. 12.

Discite doctorum uarias discernere mentes,

Ne sint hi rixis causa parata nouis.

Quin potius uarijs crescat concordia donis.

Vnum etenim corpus membraq; multa sumus.

Cap. 13.

Murmura quo posset queruli compefcere uulgi,

Diuitijsq; nimis corda superba simul,

Incluta fraterni præconia scribit amoris,

Quo sine non uirtus ulla iuuare potest.

Cap.

Cap. 14.

Que nam doctiloqui sint munera sancta propheta,
 Et quo nam fuerint hæc obeunda modo.
 Linguarum quod sit studium, quæ forma docendi,
 Ut fructus habeant hinc pia turba suos.

Cap. 15.

Mortua cum multi consurgere membra negarent,
 Hoc Paulus multa cum ratione probat.
 Hæc etenim nostræ fidei spes unica restat.
 Et quæ corporibus forma futura, docet.

Cap. 16.

Munera quisq; precor, miseris seponat egenis,
 Repperiam ut ueniens ista parata simul.
 Commendat fratrem, qui illis hæc scripta ferebat.
 Ardeat in sancto pectore sanctus amor.

EPISTOLA II. AD CORINTHIOS.

Cap. 1.

Non moueat tristi seruens afflictio turba,
 Protegit hanc proprio nempe favore Deus.
 Quod nondum ueni, non fraudis nostra notetis
 Verba, meæ iusta est nam mihi causa moræ.

Cap. 2.

Non me crudeli dicatis mente tyrannum.

R.

EPISTOLA II.

Consilij ratio nam mihi certa mei est.
Impostor non sum: diuinæ dogmata legis,
Et uos & reliquos me docuisse scio.

Cap. 3.

Vestra fidem ostendit crescens Ecclesia nostram,
Quam docui mitis mitia uerba Dei.
Cur miscere iuuat fidei legalia sanctæ?
Cum CHRISTVS legis spiritus ipse fiet?

Cap. 4.

Pura fidem docui sanctam per dogmata, si quis
Hanc negat, is proprij tunc sibi causa mali est.
Nec mea crux moueat, quæ tanto scenore CHRISTVM
Per mare, per terram & summa pericla docet.

Cap. 5.

Qua spe tanta ferat patiens in carne pericla,
Edocet, officium tradit & inde suum.
Non tamen affecto uanæ præconia laudis,
Sed pura CHRISTI prædico mentis fidem.

Cap. 6.

Cura sit innocuæ nunquam non maxima uitæ,
Et cura impositam sit tolerare crucem.
Impia uitentur turpis consortia turbe.
Ne templum sancti polluat illa Dei.

Cap. 7.

Non ego uos unquam terrente tyrannide pressi,
Quin potius uestræ cura salutis erat.

Hinc

Hinc etiam erga illos quanto teneatur amore,
 Exemplo & uaria cum ratione probat.

Cap. 8.

Munera non pigeat contemptis tradere egenis.

Quin Macedum mores uos iuuat usq; sequi.

Quod bene coepistis, nunc tandem absoluite, Tito
 Fratribus & reliquis cura placere fiet.

Cap. 9.

Ipse licet uestrae cognoscam mentis amorem,

Attamen & Titum mittere cura fuit.

Gloria quo maior per munera uestra ueniret,
 Et uester fructus maximus inde foret.

Cap. 10.

Officij proprii dignissima iura tuetur

Virtutis narrans munera sancta suae.

Hac licet ipse usus sim rite per omnia semper,

Non mihi, sed soli gloria danda Deo est.

Cap. 11.

Ambitione pia laudat sua munera Paulus,

Huc etenim inuitum turba coëgit iners.

Non ego uentoso nimium nunc glorior ore,

In cruce nam sola gloria nostra sita est.

Cap. 12.

Que Deus exhibuit Paulo sacra uisa recenset.

Vsus & hac cur sit post modo laude docet.

Inde suum erga illos sanctum testatur amorem,

EPISTOLA AD

Se quoq; promittit uelle uenire breui.

Cap. 13.

Adueniam certe, nec falso memiar ore,

Nec fidei ostendam robora parua meæ.

Vos tamen ah potius pura respiscite mente.

Defendat fortis gratia leta Dei.

EPISTOLA AD

GALATAS.

Cap. 1.

HAcc scribo, qui sum cœlesti uoce uocatus,
Qui ueram docui, dogmata sancta, fidem.

Miror, quæ leuitas animos perturbet inanes,

Vt cadat è uano tam cito corde fides.

Cum mea, quæ docui, non sint mortalia uerba,

Qui docuit, Dominus nempe magister erat.

Cap. 2.

Non me discipuli docuerunt dogmata sancta,

Quin potius testor me docuisse Petrum.

Nanq; is sollicito seruabat pectore legem,

Cum nos sola queat iustificare fides.

Cap. 3.

Quis uos, ô stulti Galatæ, seduxit in illum

Errorem, ut fidei non pia cura siet?

Sola fides sanctum Domino coniunxit Abramum.

Hinc

Hinc, cur sit Legis tradita forma, docet.

Cap. 4.

Libertas quæ sit fidei, quæ regula legis

Edocet, & reprobos increpat inde uiros.

Indicat illorum quàm sit foedissimus error.

Lex nos constringit, liberat alma fides.

Cap. 5.

Libera nunc fidei coelestis iura tenete:

Sin minus: hei uobis CHRISTVS imanis erit.

Pœna manet falsos, qui uos seducere tentant.

Sit pietatis amor, sit superata caro.

Cap. 6.

Clementer (moneo) lapsos attollite fratres.

Sanctus amor uigeat, gloria uana cadat.

Doctores colite, & fidei constantia uobis

Adsit: sit CHRISTVS gloria uestra simul.

EPISTOLA AD EPHESISOS.

Cap. 1.

Condidit ut teretem diuina potentia mundum,

Illius hoc placitum consiliumq; fuit,

Vt miseros solo saluaret munere CHRISTI,

Qui solus nostri fons & origo boni est.

Cap. 2.

EPISTOLA AD

Immunis nemo peccati à crimine uiuit,
Omnibus à CHRISTO prouenit alma salus.
Hic etenim ueteris tollens diuortia legis,
E populis unam fecit utrisq; domum.

Cap. 3.

Ferrea pro uobis gestamus uincula fratres,
Nam Deus hoc uestri munus habere dedit.
Ne tamen hæc timidos offendam uincula, semper
Pro uobis soleo sollicitare Deum.

Cap. 4.

Conciliet uestras scælix concordia mentes,
Et castam uitam sit pia cura sequi.
Ira, dolus, fraudes, turpis dictæria linguæ
Cedant, sit puræ religionis amor.

Cap. 5.

Sit fraternus amor uobis, sit lingua pudica,
Ingluuiæ, scæda & sit procul ebrietas.
Coniugij casto seruemur pectore leges:
Vt propriam sponsam CHRISTVS amare solet.

Cap. 6.

Officium quod sit natorum, quodq; parentum,
Quid deceat seruos, quid dominosq; docet.
Et multis Satana describit prælia seui,
Et, quæ illum possunt uincere tela, monet.
Cætera narrabit Tychicus: uos sedulo pro me
Fundite non falso pectore uota Deo.

EPIST.

PHILIPPENSES. 124
EPISTOLA AD
PHILIPPENSES.

Cap. 1.

GAudeo quod sancti teneatis dogmata CHRISTI
Nec uos, quæ patior, damna mouere queant.
Plus etenim fidei fructus incommoda portant.
Sed sanctam referat uita pudica fidem.

Cap. 2.

Concordes animi celsos compescite fastus,
Hoc etenim CHRISTI uos pia uita docet.
Qui quondam uilis summo nunc fulget honore,
Doctores Verbi uos coluisse decet.

Cap. 3.

Doctores falsos uigilanti mente caute,
Qui cum lege fidem composuisse solent.
Iustitiam humanam summi rex spernit Olympi.
Sed spem cœlestem nos decet usq; sequi.

Cap. 4.

Pergite constantes, concordi pergite sensu.
Et uos commendet uita modesta simul.
Gratia sit, fratres, largo pro munere uobis.
Dicatur sanctis fratribus alma salus.

EPISTOLA AD
EPISTOLA AD
COLOSSENSIS.

Cap. 1.

GRatuloꝝ ob fidei uobis præconia uestra,
Que uos non falsa laude beare potest.
Et merito: in CHRISTO quoniam pater omnia nobis
Tradidit: hic omnis fons & origo boni est.

Cap. 2.

Callida multorum caueatis dogmata cauti,
Queis doctos miscet subdola lingua dolos.
Cur etenim libeat falso seducier astu,
In CHRISTO uobis cum bona cuncta siem?

Cap. 3.

Deserite has terras, iam sint cœlestia cura,
Nec libeat uitij inuigilare malis.
Sit fraternus amor, sine & connubia sancta.
Officium faciat filius atq; pater.
Hoc pariter serui faciant dominiq; tenaces.
Personas nec enim respicit ipse Deus.

Cap. 4.

Orandi studium sit uobis, sermoq; prudens,
Et sapiens pariter castaq; uita fiet.
Vos etiam fratres fraterno corde salutant.
Officium Archippo præcipit inde suum.

EPIST.

THESSALONIC.
EPISTOLA I. AD
THESSALONICEN.

125

Cap. 1.

GRatulor ob uestram uobis nunc spemq; fidemq;
Quam uos syncero corde tenere iuuat.
Nempe graues inter constanti corde tumultus
Exemplum fidei natio uestra fuit.

Cap. 2.

Doctrinae narrat propriae praeconia Paulus,
Ut fidei cernant fortia signa sua.
Cognostis, fratres, uitae pia signa fidelis,
Non igitur moueat impia turba, precor.

Cap. 3.

Timotheum misi, uerbis qui subleuet alnis
Vestram, cum uera religione, fidem.
Quae tamen haud unquam cum se submittat inanis,
Altisonum dignis laudibus usq; ucho.

Cap. 4.

Pergite constanti pietatem corde tenere.
Nec uitam immunda polluat arte Satan.
Otia sint procul hinc; moderatum funera luctum
Poscunt, de terra surgere quippe solent.

Cap. 5.

Incertum est Domini tempus, quo iudicet orbem,
Nos igitur curis inuigilare decet.

EPISTOLA

Pastores doctos, sanctum & commendat amorem.
Cuncta probate: pijs fausta uenire precor.

EPISTOLA II. AD THESSALON.

Cap. 1.

Gratia summa Deo, fidei qui robor a uestræ
Adiuuat, ac hostes reprimat inde feros.
Adueniet siquidem præscripto tempore CHRISTVS,
Quem nos continua uoce rogare decet.

Cap. 2.

Non tamen adueniet magni præsentia CHRISTI,
Ni prius adueniat ille prophanus homo.
Qui specie falsa CHRISTI pia nomina finget.
Vos autem firmo pectore stare decet.

Cap. 3.

Supremum sanctis precibus compellite patrem,
Ut uerbi crescant semina sancta sui.
Otia sectantes dignis compescite pœnis.
Crescat & in sancto pectore sancta fides.

EPIST. I. AD TIMOTH.

Cap. 1.

Incluta pastoris describit munera ueri

Et quæ doctrinæ forma tenenda fiet.
 Ut doceat fidei synceri & munus amoris.
 Cominet hoc totum religionis opus.

Cap. 2.

Summa Deo pietas, precibus se dedere sanctis,
 Et uotis summum sollicitare patrem.
 Sit pia cura uiris puras attollere dextras.
 Ornet foemineum uita pudica genus.

Cap. 3.

Doctoris uitam tractat sanctiq; ministri,
 Cui sancti à Domino est tradita cura gregis.
 Coniugibusq; horum quæ nam sit uita tenenda,
 Ne offendant Domini scandala cæca domum.

Cap. 4.

Doctrinam possint melius quo agnoscere falsam,
 Illius quæ sint dogmata uana menet.
 Hæc caueas (moneo) Domini pia uerba secutus.
 Actatem debet spernere nemo tuam.

Cap. 5.

Quo deceat monuisse modo iuuenesq; senesq;
 Foemineumq; genus, præcipit atq; monet.
 Instituit uiduas pariter sanctosq; ministros.
 Fac stomachi infirmi sit tibi cura frequens.

Cap. 6.

Instituit seruos: doctrinæ dogmata sanctæ
 Tradit, & hæc uigili mente docere, iubet.

AD TIMOTH. II.

*Quanta timenda monet tetricis incommoda auaritia.
Fac cautus uocum iurgia uana caue.*

EPISTOLA II. AD
TIMOTHEVM.

Cap. 1.

GRatulor ob fidei tibi munera sancta fidelis:
*Qua te, qua matrem cerno ualere tuam,
Tu modo fac pergas constanti pectore semper.
Nec moueat CHRISTI crux inimica pijs.*

Cap. 2.

*Fac fortis CHRISTI depugnes praelia miles,
Nam CHRISTVM fortem uincula nulla ligant.
Deficiunt multi: moueat non: dogmata sancta
Fac tene, & errantes ut reuocare queas.*

Cap. 3.

*Vltima producent doctores tempora falsos,
Qui toto cupiant perdere corde fidem.
Tu tamen æthereæ scripturæ uerba sequaris.
Cominet hæc totum religionis opus.*

Cap. 4.

*Diuini semper fac cures munera Verbi.
Hec omnes puro corde docere uelis.
Tempus enim ueniet, quo dogmata uera negabunt,
Omnia sed foelix uincere cura potest.*

*Iustitiæ quoniam mihi iam datur alta corona.
 Quæ sibi postremo sint faciendæ, monet.*

EPISTOLA AD TITVM.

Cap. 1.

Inclita qui doceas posui te mœnia Crætæ.
 Fac animo officium nunc uigilante tuum.
 Presbyteros statuas edoctos dogmata sancta.
 Non deerunt etenim dogmata falsa tibi.

Cap. 2.

Instituit iuuenes fortes, seruosq; senesq;
 Cumq; uiris pariter fœmineumq; genus.
 Veræ etenim nobis apparuit ansa salutis.
 Præcipit hæc uitæ munera digna piæ.

Cap. 3.

Principibus lubeat semper parere supremis.
 Quæ uitæ fuerit pristina forma, docet.
 Diuini ut uideant non friuola signa fauoris.
 Quæq; sit hæreticis forma tenenda, monet.

EPISTOLA AD PHILEMONEM.

Suscipe clementi fugitiuum pectore seruum.
 Clementi fratrem suscipe corde piuum.

EPISTOLA

Nunc etenim uera cum norit dona salutis,
Non tibi fucata seruiet ille fide.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

Cap. 1.

Ante Deus Vatum fuerat sermonibus usus,
Nunc proprij nati uerba colenda dedit.
Omnibus hic maior cœlestis imago parentis,
Angelicas uires exuperare solet.

Cap. 2.

Ergo decet CHRISTI uos semper uerba tenere,
Quæ Deus ipse pater signaq; multa probant.
Hic quoq; uerus homo misera succurrere carni
Assolet, & summum conciliare patrem.

Cap. 3.

Vt Dominus uilem præcellit honore ministrum,
Sic CHRISTVS Mosem uincit honore pium.
Non igitur lubeat CHRISTI contemnere Verba,
Vt Mosem spreuit turba prophana patrum.

Cap. 4.

Non ualere patres requiem subiisse paratam,
Nutarent falsa cum male corda fide.
Sancta fides uobis sit cordi: uerba Tonantis
Non fallunt, seuo quæ magis ense secant. }

Cap.

Cap. 5.

Quem modo rite Deum mortali è corpore natum
Sed non humano diximus esse modo.

Idem etiam celebrat non frivola sacra sacerdos,
Quæ nobis possunt conciliare Deum.

Cap. 6.

Culpat iudææ socordia pectora gentis,
Quæ poenas magnas suppliciumq; ferant.

Non etenim fallent supremi uerba Tonantis,
Quæ iurans proprio comprobatur ore Deus.

Cap. 7.

Rex idem Salem fuerat Dominiq; sacerdos,
Cuius nemo genus exposuisse potest.

Talis enim CHRISTVS Rex maximus atq; sacerdos.
Cui par officium nemo Leuita gerit.

Cap. 8.

Vnicus et summus non falso est more sacerdos
CHRISTVS, in æternum permanet huius honor.

Pristina nam summus Aaronis munera magni
Per CHRISTVM è toto sustulit orbe Deus.

Cap. 9.

Quæ cecidit toties Aaronica uictima nuper,
Amplius haud ullum pondus habere solet.

Vnica nēpe hominū est, quæ purgat crimina, CHRISTVS
Victima, quæ patrem conciliare potest.

Cap. 10.

EPISTOLA

Exponit ueteris non uanas foederis umbras,
Quas morte implesti, CHRISTE supreme, tua.
Pergite concordēs transire in tramite CHRISTI,
Nam fidei dantur munera digna piæ.

Cap. 11.

Quid sit sancta fides, Domino quæ sola placere
Assolet, huius opes officiumq; docet.
Quotquot enim ueram sancti meruere salutem,
Hanc retinent sola iustificante fide.

Cap. 12.

Sit constans semper forti in patientia corde,
Quæ CHRISTVM nostram spemq; ducemq; uidet.
Hinc Euangelij præstantia dogmata ponit,
Quæ CHRISTO forti fidere corde iubent.

Cap. 13.

Sit facile hospitium, sint & connubia sancta:
Nec nimias tristis querat auarus opes.
Hinc fidei ueræ constantia munera tractat,
Et quod sit sanctæ religionis opus.

EPISTOLA IACOBI.

Cap. 1.

A Domino cœli sapientia sola petatur,
Quæ tristem doceat sustinuisse crucem.
Non tentat Dominus: factis ostende fidele

Pectus

Pectus, id est ueræ religionis opus.

Cap. 2.

*Non tibi sit potior flauo qui splendet in auro,
Aequalis sancto pectore flagret amor.
Quidq; fidem iactas omni tu crimine plenus?
Hæc tua nempe fides mortua tota iacet.*

Cap. 3.

*Affectant multi doctorum nomina, qui non,
Quo doceant, possunt sustinuisse modum.
Labilis instituit quare moderamina lingue,
Et quæ prudentem corda modesta decent.*

Cap. 4.

*Taxat auaritiæ studium nummiq; tenaces,
Et quorum multis lingua nocere solet.
Magnanimo elatos reprehendit corde superbos,
Qui spernunt uires consiliumq; Dei.*

Cap. 5.

*Turgida diuitijs reprehendit pectora magnis,
Et docet afflicto corde pericla pati.
Iuramenta uetat, infirmos edocet inde,
Et sanctæ teneant pondera quanta preces.*

EPISTOLA
EPISTOLA I.
PETRI.

Cap. 1.

Fortia non moueat mordax afflictio corda,
Multaq; pro CHRISTI nomine ferre iuuet.
Hic etenim æternæ fons est & origo salutis.
Hic manet: humana at cuncta perire solent.

Cap. 2.

Denuo, qui CHRISTI fuerint per dogmata nati,
Infontes mores obtinuisse decet.
Fac colito procures, populi qui sceptrâ gubernant.
Nec pigeat forti pectore ferre crucem.

Cap. 3.

Coniugij leges diuino dogmate docet.
Sit tibi uita in fons: sit pietatis amor.
Nec moueat, si quæ pro CHRISTI nomine damna
Eueniant: hic est unica nempe salus.

Cap. 4.

Tollite uesane fœdissima crimina uitæ,
Quæ leto CHRISTVS sustulit ante suo.
Dispenses digne diuini dona fauoris.
Tristia constanti corde pericla feras.

Cap. 5.

Dogmata proponit sanctis seruanda ministris,
Et inuenum leges officiumq; docet.

*Sint humiles animi & uigiles, sit sobria uita,
Vt Satanae possint tela nocere nihil.*

E P I S T O L A I I.
P E T R I.

Cap. 1.

OMnia per CHRISTVM *Supremi rector olympi*
Tradidit, illius nec dubitata fides.

Hancq; probant sancti, simul hanc pater ipse probauit.

Cuncta igitur fidei nomine ferre decet.

Cap. 2.

Nec frustra haec moneo: doctores nempe futuros

Aspicio falsos, qui mala multa ferant.

Qui fastu turgent, queis cordi est sola uoluptas.

Sed perdet fortis pectora falsa Deus.

Cap. 3.

Condatis memori, quae dixi pectore uerba:

Nam parient homines ultima saecula malos.

Ultima qui spernant uenire tempora lucis,

Sed uobis uerae sit pietatis amor.

EPISTOLA
EPISTOLA I.
IOANNIS.

Cap. 1.

Non ego falsa fero uobis, sed dogmata certa,
Et quæ præsentibus uisimus ante simul.
CHRISTVS enim est solus nobis peccata remittens:
Si peccatorem te fateare modo.

Cap. 2.

Sit pietatis amor, uigiletis pectore cauto.
Nam falsos CHRISTOS ultima sæcla ferent.
Quorum arteis solus poterit uitare dolosq̃,
Doctrinæ sanctæ qui pia iussa tenet.

Cap. 3.

Cernite quantus amor CHRISTI, qui morte redemit
Vos propria, & natos uos, dedit, esse Dei.
Non igitur uitam libeat tractare prophanam.
Fraternus casto pectore flagret amor.

Cap. 4.

Edocet ut possint alienæ scita probare
Doctrinæ, & sanctam continuare fidem.
Denuo fraternum post hæc commendat amorem,
Qui sancto similes nos facit esse Deo.

Cap. 5.

Quæ fidei uirtus sit sancto differit ore,
Quæ, firma in CHRISTVM credere mente, docet.
Totius

Totius hic etenim solus uita unica mundi est,
 Quo sine (crede mihi) non uenit ulla salus.

EPISTOLA II.

I O A N N I S.

Gratulor ob propriam tibi nunc dilecta salutem,
 Quae docuit fortis dogmata sancta Dei.
 Tu modo fac pergas non falso insignis amore.
 Pseudoprophetarum uerba dolosa caue.

EPISTOLA III,

I O A N N I S.

Macte animo, Gai, coeptum persoluito cursum,
 Sit fortis Veri: sit pietatis amor.
 Diotrophem taxat, laudat Demetrium inde.
 Et se uenturum praedicat esse cito.

EPISTOLA IVDAE.

Crescat sancta fides, aliosq; iuuate fideles
 Conueniens fidei uitaq; sancta sicut.
 Doctores pingit digno sermone dolosos,
 Illorum mores interitumq; docens.

APOCALYPSIS
A P O C A L Y P S I S
I O A N N I S.

Cap. 1.

Hic uentura canit uenturo tempore fata,
His scribens, Asia qui bona rura colunt.
Apparent stelle septem, candelabra septem,
Mirifico ac anceps ensis ab ore micat.

Cap. 2.

Admonet heic Ephesum famose et moenia Smyrnae,
Post illas pariter Pergama clara monet.
Quaeq; Thyatiram uictrix Ecclesia gentem
Incolit, his quae nam fata futura sient.

Cap. 3.

Fata canit Sardis, narrat Philadelphica fata.
Fata canit diues Laodicea tibi.

Cap. 4.

En Deus altisonans solio sedet altus eburno,
Huncq; senum turba bis duodena canit.
Quatuor hunc etiam clamant animalia Sanctum.
Sic Domino soli traditur omnis honor.

Cap. 5.

Cum clausum nemo posset aperire uolumen
Oblatum sumis, agne supreme, librum.
Te quoniam dignum clamant coelestia uerba, ut
Fatales referes sancta sigilla libri.

Cap.

Cap. 6.

Bellū, famem, pestem, sacriq; incommoda Verbi

Admonitus certa uoce propheta canit.

Accipiunt niueas uestes, qui fata queruntur

Tristia sanctorum, seuq; damna simul.

Concutitur tristis uasto molimine tellus.

Territat & reges ira cruenta Dei.

Cap. 7.

Ne noceat Domini ueniens afflictio sanctis,

Signatur forti turba professā cruce.

Tristia quæq; prius mundi sensere pericla,

Astricolam celebrant pectora leta Deum.

Cap. 8.

Angelus ecce Deo nunc offert uota piorum,

Que summum possint conciliare patrem.

Quatuor inde tubæ crudeli murmure clangunt,

Cum mare flamma ruit, sydera cæca latent.

Cap. 9.

Ascendunt Stygio fortes de fonte locustæ,

Que miseris noceant per mala multa uiris.

Angelus hinc clangit non fausto murmure sextus,

Armataq; cadunt nullia multa manu.

Cap. 10.

Angelus en fortis coelesti uenit ab arce,

Qui terram calcat, qui pede calcat aquas.

Infrendensq; ferox sinuosa uolumina profert.

APOCALYPSIS

Oblatum iussus deuorat ille librum.

Cap. 11.

Corrupti Vates metitur limina Templi.

Et Dominus testes proferet inde duos.

Bestia quos laniat, laniatos excitat ipse

Omnipotens, cœli & scandere summa iubet.

Terrentur proceres: iam moenia magna ruuntur.

Angelus ac inflat septimus inde tubam.

Cap. 12.

Parturiens metuit serpentem foemina saeuum.

Angelica immanem perdidit huncce cohors.

In cœlo pax est, terras discordia uexat.

Excitat in sanctos prelia seua draco.

Cap. 13.

Romanum signans ascendit bestia regnum,

Quod simul & terras oceanumq; regit.

Altera consurgit blasphemo bestia uultu,

Quam si pontificem dixeris esse, licet.

Cap. 14.

Agnum deducunt cultores agmine casto.

Angelicos audit aure patente sonos.

Ille fidem tradit: Babylonia fata minatur

Alter, & immanis dira pericla feræ.

Iam matura cadit feruenti tempore messis,

Et spumant musto squalida prela nouo.

Cap. 15.

Apparent

Apparent septem non leto corde ministri.

Tradidit his septem uerbera dira Deus.

Iamq; Deum celebrant resonanti uoce supremum,

Vicerunt tristic qui mala monstra fera.

Cap. 16.

Cœlesti septem uenientes arce ministri,

Septem pœnarum pocula plena gerunt.

Hæc simul effundunt, his bestia tangitur ingens,

Quæ turpes ranas ore patente uomit.

Cap. 17.

Immani uehitur meretrix obscœna dracone.

Aurato calyce mixta uenena ferens.

Cuius in immensum trepidanda potentia surgit.

Hanc cupiunt reges, hanc cupiuntq; duces.

Cap. 18.

Vasta ruunt magnæ Babylonis mœnia, clamat

Angelus, hei nimium mœnia tanta iacent.

Mercantes lugent, summi lugentq; Monarchæ,

Quos duxit nimium tam lupa foeda diu.

Cap. 19.

Vltima narrantur cœlestis prælia pugnae,

Qua ferus æthereo concidit ense draco.

Iam pereunt quotquot Dominum impugare parabant,

Mergitur ardenti bestia seu lacu.

Cap. 20.

Clauditur in tristem Satanæ crudelis auernum,

APOC. IOANNIS

*Qui redeat, cum sunt secula lapsa decent.
Panduntur summi sinuosa uolumina cœli.
Defunctos fortis iudicat ipse Deus.*

Cap. 21.

*Ecce nouum cœlum, pariter noua & omnia uidi,
Et noua de summo mœnia lapsa polo.
Pingitur hac nobis uetrix Ecclesia forma,
Quæ forti iuncta est sponsa pudica Deo.*

Cap. 22.

*Viuentis cernit manantes fluminis undas,
Ac urbis pingit iura colenda nouæ.
Et monet, hæc quàm sine non falsa oracula Vates,
Quæ summa deceat nos coluisse fide.*

ERRATA.

Folio 9. uersus ultimus sic legendus est, Hic placet simili cum ratione Deum.

Fol. 10 uersu penult. solum lege pro olum.

Fol. 120. b uersu 5 sic distingue, Nec mihi, quæ poterat, nupta &c.

Fol. 123 lege Ephesios pro Ephesifos.

CHRISTIANO

LECTORIS.

CUm aliquot hic uacarent paginae, Christiane Lector, non ingratum tibi fore credidimus, si primum Dauidis Psalmum, ab eodem authore nostro carmine redditum, subiungeremus. Cum enim imprimis elegans sit & breuitate sua iucundissimus, etiam huic instituto nostro non incongruus uidebatur. Continet enim breue sacrarum literarum encomium, docens eum uere beatum fore, qui omnibus rebus postpositis, omniumque uanissimorum hominum consortio relicto, se totum Legis diuinæ lectioni addixerit, quæ scilicet in illo fructus non penitendos sit productura. Tu his nostris candidus fruire, & Vale in Domino.

PSALMVS I.

O Nimum felix, quem nulla pericla mouere
Nullaque fortune lubrica coepta queant.
Impia quem nunquam potuit gens flectere prauo
Consilio, aut coeptis implicuisse malis.
Nec mala seduxit peruersi semita vulgi,
Que secum fraudes et scelus omne trahit.
Callida nec uoluit conscendere culmina sedis,
Que summi ridet uerba colenda Dei.
Inclita quin potius supremi iussa Tonantis

PSALMVS I.

Illius & Leges nocte dieq; legit,
 Quas legit, & lectas uigili meditatur amore,
 Altisoni uenerans scita uerenda patris.
 Ut solet ad gelidi quæ nata est fluminis arbor
 Ripas, è succo crescere in alta suo.
 Quæ uirides spargit tereti de stipite ramos,
 In quibus haud tristi gutture uernat auis.
 Quæq; suos profert maturos tempore fructus,
 Quos tandem domini dextera plena legat.
 Cui Boreas nunquam perturbat frondis honores,
 Nec nocet albenti cana pruina niue.
 Sic etiam castus diuinæ Legis amator
 Prosperitate sua conspiciendus erit.
 Digna feret quoniam foelicis munera uitæ,
 Nec deerit cœptis letior aura suis.
 Non sic, non, inquam, sic impia turba ualebit,
 Munera nec poterit tanta tenere malus.
 Sed uelut immisso uento pelluntur inanes
 Quisquiliæ, quæuis quas rapit aura simul:
 Vertitur instabili sic improba turba furore,
 Et certa mentis conditione caret.
 Nec sua consilio poterit discernere certo:
 Consilium quoniam dissipat omne Deus.
 Non igitur poterunt sancto in consistere cœtu,
 Ferre nec astricolæ iudicis ora Dei.
 Et licet ipse sibi placeat uertigine cæca

*Improbus, & sic se iudice stare queat,
Hunc tamen ostendet supremi rector Olympi
Pro uitijs poenas commeruisse graues.
Interea iustos sancto Deus approbat ore,
Cuncta cui illorum facta placere solent.
Hos iuuat, extollit, defendit amore paterno,
Vt meritis uideant præmia digna suis.
Cum iacet, in sordes folio deiectus ab alto
Impius, & proprio subdolos ense perit.*

F I N I S.

ARGVMENTORVM

IN VTRIVSQUE TE-

stamenti libros Catalogus.

IN LIB. VETERIS TEST.

GENESIS	1	Nahum	64
Exodus	5	Habakuk	65
Leuiticus	9	Sophonias	65
Numeri	11	Haggæus	65
Deuteronomium	14	Zacharias	66
IOSVE	18	Malachias	67
Iudicum	20	IOB	68
Ruth	22	Liber Psalmorum	72
Samuelis I.	23	Ecclesiastes	86
Samuelis II.	26	Canticum Canticorum	87
Regum I.	28		
Regum II.	30	IN LIBROS ECCLĒ	
Paralipomenon I.	33	stasticos.	
Paralip. II.	35		
Ezra	39	LIB. SAPIENTIAE	88
Nehemia	40	Ecclesiasticus	90
Esther	41	Tobias	95
ESAIAS	42	Baruch	96
Ieremias	49	Sufannæ historia	97
Ezechiel	54	Belis historia	97
Daniel	59	Iudith.	97
OSEAS	60	Esdrae III.	99
Ioel	62	Esdrae IIII.	100
Amos	62	Machabæorum I.	101
Abdias	63	Machabæorum II.	103
Ionas	63	Machabæorum III.	105
Micheas	64		

IN LIBROS NOVI TESTAMENTI.

EVANG. sec. Matth.	105	Colossenses	124
Euang. secundū Mar.	108	Thessalon. I. 125 II. 125	125
Euang. secundū Lucam	110	Timotheū. I. 125 II. 126	126
Euang. secundū Ioan.	113	Titum	127
Acta Apostolorum	115	Philemonem	127
PAVLI Epistola ad		Hebræos	127
Romanos	118	IACOBI epistola	128
Corinthios I. 119 II. 121		Petri epist. I. 129 II. 130	130
Galatas	122	Ioan epist. I 130 II. 131 III. 131	131
Ephesios	123	Iudæ epistola	131
Philippenses	124	Apocalypsis	131

IN LIBRO NOVI

TESTAMENTI.

Faint, mirrored text from the reverse side of the page, including words like "Colossae" and "I. II. III.".

